

Yeni ipek yolu

KONYA TİCARET ODASI DERGİSİ

YIL: 23

SAYI: 270

AĞUSTOS 2010

- Genç Girişimciler
Konya'da Buluştu
- **Dış Ticaret ve
Sanayileşme**
- Bitkisel Çaylar:
Yudum Yudum Şifa mı Zehir mi?
- Türkiye'de Sanayileşme ve
Tarım Politikaları

Hayatınızı
Şansa
Bırakmayın!!!

Check-Up
yaptırın

Çünkü Check-Up bir çok hastalığın önceden
tespit edilmesinde etkin rol oynar...

Özel
SELÇUKLU
HASTANESİ

Hastane Cad. No: 28 Selçuklu / KONYA 0332 235 50 42 www.selcuklu.com.tr

7gün
24 saat

Başlarken

Hüseyin ÜZÜLMEZ
KTO Yönetim Kurulu Başkanı
TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi
www.huseyinuzulmez.com.tr

Değerli Üyelerimiz

Küreselleşen dünyada dış ticaret ve sanayileşme kavramları ön plana çıkarak dünya ekonomisinin temelini oluşturmaktadır. Dünyanın ekonomik olarak içinde bulunduğu durum tüm işletmelerimizi uluslararası piyasalara yöneltmiştir.

Şehrimiz de dünyanın bu yapısına ayak uydurmak için sanayileşmesini dış ticaretle birleştirmektedir. Konya son yıllarda sanayileşme sürecinde çok önemli mesafeler kat etmiştir. Konya'da gelişmekte olan sanayileşme hareketinin en önemli artışı tek bir sektör üzerine kurulu olmamasıdır. Değişik sektörlerde faaliyet gösteren sanayi kuruluşları adeta bir mozaik oluşturmakta; bu da üretim açısından çeşitliliği beraberinde getirmektedir.

Hızla büyüyen, makineden gıdaya, tarım aletlerinden mobilyaya 80'e yakın ürün yelpazesıyla üretim yapan Konya'daki firmalar bugün dünyanın dört bir yanına ihracat yapmaktadır. Ülkemizin dış ticaret hedeflerine bağlı olarak Konya'nın da dış ticaretini geliştirmek için çalışmalarımızı sürdürmekteyiz.

Özellikle son 15 yılda görülen, dış ticareti artıracak çalışmalarla şehrimiz uluslararası sanayi ve ticaret merkezi olmaya adaydır. Bu yöndeki çalışmalarımız önümüzdeki dönemde Konya'nın vizyonunu oluşturacaktır.

Değerli Okuyucularımız;

İçinde bulunduğumu ayda; toplum olarak birlik ve beraberliğin pekiştiği sevgi, kardeşlik ve yardımlaşma gibi duyguların daha yoğun yaşandığı müstesna bir ay olan Ramazan Ayı'nı idrak edeceğiz. Tüm feyiz ve bereketiyle Ramazan Ayı'nı içimizdeki ibadet aşkı, insan sevgisi ve muhtaçlara el uzatmanın verdiği huzurla ve mutlulukla geçireceğiz. Ramazan Ayı'nın şehrimiz, ülkemiz ve tüm İslam alemine hayırlar getirmesini diliyorum.

Bu duygular içerisinde Ağustos ayının şehrimiz ve ülkemize hayırlar getirmesini dilerken, üyelerimize bol kazançlar temenni ediyorum.

Haber

Akaryakıt
sektörünün sorunları
KTO'da tartışıldı

06

Haber

Genç girişimciler
Konya'da buluştu

04

Haber

Bosna-Hersek Fahri Konsolosluğu,
Dışişleri Bakanı Davutoğlu'nun
katılımı ile açıldı.

08

Kapak

Dış Ticaret ve
Sanayileşme

12

Analiz

Türkiye'de
sanayileşme ve
tarım politikaları

18

KONYA TİCARET ODASI

Yeni
ipek yolu
dergisi

Araştırma

Osmanlı'nın
Konya Ovası
Sulama
Projesi

30

Kültür

Osmanlılar Dönemi
Konya Mutfak Kültürü

38

Sanat

Amerikan
kaynaklarında
Nasrettin
Hoca

42

Tarih

30 Ağustos Zafennî
İlk Kutlayan İli Konya

46

İMTİHAZ SAHİBİ
Konya Ticaret Odası Adına
Yönetim Kurulu Başkanı
Hüseyin ÜZÜLMEZ

YAYIN KURULU
Nurettin İKİ
Mesut DİKE
Muammer Alparslan ŞAHİN
Servet KAHVECİ
Mehmet SOYLU

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Osman BAŞEGMEZ

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Özhan SAY

BİLİM KURULU
Prof. Dr. Hacı KARPUZ
Prof. Dr. Sam SAKAOĞLU
Prof. Dr. Ahmet ÖNKAL
Prof. Dr. Orhan ÇEKER
Prof. Dr. Yavuz ATAR
Prof. Dr. Sam KARAHAN
Prof. Dr. Adem ÖGÜT
Yrd. Doç. Dr. Nazım KOÇU
Yrd. Doç. Dr. Caner ARABACI
Yrd. Doç. Dr. Bahadır EROĞLU
Yrd. Doç. Dr. Osman KUNDURACI
Yrd. Doç. Dr. Yaşar ERDEMİR
Dr. Hasan ÖZÖNDER

SANAT YÖNETMENİ
M. Fatih ÖZSOY

GRAFİK - TASARIM
Muhammet UNÖVAR

YAPIM
UNÖVAR
Tel: 0 332 960 81 10

BASKI-CİLT
Dania Ofset A.Ş.
Tel: 0 332 345 00 10 Fax: 0 332 345 39 19
www.damlaofset.com.tr
damla@damlaofset.com.tr
AĞUSTOS/2010-KONYA

DAĞITIM
Ekin Dağıtım Kurve ve Aracılık Hizmetleri
Tel: 0332 236 36 12
Faks: 0332 237 78 08
E-posta: ekinlojistik@hotmail.com

* Ayda bir yayınlanır.
* Dergimizdeki yazılar kaymak
gösterilerek alınabilir.
* Dergimizde yayınlanan yazılardaki
görüşler yazarlarına aittir.
* Dergimize yayınlanmak üzere
gönderilen yazılar yayınlanmaz
veya yayınlanmazsa iade edilmez.

Od:
Telefon: 0 332 221 52 52
Faks: 0 332 353 05 46

Basın Servisi:
Telefon: 0 332 221 52 94 - 221 52 95
Faks: 0 332 221 52 96

Internet:
www.kto.org.tr

E-posta:
kto@kto.org.tr

Basın Miksajı-İriliği:
basin@kto.org.tr - basyay@kto.org.tr

Etüd-Araştırma Servisi:
etud@kto.org.tr

Dağıtım Servisi:
dis@kto.org.tr

Muhasebe Servisi:
muhasbe@kto.org.tr

Yıllık abone bedeli:
30 TL

Genç girişimciler Konya'da buluştu

TOBB Genç Girişimciler Kurulu Başkanı Ali Sabancı, Yürütme Kurulu üyeleri ile birlikte KTO Genç Girişimciler Kurulu'nun organizasyonuna katılmak üzere Konya'ya geldi. Konya ve çevre illerin genç girişimciler kurulu üyeleriyle bir araya gelen Sabancı, KTO'da düzenlenen "Girişimcilik Paneli"ne konuşmacı olarak katıldı.

Valilik ve Büyükşehir'e ziyaret

KTO'da düzenlenen girişimcilik paneline katılmak üzere Konya'ya gelen TOBB Genç Girişimciler Kurulu Başkanı Ali Sabancı ve Yürütme Kurulu üyeleri Konya Valiliğini ziyaret etti. Konya Vali Yardımcısı Nevzat Dalkıran ile bir süre görüşen heyet ziyaretin ardından Konya Büyükşehir Belediye'sine giderek Başkan Tahir Akyürek'i ziyaret etti. Ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getiren Akyürek Konya'nın tarihi bir ticaret ve sanayi şehri olduğunu belirterek, "Bugün de şehrimiz

uluslararası ticaret merkezi olma yolunda hızla ilerlemektedir" dedi. Sabancı da tarihi ve kültürel birikimiyle büyük bir şehir olan Konya'da olmanın mutluluk duyduklarını ifade etti.

İl Kurulları ile Toplantı

Ali Sabancı Başkanlığındaki Heyet, Konya Ticaret Odası'nı ziyaret ederek KTO Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmüz'le görüştü. Genç girişimciliğine verdiği destekten dolayı Başkan Üzülmüz'e teşekkür eden Sabancı, "Konya'nın sanayi ve ticaret alanında gösterdiği gelişmede Konya Ticaret Odası'nın yaptığı çalışmaları yakından takip ediyoruz. Konya girişimcilik kültürüne sahip büyük bir şehir. Oda Başkanımız Sayın Üzülmüz'in de bu konuda her türlü desteği verdiğini görmek genç girişimciler olarak bizleri mutlu etmektedir" dedi.

Ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getiren Üzülmüz, Konya Ticaret Odası'nın tarihini anlatarak başladığı konuşmasında "Şehrimizin girişimcilik kültürü köklü bir geçmişe sahiptir. Anadolu'nun ilk başkenti Konya bilim, kültür ve ekonomi alanlarının merkezi olan tarihi bir şehirdir. Anadolu'nun ilk Ticaret Odası'na sahip olan Konya'nın bu özelliği o yıllarda girişimcilğe verdiği önemi göstermektedir. Bu özelliğiyle Konya 20. yüzyıl başında Anadolu'nun en büyük şehri olarak en çok tüccarın bulunduğu dönem en faal ticaret merkezi idi. Cumhuriyetin ilk yıllarında üç sanayi tesisi bulunan Konya, bugün gelinen noktada Organize Sanayi Bölgeleri ve Özel Organize Sanayi Siteleri ile Türkiye'de en fazla KOBİ'yi bünyesinde barındıran il olma özelliğini taşımaktadır. 35 bin KOBİ'siyle şehrimiz uluslararası ticarete de giderek adından söz ettiren bir şehir olmuştur. Sahip olduğu tarihi girişimcilik kültürüyle büyümeyi başaran Konya'nın kat edecek daha çok mesafesi vardır. Bu açıdan Konya Ticaret Odası olarak faaliyetlerimizin en önemli bölümünü girişimcilerimizi desteklenmesi konusuna ayırmaktayız. Uluslararası fuar alanımız, üniversitemiz ve düzenlediğimiz eğitimler ile Odamız bir girişimcilik merkezi konumundadır. Girişimci olmak isteyen her kesimden insanımız bünyemizde oluşturduğumuz kurullarla desteklenmektedir" dedi. Başkan Üzülmüz Sabancı'ya Konya'nın ticari tarihiyle ilgili fotoğraf albümü hediye etti.

Ziyaretin ardından TOBB Genç Girişimciler Kurulu Yürütme Kurulu

Üyeleri ile Konya ve çevre illerin Genç Girişimciler Kurulu Heyetleri'yle Ali Sabancı Başkanlığında toplantı gerçekleştirdi.

Girişimcilik Paneli

TOBB Genç Girişimciler Kurulu Başkanı Ali Sabancı başkanlığındaki panelde TOBB Genç Girişimciler Kurulu Yürütme Kurulu üyeleri Sinan Ergin, Sezai Hazır, Esra Civelek, Erhan Erkut ve Falez Mobilya Yönetim Kurulu Başkanı Banu Bağrıaçık konuşmacı olarak katıldı.

Konya Ticaret Odası Konferans Salonu'nda düzenlenen Panelin açılışında konuşan Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmaz, ülkenin ekonomik kalkınma hamlesini gerçekleştirmenin en önemli yolunun girişimci sayısının artırılmasından geçtiğini vurgulayarak girişimciliğin özendirilmesi gerektiğini altını çizdi. Türkiye'nin yılda 200 bin yeni girişimciye ihtiyacı olduğunu belirten Üzülmaz, "Ülkemizin son dönemde kat ettiği mesafenin itici gücü, Türk insanının sahip olduğu girişimci ruhudur. Ülke olarak gidecek daha çok yolumuz olmasına rağmen girişimci sayımız yetersizdir. Uluslararası girişimcilik endeksinde göre, 100 yetiskin içinde, şirket kuran insanların sayısına bakıldığında, Türkiye ancak yüzde 4.6 ile 29. sırada yer almaktadır. Bu sayı gösterici sayımızın yetersiz olduğunu göstermekle birlikte bu konuda dünyadan geri kaldığımızı göstermektedir" dedi.

bizler, ülkelerin uzun dönemli büyümesini gerçekleştirecek temel unsurun girişimci insanların varlığı ve gücü olduğunu biliyoruz. Bu acıdan gençlerimizin bu konuda gerçekleştirecekleri her çalışmaya destek olmaya hazırız" diye konuştu.

Genç girişimciliğinin desteklenmesinin ilk aşaması olarak eğitime yatırım olduğunu belirten Üzülmaz, "Ödümüz gençlerimizin girişimcilik konusunda daha donanımlı bireyler olmasını sağlayacak KTO Karatay Üniversitesi'ni hayata geçirmiştir. Bu sene itibarıyla eğitime başlayacak olan Üniversitemiz lisans

kurduğumda şirketin kar payının yüzde 10'unu çalışanlara verme gibi bir düşünce ortaya attım ve bunu uygulamaya koydum. Ama bu sistem şirket zarar etti mi o zararı çalışandan alma şeklinde değil. Sadece kardan pay alma şeklinde. Bu sayede şirket çalışanları şirketi kendi şirketleri gibi görüyor ve daha gayretli çalışıyor. Geçen yıl her dört Pegasus çalışanından üçüne kar payı verdik. Bu rakam yaklaşık 4 milyon Euro civarında bir paraydı. Bence her is adamı bu sistemi uygulamalı" dedi. Şirketi kurduklarında karşılarında 79 yıllık bir kurum olduğunu ve daha önemlisi insanların aklındaki uçak kavramı olduğunu ifade eden Ali Sabancı, "Biz ucuzca da uçabileceğine inandık ve bunu başardığımızı inanıyorum. Tabii bunu yaparken bazı lükslerden kısmak zorunda kaldık. Ama ucuz uçabilmenin de bir bedeli olacak. Geçen yıl Pegasus olarak 72 saatlık yaptığımız bir incelemede 1.3 saatte bir uçağımızın dolduğunu gördük ve yüzde 40 oranında bir büyüme immesi yakaladık. Bunda yaptığımız kampanyaların da payı var. Geçen yıl tam 112 değişik kampanya yaptık" şeklinde konuştu.

Türkiye nüfusunun genç yapısıyla önemli bir avantajı elinde bulundurduğunu söyleyen Üzülmaz, "Türkiye nüfusunun yüzde 65'i 30 yaşın altında, iş üretme potansiyeli yüksek gençlerden oluşmaktadır. Avrupa Birliği ülkeleri içerisinde en genç nüfusa sahip olan ülkemizin elindeki bu büyük gücün farkında olmalıyız. Ülke ekonomimizi daha da büyütme istiyorsak gençlerden oluşan girişimci sayımızı artırmalı, mevcut girişimcilerimizi de birlik içerisinde hareket etme konusunda desteklemeliyiz. İsadamları olarak

düzeyindeki eğitimleri ile birlikte düzenleyeceği kurs ve programlarla akademik düzeyde girişimcilik eğitimi de verecektir" dedi.

Panelde söz alan TOBB Genç Girişimciler Kurulu Başkanı Ali Sabancı da şirketlerin başarılı olabilmesi için patronun çalışanına kendisini şirket sahibi gibi hissettirmesinin önemine değindi. Mal sahibinin kendisini çalışanından yukarı görmemesi gerektiğini dile getiren Ali Sabancı, "Ben, bu prensibimi kendi kurduğum Pegasus'ta denedim ve başarılı oldum. Bizim şirkette kar payı vardır. Şirketi

Akaryakıt sektörünün sorunları KTO'da tartışıldı

Petrol Ürünleri İşverenleri Derneği (PÜİS) Konya Bayi Toplantısı KTO Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi.

Konya Ticaret Odası ve PÜİS Konya Şubesi işbirliğiyle düzenlenen programa, Konya Vali Yardımcısı Nevzat Dalkıran, KTO Başkanı Hüseyin Uzulmez, PÜİS Genel Başkanı Muhsin Alkan, PÜİS Konya Şube Başkanı Ahmet Sayıcı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı yetkilileri, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) yetkilileri, Rekabet Kurulu uzmanları ile sendika üyeleri ve çok sayıda davetli katıldı.

Toplantının açılışında konuşan KTO Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Uzulmez, petrol ürünleri sektörünün ülkemizde yeniden yapılandırılan bir sektör olduğunu belirterek "Dünyadaki gelişmeleri yakından takip eden sektör olumsuz durumdan her an etkilenmektedir. Özellikle yaşanan ekonomik krizden en fazla etkilenen sektörlerimizin başında gelen petrol ürünleri sektörü yurt içinde de çeşitli sorunlarla baş başadır. Birlikte hareket ederek sektörümüzün sorunlarını en aza indirerek, ülkemizin ekonomik kalkınması ile birlikte sektörümüzü de istenilen büyüklüğe getirebiliriz. Ülkemizde sayısı 20 bine yakın olan akaryakıt ve LPG bayilerimizin bir araya gelerek sorunlarını tartışması ve çözüm için ortak hareket etmesiyle en kısa zamanda sektör lehine fayda getireceğine inanıyorum. Konya bölgesinde de sayısı bine yakın bayisiyle sektörümüz ortak çalışma içerisinde sorunlarını dile getirmektedir. Bu açıdan ilimizde düzenlenen bayi toplantısının faydalı olacağını inanıyorum" dedi.

PÜİS Konya Şube Başkanı Ahmet Sayıcı da akaryakıt sektöründe idari para cezalarının uygulanmasındaki haksızlık ve 10 numaralı yağın satışına izin verilmesi gibi sorunlarla karşılaşıldığını savunarak, bu tür sorunlara çözüm bulunması gerektiğini ifade etti.

PÜİS Genel Başkanı Muhsin Alkan, yapılan denetimlerde akaryakıt

sektöründe faaliyet gösteren 3 bin 500 bayiye haksız idari para cezası uygulandığını ve 12 bin 500 kişinin kaçakçılıkla suçlandığını ileri sürdü.

Bayilerin vergisini zamanında ve tam olarak ödediğini ifade eden Alkan, gerektiğinde devlete kredili petrol verdiklerini, uygulanan cezaların haksız olduğunu savundu.

Akaryakıt sektöründe en çok tartışılan konunun 10 numaralı yağ olduğunu belirten Alkan, şunları kaydetti:

"10 numaralı yağ akaryakıt sektörünün yarasıdır. Maliyeden vergisi kadar zararı vardır. 10 numaralı yağın satılması yasak değil. Ancak, istasyonda pompadan satılırsa yasak oluyor. Biz bunun cezalandırılmasını istiyoruz.

Cezalandırılması için çare de bulmuştuk. 10 numaralı yağın Özel Tüketim Vergisi'nin (ÖTV) artırılmasını sağlamıştık. Ancak ÖTV artınca 10 numaralı yağ piyasadan kalkmaya başladı ve tekrar ÖTV'sini azalttılar. Biz tekrar 10 numaralı yağın ÖTV'sinin artırılmasını istiyoruz."

Akaryakıt bayilerinin petrol şirketlerine 5 yıl gibi bir süre bağlı kalmasını da eleştiren Alkan, bayilerin istediği yerden yakıtını alabilmesi gerektiğini savundu.

Serbest ticaretin sağlanması gerektiğini belirten Alkan, bayilerin akaryakıt şirketlerine 5 yıllık bağlılığını kaldırmak için her türlü girişimde bulunacaklarını kaydetti.

Açılış konuşmalarının ardından Rekabet Kurumu Uzmanları Samil Pısmaf ve Burak Sağlam, EPDK LPG Piyasası Dairesi Başkanı ve Petrol Piyasası Dairesi Başkan Vekili Cemalettin Tuney, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Ölçüler ve Standartlar Genel Müdür Yardımcısı Süleyman Yeşilyaprak ve EPDK Petrol Dairesi Uzmanı Doğanbey Akgül'ün katılımıyla sektörün sorunlarına yönelik çalıştay gerçekleştirildi.

Dünyadaki gelişmeleri yakından takip eden sektör olumsuz durumdan her an etkilenmektedir. Özellikle yaşanan ekonomik krizden en fazla etkilenen sektörlerimizin başında gelen petrol ürünleri sektörü yurt içinde de çeşitli sorunlarla baş başadır. Birlikte hareket ederek sektörümüzün sorunlarını en aza indirerek, ülkemizin ekonomik kalkınması ile birlikte sektörümüzü de istenilen büyüklüğe getirebiliriz. Ülkemizde sayısı 20 bine yakın olan akaryakıt ve LPG bayilerimizin bir araya gelerek sorunlarını tartışması ve çözüm için ortak hareket etmesiyle en kısa zamanda sektör lehine fayda getireceğine inanıyorum. Konya bölgesinde de sayısı bine yakın bayisiyle sektörümüz ortak çalışma içerisinde sorunlarını dile getirmektedir.

Kadın girişimcilerden Beypazarı ve Safranbolu gezisi

Kadınların yoğun olarak ticari faaliyetlerin içinde yer aldığı Türkiye'nin önemli tarihi ve turistik merkezi olan Beypazarı ve Safranbolu'da Konyalı kadın girişimciler incelemede bulundu. Konya Ticaret Odası ve Selçuklu Belediyesi işbirliğiyle düzenlenen gezide Beypazarı ve Safranbolu'da uygulanan girişimcilik modelleri incelenerek kadınların kent ekonomisine katkısı gözlemlendi.

Konya Ticaret Odası ve Selçuklu Belediyesi işbirliğiyle KTO Kadın Girişimci Masası üyelerine yönelik Beypazarı ve

Safranbolu gözlem gezisi düzenlendi. Konya'nın tarihi ve turistik değerlerinin tanıtımını gerçekleştirmek ve bu doğrultuda yeni iş fikirleri oluşturmak amacıyla taşıyan kadın girişimciler Beypazarı ve Safranbolu'da uygulanan örnekleri yerinde inceledi. Her iki merkezde de kadın girişimcilerin ön planda yer alarak şehir ekonomisine katkı sağlamaları Konya'da var olan tarihi ve turistik değerlerin ekonomik değere dönüştürülmesi için gereken çalışmanın yapılması fikri üzerinde duruldu.

Gezi ile ilgili değerlendirmede bulunan

KTO Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Hatice Mendi, Konyalı kadın girişimcilerin ve girişimci olmak isteyen kadınların yeni iş fikirleri edinebilmeleri için geziyi düzenlediklerini ifade ederek, "Beypazarı ve Safranbolu'da ön planda kadınlar şile bezinden çeşitli aksesuarlar, örtüler, kıyafetler, lavanta keseleri yapıp satıyorlar. Yöreyle özgü tatlar, ahsap oymalar, yörenin mimarisini anlatan ev maketleri ve cam aksesuarlar oldukça dikkat çekicidir. Bunların yanında otopark işletmecisinin bile bir kadın olması kadınların ekonomiye katkılarının boyutunu gösteriyor. Her iki merkezde de kendi kurumları içerisinde örnek işbirlikleri sergileyerek en iyi şekilde tanıtımlarını gerçekleştirmektedir. Buradaki örnekleri kadınlarımız inceleyerek kendileri için bir fikir edindiler. Konya'nın var olan potansiyelini değerlendirerek ekonomik katkıya dönüştürebiliriz. Çalışmalarımız son derece verimli geçmektedir. Bu imkanı sağladığı için Konya Ticaret Odası Başkanı Sayın Hüseyin Üzülmaz'e ve Selçuklu Belediye Başkanı Sayın Uğur İbrahim Altay'a teşekkür ediyorum" dedi.

Gezide yapılan incelemeler sonucunda Beypazarı ve Safranbolu benzeri modellerin Konya'da da uygulanması için kadın girişimcilerin desteklenmesi gerektiği ifade edildi.

Nijerya Türkiye ile iş konseyi oluşturmak istiyor

AFRITURK VENTURES LTD. Şirketinin Uluslararası Koordinatörü Dr. Eche King HYACINTH ile Türkiye Koordinatörü Muhammet Esat DİZBAY Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Üzülmaz'ın ziyaretinde karşılıklı ticari faaliyetlerin artırılması için istişarede bulundu. Hyacinth, Üzülmaz'den özellikle kendilerinin Konya için yaptıkları hizmetler ve üniversite için teşekkür etti.

AFRITURK VENTURES LTD. uluslararası Koordinatörü Hyacinth kendilerinin Nijerya - Türkiye İş Konseyi oluşturmak istediklerini bununla alakalı olarak gerekli çalışmaların başlatılması konusunda Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Üzülmaz'den bilgi almak istediklerini belirterek, görüşmenin son derece verimli geçtiğini kaydetti.

Hyacinth Konya'ya yaptığı ikinci ziyaret olduğunu hatırlatarak, Konya'da bazı şirketlerle oldukça yakın ve sıcak görüşmeler yaptığını bildirdi. Türk ürünlerinin kalitesinin Dünya standartlarında olduğunu özellikle

vurgulayan Hyacinth Nijerya ile Türkiye'nin çok daha fazla ekonomik ve kültürel ve eğitim işbirlikleri yapmaları gerektiğini açıkladı. Bu durum her iki ülkenin geleceğine daha güvenli ve daha emin adımlarla yürümesinde yardımcı olacağını söyledi.

Türkiye'yi sık sık ziyaret edeceğini bildiren Hyacinth iki ülke arasındaki her türlü ilişkiyi en üst düzeyde ele alınması ellerinde geleni yapacaklarını ve bu konuda iki tarafın işadamlarından da özveriyle çalışmalar beklediğini söyledi.

Kendilerini bir Türkiye Ticaret ateşesi gibi nitelendiren Hyacinth Türk ürünlerinin ve Türk yatırımcılarının Nijerya'da artması için kendisini sorumlu hissettiğini bildirdi. Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Üzülmaz'de ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirerek, Nijerya ile ticaretin artırılması konusunda oda olarak her türlü çalışmayı yapacaklarını belirterek, "Konya Ticaret Odası olarak 2010 yılını Afrika yılı ilan ettik. Kuzey Afrika, Doğu Afrika bizim hedef pazarımız içerisinde," dedi.

Üzülmez: "Gazze'ye sanayi bölgesi kurmada kararlıyız"

Türkiye-Filistin İş Forumu'nda 'yatırım ve işbirliği' fırsatları tartışıldı

Türkiye-Filistin İş Forumu kapsamında, ticaret ve yatırım fırsatları seminerinin açılış konuşmasını yapan KTO-Yönetim Kurulu Başkanı, TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Hüseyin Üzülmaz, Cenin Sanayi Bölgesi'nin geliştirilmesi ve işletilmesi projesinin bir an önce uygulamaya konulması için çalışmaların sürdürüldüğünü bildirdi. Üzülmaz, Gazze'de sanayi bölgesi kurma niyet ve kararlılığının devam ettiğini, şartlar iyileştikçe Gazze'de sanayi bölgesi kuracaklarını söyledi. Filistin Ulusal Yönetimi Ekonomi Bakanı Hasan Abu Libdeh de Cenin bölgesinde OSB kurulmasını çok istediklerini belirterek, "TOBB'un, Cenin'de park alanlarını görmek istiyoruz" dedi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ile Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) tarafından organize edilen Türkiye-Filistin İş Forumu, TOBB ETÜ konferans salonunda yapıldı.

Forumda, resmi ziyaretler için Türkiye'de bulunan Filistin Ulusal Yönetimi Ekonomi Bakanı Hasan Abu Libdeh ve beraberindeki yaklaşık 75 kişilik iş adamı heyeti de katıldı.

Forumda Türk heyetine başkanlık yapan KTO Yönetim Kurulu Başkanı, TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmaz konuşmasında, Türkiye'nin son dönemde, tarihinde daha önce hiç yaşamadığı kadar hızlı bir değişim sürecine girdiğini, TOBB'un da iş dünyasının temsilcisi olarak, global gelişmeler paralelinde, Türkiye'de reform sürecinde etkin bir aktör konumunda olmaya gayret gösterdiğini bildirdi.

Türkiye'deki oda sisteminin kuruluşu ve gelişimi hakkında bilgi veren Üzülmaz, Türk Oda sisteminin kıta Avrupa'sı oda sisteminin benimsediğini ve kamu hukukuna tabi olduğunu, bu çerçevede İtalya, Almanya, Avusturya, Fransa gibi ülkelerde olduğu gibi işleyiş zorunlu bulunduğunu söyledi.

1 milyon 300 bin firmamız işe olduğu 365 oda ve borsadan oluşan, ülke geneline yaygın bir oda ağı bulunduğunu işaret eden Üzülmaz, oda sisteminde kamu kaynaklarından herhangi bir fon aktarılmadığını da dikkat çekti.

FİLİSTİN'DE SANAYİ BÖLGESİ KURMA PROJESİ

TOBB'un iştiraki olan TOBB Barış İçin Sanayi A.Ş. tarafından yürütülmekte olan Filistin'de bir organize sanayi bölgesi kurulmasını konusundaki çalışmalar hakkında da bilgi veren Üzülmaz, konuyla ilgili şu bilgileri verdi:

"Cenin'de bir sanayi bölgesi yaratılması çalışmalarında, Filistin Ulusal Yönetimi, Filistin'deki yerel potansiyel ortaklar ve İsrail ile görüşmeler sürdürülmüş ve Şubat 2010'da Cenin'de bir sanayi bölgesi kurulmasını (imkan veren anlaşılma imzalanmıştır) Cenin Sanayi Bölgesi'nin geliştirilmesi ve işletilmesi projesinin bir an önce uygulamaya konulması için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Sanayi bölgesi kurma projesi bepinizin ortak projesidir. Bu

proje ile Filistin'de ilk aşamada 5 bin civarında kardeşimize iş imkanı sağlamayı umut ediyoruz. İşler yavaş gidiyor, ama bir yolumuz. Gazze'deki sanayi bölgesi kurma niyet ve kararlılığımız da devam ediyor. Orada şartlar iyileştikçe Gazze'de sanayi bölgesi kuracağız."

Türkiye için Filistin'in, Filistin için de Türkiye'nin kardeş ülke olduğunu ifade eden Üzülmaz, Türkiye'nin gelişmiş sanayi potansiyeli Filistinli kardeşleri ile paylaşmaya hazır olduğunu sözlerine ekledi. TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Üzülmaz şunları söyledi: "Türkiye son dönemde, tarihinde daha önce hiç yaşamadığı kadar hızlı bir değişim sürecine girmiştir. Karşımızda yeni bir dünya, yeni bir küresel rekabet ortamı şekillenmektedir. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Türk iş dünyasının temsilcisi olarak, global gelişmeler paralelinde, ülkemizde reform sürecinde hep etkin bir aktör konumunda olmaya gayret göstermektedir. Bu sorumluluk bilinci ile, proaktif olarak, inovatif almayı, yeniliklerde lider olmayı ve bu amaçları gerçekleştirmek için Türk özel sektörünün gerekleri kurumsallaşmasını hedefledik. Bu süreçte Oda sistemimizin de değişime tabi tuttuk. Oda sistemimizin hizmet kalite ve kapasitemizi geliştirdik. Geliştirmeye devam ediyoruz. Değişen küresel rekabet koşullarına uyum sağlamak zorunda olan KOBİ'lere, yeni ve yenilikçi hizmetler sağlamak zorundaydık. Böylece Oda sistemimiz de, küresel ekonomiyi uyum sağlamak üzere değişti ve gelişti."

"48 BİNDEN FAZLA İHRACATÇI DÜNYAYAAÇILDI"

1980'de Türkiye'de, sadece 1000 kadar kayıtlı ihracatçı firma bulunduğunu hatırlatan Üzülmaz, "Toplam ihracatımız ise 3 milyar dolar düzeyindedir. Bugün ise ülkemizin her tarafından 48 binden fazla ihracatçı dünyaya açıldı; 2009 yılında, ihracatçılarımız, krize rağmen, 200'den fazla ülkeye 102 milyar dolar düzeyinde ihracat yaptılar. Türkiye 1980'lerin başında tarım ihracatçısı bir ülke konumundayken, bugün sattığımız malların yüzde doksanı sanayi ürünlerinden oluşuyor" diye konuştu.

Üzülmaz şunları kaydetti: "1980 yılında Türkiye'de sadece 12 Organize Sanayi Bölgesi varken, bugün Odalarımızın yönetiminde 150'den fazla OSB kurulmuş durumda. Bugün Türkiye, İtalya ile Çin arasında bir bölgede bir sanayi devisi olmuştur. Ye birler bunsu, petrol veya gaz gibi doğal kaynaklara dayalı olmadık, Türk oda sistemi ile kurumsallaşmış olan Türk Özel Sektörünün girişimci gücü ile başarıldı. Bütün bu tecrübeyi Filistinli kardeşlerimiz ile paylaşmaktan memnuniyet duyuyoruz."

BAKAN LIBDEH'DEN FİLİSTİN'DE YATIRIM YAPMAK İSTEYENLERE DESTEK SÖZÜ

Forumun açılışında konuşan Filistin Ulusal Yönetimi Ekonomi Bakanı Hasan Abu Libdeh de, "Filistin'in haklarını savunma desteği tutumundan

dolayı Türkiye'ye tekrar tekrar teşekkür ediyoruz. Türkiye ile aramızda tarih mal olmuş ilişkilerimiz, kuvvetli bağlarımız var. Filistin olarak sağlam bağlarla Türkiye'ye bağlıyız. Biz haklı direnişimiz sonuna kadar devam ettireceğiz. Allah'ın izniyle hep birlikte tekrar Kudüs'te buluşacağız."

"FİLİSTİN'E TİCARİETTE ASLAN PAVINASAHIPOLMANZİSTİYORUZ"

Türkiye ile Filistin arasındaki ticaret hacminin sadece 29 milyon dolar düzeyinde bulunduğunu ve bu rakam içinde de Filistin'in ihracatının sadece 270 bin dolar olduğunu işaret eden Bakan Libdeh, bu rakamın çok düşük olduğunu ve bunun 150 ile 450 milyon dolar düzeyine çıkarılabileceğini bildirdi.

Filistin mallarının Türkiye'ye girmesinin Türk üreticileri etkilemeyeceğini, fakat kendilerinin destekleneceğini söyleyen Libdeh, "Türk üreticileri Filistin'e doğrudan temsilcilik hakkı verilirler, ilk önce yatırımcılar ortak şirketler kurabilir. Böylece bizim de üretim gücümüz artar. Filistinli kardeşlerimiz olarak sizlerle işbirliği yapmaya hazırız" diye konuştu.

Filistin'in Cenin bölgesinde organize sanayi bölgesi kurulmasını çok istediklerini de ifade eden Libdeh, TOBB'un Cenin'de park alanlarını görmek istediklerini söyledi.

Türk yatırımcılara her türlü desteği vereceklerini vurgulayan Libdeh, "Filistin'de yatırım yapın, kazanın, karlarınızın transfer edin" dedi.

GÜVEN SAK: "FİLİSTİN DİRENİŞİNİN EKONOMİK GÜÇLE DESTEKLENMESİ GEREK"

TEPAV Başkanı Güven Sak ise sunumunda Filistin'deki yatırım olanakları ve ekonomik durum hakkında bilgi verirken, Cenin Sanayi Bölgesi'nin durumu hakkında da değerlendirmelerde bulundu. Güven Sak, Türkiye ile Filistin arasında tarihten gelen bağlar olduğunu işaret ederek, "Filistin direnişi ekonomik güçle de desteklenmeli" dedi. 2004 yılında Filistin'i ziyaret ettikleri hatırlarak, bugünkü Filistin'le o zamanki Filistin arasında bir mukayese yapan Sak, "Bizi bölgeye iten doğru iten bir güç var. Bizim Türkiye'deki değer zincirimizi bölgeye doğru aktarmamız gerekiyor" diye konuştu.

FİLİSTİN PAZARI

Kudüs Eski Ticaret Ateşesi Gülsen Öztürk de konuşmasında Filistin'deki iş imkanlarını anlattı. Türkiye'nin hemen her sektöründe Filistin'e ihracat yaptığını belirtti Öztürk, tam anlamıyla bu piyasaya bir erişim olmadığının için boy bir pazar bulunduğunu vurguladı. Coğrafi yakınlık ve tüketici tercihlerindeki benzerlikler bir de avantaj olduğunu bildiren Gülsen Öztürk, en önemli sıkıntısının gümrük ve nakliye işlemlerinde yandığını söyledi.

KTO'dan Mehir Vakfı'na destek

Gazze'de 470 çiftin düğünü yapmaya hazırlanan Mehir Vakfı, Konya Ticaret Odası'ndan destek istedi. KTO Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmöz "Konya Ticaret Odası Yönetimi ve Üyeleri Gazzeli kardeşlerimiz için hazırlanan bu projeye her türlü desteği vereceğine inanıyorum" dedi.

Gençleri Evlendirme ve Mehir Vakfı Başkanı Mustafa Özdemir ve Vakıf Yönetim Kurulu üyeleri "Gazze'de düğünümüz var" sloganıyla gerçekleştirecekleri projeye destek amacıyla KTO Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmöz'ü ziyaret etti. Mehir Vakfı'nın 470 Gazzeli çiftin düğünü yapmak için hazırladığı proje hakkında Başkan Üzülmöz'e bilgi veren Özdemir "Konya projesi olarak hayata geçirmek istediğimiz bu organizasyonda Konya'nın kanaat önderleri olarak sizlerin desteğini bekliyoruz. Konya Ticaret Odası Başkanımızın bugüne kadar yaptığı çalışmalarla dünyanın her köşesinde yardıma muhtaç insanlara el uzattığını biliyoruz. Bu

projemizde Konya Ticaret Odası'nın bize destek olacağına inanıyoruz. Bu proje kapsamında 5 yılda bin çifti evlendirmeyi hedefliyoruz" dedi.

Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı ve TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmöz de Mehir Vakfı'na duyarlılığından dolayı teşekkür ederek, "Konya Ticaret Odası olarak Mehir Vakfı'nın projelerine her zaman desteğimizi verdik vermeye de devam edeceğiz. Zor günler yaşayan Gazzeli kardeşlerimizin sıkıntılarını çözüm bulmak bize büyük mutluluk verir. Konya Ticaret Odası bugüne kadar her alanda gösterdiği sosyal

sorumluluğunu burada da gösterecektir. Yönetim Kurulu ve üyelerimiz Gazzeli gençlerin evlendirilmesi projesine gereken desteği vermeye hazırdır. Evlenecek çift sayısının artırılması bizim de istegimizdir. Mehir Vakfı'nın ileriki dönemde sadece Gazze'de değil tüm dünyada sıkıntı içerisinde olan kardeşlerimize yardım edeceğine inanıyorum. Projenizin hayırlı olmasını temenniediyorum" dedi.

Özdemir projeye yaklaşımdan ve verdiği destekten dolayı Başkan Üzülmöz'e teşekkür etti.

BTP Konya İl Başkanı'ndan ziyaret

BTP Konya İl Başkanı Hüseyin Akdal Konya Ticaret Odası'nı ziyaret etti. Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmöz'le görüşen Akdal, Konya Ticaret Odası'nın şehre büyük hizmetler kazandığını belirterek, "Konya Ticaret Odası özellikle son dönemde yaptığı çalışmalarla Konya'nın marka değerini artırmıştır. Uluslararası fuar alanı ve KTO Karatay Üniversitesi şehrimize yapılan önemli hizmetlerdir. Çalışmalarından dolayı Konya

Ticaret Odası Yönetimi'ne teşekkür ediyorum" dedi.

Ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getiren Başkan Üzülmöz de birlik ve beraberlik içerisinde Konya'ya hizmet etmeye devam edeceklerini belirterek "Bulduğumuz makamlar şehre hizmet makamlarıdır. Hemşerilerimizin ihtiyacı olan her konuyu sosyal sorumluluğumuz gereği en kısa zamanda çözüme kavuşturmak için her kurumla işbirliği içerisinde çalışmalarımızı sürdürüyoruz" dedi.

Bosna-Hersek Fahri Konsolosluğu Dışişleri Bakanı Davutoğlu'nun katılımı ile açıldı

Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, bazı ziyaretlerle bulunmak için geldiği Konya'da Bosna-Hersek Fahri Konsolosluğu'nun açılışına katıldı. Konya'da bir yıl içinde 3. fahri konsolosluğu açtığını ifade eden Davutoğlu, "Bu bir vefa borcudur. Fahri Konsolos Ercan Bey, kendisiyle Balkanlar arasında bir genetik bağ olmadığını söyledi. Aile bağları itibarıyla olmaması olasıdır ama bir kültürel genetik olsaydı Konya ile bu kültürel genetiğin en sağlam ilişkilerini bulduğu diyar Balkanlar olurdu. Edirne'den Saraybosna'ya kadar gördüğünüz her yerde Konya'nın kültürünün izlerini yaşarsınız. Konya ile Balkanlar kültürel genetik anlamında ikizdirler. Konya bir harman yeriyse Balkanlar bir hasat yeridir. Konya ile Saraybosna ikiz kardeş, Konya'nın kaderi Saraybosna'da çizilir. Asya'nın doğusundan Avrupa'nın ortasına kadar o büyük hatta merkez şehirlerden biri Konya'dır. Bir kartal gibi, bir kanadımız Doğu Asya'da, bir kanadımız Avrupa'da. Bu kanatların her ikisini de güçlü şekilde barındırırız işte o zaman biz sadece Anadolu coğrafyasında barış içinde yaşayan bir millet olmakla kalmayacağız, aynı zamanda Anadolu'daki barışı, kardeşliği bütün dünyaya iletme imkanına kavuşacağız" diye konuştu.

Genç Yönetici ve İşadamları Derneği'nden Oda'ya ziyaret

Merkezi İstanbul'da bulunan Genç Yönetici ve İşadamları Derneği Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Mehmet Alp Sunar, Konya Ticaret Odası'nı ziyaret etti. Meclis Başkanı Dr. Seyit Karaca'yla görüşen Sunar, ziyaret amaçlarının Konya'daki işadamları ile İstanbul arasında bir köprü vazifesi görerek, işbirliğini artırmak olduğunu söyledi.

Konya Ticaret Odası Meclis Başkanı Dr. Seyit Karaca ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirerek Genç Yönetici ve İşadamları Derneği ile işbirliği içerisinde olmaktan mutluluk duyacaklarını ifade etti. Konya'nın ticaret ve sanayide Anadolu'nun önemli bir şehri olduğunu söyleyen Dr. Karaca, Konya Ticaret Odası'nın 127 yıllık geçmişle şehrin ticaret ve sanayi alanında önemli görevler üstlendiğini belirterek, "Konya Türkiye'nin önemli sanayi ve tarım şehirlerinden birisidir. Makine imalatı, otomotiv yan sanayi, ayakkabı, döküm sanayi ve gıda sektörleri Konya'da önemli yer tutmaktadır. İstanbullu yatırımcıların Konya'ya gelmesi için her türlü yatırımı yapmaya hazırız. Bu sene itibarıyla eğitime başlayan KTO Karatay

Üniversitesi Konya'nın önemli bir değeri olacaktır. Üniversitemiz ile Konya üniversite-sanayi işbirliğini merkezi haline gelecektir" dedi.

Genç Yönetici ve İşadamları Derneği Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Mehmet Alp Sunar da ticaret ve sanayi alanında büyük bir şehir olan Konya'da olmaktan mutluluk duyduğunu ifade ederek Konya'daki işadamları ile İstanbul arasında bir köprü vazifesi görerek, işbirliğini

artırmak amacıyla Konya Ticaret Odası'nı ziyaret ettiklerini söyledi. Konya Ticaret Odası'nın şehre katkısını yakından takip ettiklerini belirten Sunar, "Konya özellikle son yıllarda büyük bir atılım içindedir. İstanbul ve Konyalı işadamlarının ortak çalışmalarla bulunması iki şehrinde menfaatine olacaktır. Konya Ticaret Odası ile işbirliği içerisinde çalışmaktan büyük mutluluk duyacağız" şeklinde konuştu.

Pegasus yapar, Türkiye uçar!

Artık Pegasus var, rekabet var!

Ekonomik Pegasus, şimdi de

Roma, Milano ve **Beyrut**'a uçuyor,

yurt dışında **23 noktaya** kolayca uçuruyor.

flypgs.com

PEGASUS

AMSTERDAM ATINA BASEL BERLİN BEYRUT BRÜKSEL DÜSSELDORF FRANKFURT KOPENHAG KÖLN KRASNODAR
LEFKOSA LONDRA MARSİLYA MILANO MÜNİH PARIS ROMA ST.ETIENNE / LYON STOCKHOLM STUTTGART VIYANA ZÜRİH

Dış Ticaret ve Sanayileşme

Sanayileşme öncelikle makineleşme ile ortaya çıkmış ve tekstil sektöründe uygulanarak toplu üretimin yolu açılmıştır. Tekstil sanayinin ardından ise, kömür üretimi, demir-çelik sektörlerinde kullanılmaya devam edilmiştir.

Sanayileşme ile sanayi ürünleri imalatı artarken, tarımsal üretim azalmıştır. Sanayileşme ile birlikte sanayi ürünlerinin artması, tarımsal üretiminin azalmasına ve kaynakları azalan Batılı devletlerin yeni hammadde kaynakları arayışına girmesine neden olmuştur. Bunun sonucunda ise yeni pazarlar, yeni sömürgeleri oluşturmış ve sömürgecilik akımları başlamıştır.

Sanatlaşma sürecinde öncelikle devletler net dış fazlanın verilmesi ve bu zenginleşmenin sağlanacağına inanmış ve bu kapsamda dışardan ithalatı kısip, ihracatı artırmaya çalışmışlardır. Sonrasında ise literatürde iki görüş benimsenmiştir. Buralardan ilki ithal kamعی sanayi stratejisi ve ihracata dayalı sanayi stratejisi. İkinci, ithal edilen malların yurtiçinde üretilip, ithalatın mümkün olduğunca kısılmasını ifade eder. İkinci ise, ihracata teşvikler getirilerek ihracatın ithalattan daha fazla artırılması amaçlanmaktadır.

Türkiye, 1980 yılına kadar ithal ikameci sanayileşme stratejisi izlemiş ve ticaretin gelişimi sınırlı düzeyde kalmıştır. Ancak 24 Ocak kararlarının alınması ile ihracata ayrı bir önem verilmiş ve ihracata yüklü miktarda teşvikler getirilmiştir. Kambiyo rejiminin serbest bırakılması ile döviz alıs verisi serbest hale gelmiş ve sabit döviz kurundan dalgalı döviz kuru sistemine geçilmiştir.

Sanayi döneminde İngiltere ve son zamanlarda Hong Kong hariç, tüm ülkelerinin tamamı sanayileşmelerinin başlangıcında ithal ikamesi politikalarına yerli üretimi korumushalinde. Dışa dönük sanayileşme ise 1950'lerden itibaren Güneydoğu Avrupa'daki bir dizi Akdeniz ülkesinde, 1960 başlarında itibaren Uzakdoğu ülkelerinde, Brezilya ve Arjantin başta olmak üzere Latin Amerika ülkelerinde belirli aralıklarla uygulanmıştır.

1900'lü yıllarında başlarında dünya ekonomisinde uygulanan altın standardı

politikası en parlak dönemi yaşıyordu. 1914 yılında dünya savaşının çıkması ile 1950 yılına kadar süreç bir bunalım döneminin geçilmiştir. Özellikle bu dönemde Amerikan'ın ci pazarı korumaya yönelik çıkması olduğu gümrük vergileri diğer gelişmiş ülkelerinde aynı şekilde değer verilmene neden oldu ve gümrük savaşları yaşanmıştır. 1973 yılında yaşanan petrol krizi ile dünya ekonomisi bir yavaşlama dönemine girmiştir. Dünya düzeyinde enflasyon oranı artmış bunun en önemli nedeni de Bretton Woods düzenlemelerinin çökmesi olarak gösterilmiştir. 1980 sonrasında ise artan küresel ticaret ile birlikte hisse senetleri piyasası genişlemiş ve buna bağlı olarak dünya ticareti artmıştır.

Türkiye ile benzer özellikler gösteren gelişmekte olan ülkelere bakıldığında da durum hemen hemen aynıdır. Gelişmekte olan ülkeler, öncelikle ithal ikameci bir strateji izlemiş ve devletin öncülüğünde kalkınmaya çalışmıştır. Bu kapsamda birçok kalkınma planları yapılmasına karşın özel sektörün etkisiz kalması sonucunda planlar istenen sonucu vermemiştir. Ancak ihracata dayalı sanayileşme stratejisine geçilmesi ile gerçek anlamda kalkınma sürecine girmişlerdir.

Cumhuriyetin ilk yıllarında kalkınmayı sağlayacak bir özel sektör olmadığı için devlet öncülüğünde sanayi kurulumaya çalışılmıştır. İlk dönemde kurulan birçok tesis devlet tarafından kurulmuş ve sanayileşmenin ilk adımları atılmıştır. Osmanlı döneminde kalma birçok askeri tesis te işlerliğini devam ettirmiştir.

İzmir İktisat Kongresi ile birçok sektörde özellikle tarım ve sanayide önemli kararlar alınmış ve özel sektörün gelişimini sağlayacak Türkiye İs Bankası ile Sanayi ve Maden Bankası kurulmuştur. 1934 yılında ise Türkiye'nin ilk Sanayileşme Planı ortaya konmuş ve pamuk, şeker, dokuma gibi sektörlerle yönelik fabrikaların kurulması plana başlanmıştır.

1950'lerden sonra ise, ulaşım olanaklarının artması, kamunun yanında artan özel sektörün sanayiye yatırım yapması gibi etmenler sanayinin gelişmesini ve çeşitlenmesini sağlamıştır. 1980 yılına gelinirken, ekonomide artan sıkıntılar, üretim

duşukluğu ve KİT'lerin hantallaşması 24 Ocak kararlarının alınmasını zorunlu kılmıştır. Bundan sonraki dönemde dış ticaret rejiminde serbestlik sağlanması ve ihracata yönelik olarak benimsenen sanayileşme politikası, ülkenin hızla dışa açılmasını sağlamıştır.

Sanayileşmenin göstergelerinden biri olan imalat sanayiinde yaratılan katma değer açısından Türkiye hala Avrupa ülkelerinin gerisinde bulunmaktadır. Bunun en önemli nedeni ise Türkiye'nin hala emek yoğun sektörlerde üretim yapması ve sermaye yoğun sektörlerde gerilerde olmasıdır.

Türkiye ekonomisi son olarak 2002-2007 döneminde ortalama %7 oranında büyüme göstermesine karşılık bunu kişi başına milli gelire yansıtamamıştır. 2002 yılında 3492 dolar olan kişi başına milli gelir 2007 yılında 9234 dolara yükselmiştir.

Konya'nın dış ticaretine bakıldığında ise, 2000 yılından bu yana sürekli yükselmiştir. 2006 yılına kadar dış ticaret açığı veren iller arasında yer alan Konya, bu yıldan sonra dış ticaret fazlası veren iller arasına girmiştir.

SANAYİLEŞME VE SANAYİ DEVRİMİ

Sanayileşme ilk olarak İngiltere'de 16. yüzyılda başlamıştır. Çünkü İngiltere bu yüzyıllarda sanayinin hemen hemen bütün imkânlarına sahipti. İngiltere'nin sahip bulunduğu bu imkânlar şunlardır: Büyük bir deniz ticaret filosunun bulunması, denizişin geniş bir sömürge piyasası, yeterli kadar sermaye, coğrafi, siyasi ve içtimai şartların elverişliliği, bol ve ucuz emek ve son olarak fıkri ve hukuki ortamın müsait olmasıdır.

Sarılaşmayı hazırlayan icatlar ise önce tekstil alanında olmuştur. Böylelikle makineleşme hareketinin ilk basadığı sektör tekstil sektörü olmuştur. Daha sonraları kömür üretimi, demir-çelik gibi dallara da yayılmıştır. Ancak sanayi devrimi denilince akla her şeyden önce pamuklu tekstil gelmektedir. James Watt, 1781 yılında buharla işleyen makineler konusunda elde ettiği üstün basan, XVII. yüzyıl sonlarına ulaşıldığında insanları artık ilkel araç ve yöntemlerle çalışmaktan kurtarmıştır.

SANAYİLEŞME VE DİŞ TİCARET

Dış ticaret yoluyla sanayileşme stratejileri iki türlü uygulanmaktadır: ithal ikamesine dayalı sanayileşme ve ihracata yönelik sanayileşme stratejileridir.

Gelişmekte olan birçok ülke sanayileşme sürecinin ilk aşamasında ithal ikameci politikalara yönelmiştir. İçer dönük olan bu politikalarda yerli sanayi dalları, ithalat karşısında ithal yasakları, yüksek gümrük tarifeleri ve kota kısıtlamaları ile korunmaktadır. Dışa açılarak kalkınmayı gerçekleştiren ülkeler ise ihracatı özendirici teşvikler uygulamışlardır. Bu teşvikler arasında; serbest döviz kurunun belirlenmesi, uygun vergi koşulları, ihracatı özendirici sübvansiyonlar, gümrük vergisinin ve ihracatın finansmanında kullanılan faiz hadlerinin piyasa düzeyinin altında tutulması sayılabilir.

Sanayi döneminde İngiltere ve son zamanlarda Hong-Kong hariç, günümüz ülkelerinin tamamı sanayileşmelerinin başlangıcında ithal ikameci politikalarıyla yerli üretimi korumuşlardır. Dışa dönük sanayileşme ise 1950'lerden itibaren Güneydoğu Avrupa'daki bir dizi Akdeniz ülkesinde (Yugoslavya, Portekiz, İspanya, Yunanistan, vb.), 1960 başlarından itibaren de Uzakdoğu ülkelerinde (G. Kore, Tayvan, Singapur), Brezilya ve Arjantin başta olmak üzere birçok Latin Amerika ülkesinde değişik aralıklarla uygulamaya konmuştur.

- İthal ikamesine dayalı sanayileşme stratejisi

Bu strateji iki aşamada gerçekleştirilir. Birinci aşamada tüketim mallarının, ikinci aşamada ise ara ve yatırım mallarının yurtiçi üretimine geçmektedir. İthal ikamesinin birinci aşaması yurtiçi piyasa kapasitelerinin sınırlarına ulaşılması ile sona ermektedir. Daha sonrasında ise sanayileşme iki şekilde gelişebilir. İlk olarak, dış piyasalara açılmaktır. Nitekim G. Kore ve Tayvan gibi ülkeler, ithal ikamesinden başlayıp ihracatın özendirilmesine yönelmişlerdir. İkinci yol ise, ithal ikamesine yönelik sanayileşmenin kapsamının ara ve yatırım mallarına doğru genişletilmesidir. Türkiye'nin de içinde bulunduğu pek çok ülke bu stratejiyi uygulamıştır. Bu stratejinin sakıncalı tarafı ise, ilk dönemde, ilgili sanayi dallarının önemli oranda artış göstermesine karşılık zamanla hızlı büyümenin kaybetmesidir. Ayrıca bu politika sonucu, devletin vergi gelirlerinde bir azalmakta, ihracat ta istenen düzeyde gelişme göstermemektedir.

- İhracata yönelik Sanayileşme stratejisi

İhracata yönelik sanayileşme stratejisinin gerçekleştirilebilmesi başlıca iki faktörün varlığına bağlıdır. Bunlardan birincisi, ihrac edilebilecek mal ve hizmet fazlasının sağlanabilmesi, ikincisi ise elde edilen bu fazlanın dünya piyasalarında can olan rekabet ve fiyat çerçevesi içinde satış imkanlarının bulunmasıdır.

DÜNYA EKONOMİSİNDE KALKINMANIN EVRELERİ

1900-1913 Liberal bir dünya düzeninin politikaları

- 1913-1950 Savaşlar, bunalım ve atarşi
- 1950-1973 Altın çağ
- 1973-1980 Ekonomik yavaşlama
- 1980-2008 Dönemi küreselleşme
- 2008 ve sonrası küresel kriz dönemi

TÜRKİYEDE SANAYİLEŞME

5.1. Türkiye'de Sanayinin Tarihsel Gelişimi

Ülkemizde sanayileşme ilk olarak Tanzimat ile birlikte askeri alanda gerçekleşmiştir. askeri amaçla kurulan havuz, tersane, demirhane gibi askeri tesisler sanayileşmenin ilk adımları olarak görülmektedir. Ancak Avrupa'da gerçekleşen tekstil sektöründeki gelişmeler, İstanbul ve Bursa'da bulunan dokuma sanayisini olumsuz yönde etkilemiştir. Ayrıca, 17. yüzyıldan itibaren verilmeye başlanan kapitülasyonlar da yabancılarla yerli üretici karşısında önemli avantajlar sağlamıştır.

Bu dönemde ülke gereksinimini karşılayacak birkaç küçük tesis bulunmaktaydı. Bunlar tarımsal ürünlerin mamul mal haline getiren, değirmen, sabun, makarna, yağ ve konserve fabrikaları, basit dokuma yapan tesisler, deri fabrikaları, cimento, kereste, tuğla fabrikaları, birkaç gemi ve makine onarım atölyelerinden oluşuyordu. Nitekim 1915 yılında yapılan sanayi sayımında başta İstanbul, İzmir, Bursa, Manisa ve Usak'ta toplanan 269 adet tesisin 88'i gıda, 75'i dokuma, 55'i tütün, 20'si cimento

ve seramik sanayine ait olduğu görülmektedir.

Lozan anlaşması ile kapitülasyonlar kaldırılmıştır. 17 Şubat 1923'te İzmir'de I. İktisat Kongresinin yapılması ve özel sektörün teşvik edilmesi öngörülmüş, bu amaçla 1923'te Türkiye İş Bankası, 1924 yılında Sanayi ve Maden Bankası (Bu bankanın yerini 1923 yılında Sümerbank almıştır) kurulmuştur. 1927 yılında ise ulusal sanayinin canlandırılması amacıyla gümrük, vergi, ulaşım ve hammadde temininde birtakım kolaylıklar getirilmiştir. Devletin aldığı bu tedbirler sayesinde 1927 yılında yapılan sanayi sayımında 65.000 dolayında işletme olduğu saptanmıştır. Bu işletmelerin %43,5'u tarım, %23,8'i dokuma, %22,6'sı maden, makine ve onarım grubunda yer almıştır.

1934-38 yıllarında Birinci Beş Yıllık Sanayileşme Planı hazırlanmıştır. Bu plan doğrultusunda ülkenin çeşitli yerlerinde seker, dokuma, maden, selüloz ve seramik fabrikalarının kurulması plana bağlanmıştır. Ancak bu yılların dünyada ekonomik kriz dönemine rastlaması, ülkemizde devletin bizzat kurucu rol oynamasına neden olmuştur. Bu amaçla 1933 yılında Etibank kurulmuş ve bu kurumun önderliğinde kimya sanayi (İsni ipek-Gemlik, gülyağı-İsparta, kibritle ve asit-İzmit), pamuklu dokuma (Bakırköy, Kayseri, Ereğli, Malatya, Iğdır, Nazilli), kağıt ve selüloz (İzmit), kamgarn sanayi (Merinos-Bursa), kendir sanayi (Kastamonu), demir sanayi (Karakük), kükürt (Keçibözü), toprak sanayi (Seramik-Kütahya, sişe-cam Paşabahçe, cimento fabrikaları), seker sanayi (Kırkareli-Alpulu, Usak, Tokat-Turhal) alanında yatırımlar yapılmıştır. Özellikle bu yatırımlar ile dokuma sanayi

alanında önemli gelişmeler olmuş, Çukurova ve Ege bölgesinde özel sektöre ait tesislerde kurulabilmiştir. Ayrıca 1937 yılında ilk demir-çelik fabrikası da Karabük'te kurulmuştur. Yapılan teşvik ve tedbirler sayesinde ülkemizde 1950 yılında yapılan sanayi sayımında 84.000 (83.500) civarında tesis tespit edilmiştir.

Türkiye'de sanayinin kurulma aşaması Cumhuriyetin ilk yıllarında yaşanmış, 1950'lerden sonra ise ulaşım olanaklarının gelişmesi, nüfusun artarak kırsal kesimden şehirlere göç eden işgücü potansiyeli, devlet sektörü yanında sermayesi artan özel sektörün sanayiye yatırım yapması gibi etkenler sanayinin gelişme ve çeşitlenmesini sağlamıştır. 1950'lerden itibaren özel girişimi destekleyen ve iç ve dış kredi sağlayan Türkiye Sanayi Kalkınma Bankasının kurulmasını ülkede özel sanayinin gelişmesinde önemli bir rol oynamıştır. Ayrıca Kamu İktisadi Teşebbüsü adı verilen kurumlar örgütlenmiştir (Makine Kimya Endüstrisi Kurumu-MKEK 1950, Gübre, Et ve Balık kurumu 1952, Türkiye Çimento-Azot 1953, Türk Petrol Anonim Ortaklığı, Devlet Malzeme Ofisi 1954, SEKA 1955, Demirçelik 1955, TKİ 1957). Tüm bu çabalar sonucunda 1963 yılında yapılan sanayi ve işyerleri sayımında işyeri sayısı 161.000 olmuş [3012'si büyük işletme]'tur. 3012 adet büyük işletmenin yer aldığı bu sayım devrelerinde 283 adedi kamu, 2774 adedi özel sektöre aittir. 1963 yılından itibaren kalkınma planlarının hazırlanması, ekonominin her yıl belli bir hızda büyümesi ve sanayileşmeye öncelik verilmesi sanayinin planlı bir biçimde gelişmesinde etken olmuştur.

1980 yılına gelindiğinde ekonomide önemli sıkıntıların yaşandığı bir dönemde enflasyon, siyasi çalkantılar, üretim düşüklüğü ve KİT'lerin siyasi nedenlerden ya da personel olarak hantallaşması 24 Ocak kararlarının alınmasını zorunlu hale getirmiştir. 1980'de yapılan sayımda 185.500 adet işyeri saptanmıştır. Bu işyerlerinin 8710 adedi büyük işletmeler grubunda yer almakta ve sadece 400 kadarı kamuya ait işyerleri kapsamındaydı.

1980'den sonra 24 Ocak kararlarının olumlu sonuçlar vermesi, gümrük duvarının yıkılarak yabancı ürünlerin iç piyasaya girerek yerli ürünlerle rekabet etmeye başlaması, devletin çeşitli fonlardan özel sanayiye kredi ve finansman sağlaması, KİT'lerin özelleştirme politikaları ile özel sektöre devredilmesi başlanması, yap-işlet-devret modeli ile yeni tesis ve işletmelerin kurulması, şehirler çevresinde küçük sanayi sitelerinin açılması özel sektörü teşvik eden başlıca faktörlerdir.

1981'de Sermaye Piyasası kurulmuş, 1986 yılında ise İstanbul Menkul Kıymetler Borsası açılmıştır. 1982 yılında döviz alım şartı serbest bırakılmış ve yerleşik döviz hesabı açılmasına izin verilmiştir. 1984 yılında döviz işlemleri serbest hale gelirken 1989 yılında sermaye hareketleri serbestleştirilmiştir.

1989 yılında alınan 32 Sayılı Karar ile kambyo rejimi tamamen serbest hale gelmiş doğrudan uluslararası sermayenin spekülatif hareketlerinin yolu açılmıştır.

1981-1988 arasına Türkiye'nin liberalizasyon programının ilk aşaması olarak bakılabilir. İkinci aşama 1989'da dış sermaye

girişlerinin serbestleştirilmesiyle başlayacaktır. Bu ilk dönemde ihracatı teşvik politikaları ön plandadır. Bu politikalar, hem döviz hem de doğrudan ihracat sübvansiyonları araçlarını kullanmıştır.

1990'larda giderek artan kamu açıklarının finansmanı amacıyla olarak yurtdışı mali piyasalara borçlanma yoluyla yapılmaya başlanmış ve mali disiplini sağlama çabalarına bağlı olarak Merkez Bankasından kısa vadeli borçlanma oranı azaltılmıştır.

5 Nisan Kararları çerçevesinde alınan önlemler genel hatlarıyla şöyle özetlenebilir: TL %39 oranında devalüe edilmiştir. Hazine bonosu, tahvil ve repo gelirlerinden alınan %5'lik vergi oranı kaldırılmıştır. Döviz kurları serbest bırakılmış ve kurlar 10 bankanın verilene göre belirlenmeye başlanmıştır. KİT ve TEKEL ürünlerine büyük oranlarda zam yapılmış ve bir defalık ek vergiler getirilmiştir. Akaryakıt lüksün kesintileri %10'dan %25'e yükseltilmiştir. Ayrıca kamu kuruluşlarının paralarının MB'ye veya Ziraat Bankası dışında tutulmaması kararlaştırılmıştır.

1995 yılı Gecis Programının makro ekonomik hedefleri belirlenirken su ana ilkelerden hareket edilmiştir: kamu finansman açığının küçültülmesi, tüketimin kontrol altında artırılması, sabit sermaye yatırımlarının yeniden canlandırılması ve ihracattaki atılımın sürekli hale getirilmesi.

Kasım 1999 başında Türk ekonomisinin sağlığı hakkında kötümser düşüncelere kapılmamıza yol açan, TCMB'nin bir karar açıkladı: ilk "On Milyon Türk Lirası" piyasaya çıkmıştı. 17 Ağustos'ta Marmara bölgesinde ve 12 Kasım'da Bolu-Düzce'de meydana gelen büyük depremin yol açtığı "ekonomik kayıpları karşılamak yönünde 26 Kasım 1999 tarihli (4481 Sayılı) "Deprem Vergisi" çıkarıldı. Türkiye ekonomisinde 2000'li yıllara gelindiğinde ise enflasyonla mücadele temelinde yeni bir program geliştirildi.

Öte yandan IMF'ye verilen "Niyet Mektubu"nda enflasyon oranı (TEFE) 2000 yılında %20, 2001 yılı sonunda %10 ve 2002 yılında yani üç yıllık programın sonunda, oran %5'e düşmüştür.

2001-2005 yıllarını kapsayan Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, 1 Ocak 2001 yılında yürürlüğe girmiş ancak, Kasım 2000 Krizi ile gündemden düşmüştür. Kasım Krizinden hemen sonra Subat 2001 Krizi geldi. Ekonomik krizlerin geniş çerçeveden ele alınması bu gelişmelerin yanı sıra dışarıda olduğu için söz konusu krizlere kısaca değinilmelidir.

1980'li yıllarda ithal ikameci sanayileşme stratejisi yerine, ihracata dayalı sanayileşme stratejisine geçilirken, yeni stratejinin bir gereği olarak, ekonominin rekabet gücü artırılmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda sürekli reel devalüasyonlara ve yoğun ihracat teşviklerine başvurulmuştur. Dolayısıyla, bazı sektörlerin uluslararası arenadaki rekabet gücü artış gösterdiğinden, ihracat miktarı sürekli yükselen bir süreçte girmiştir.

Bu bağlamda Türkiye ekonomisi, 1980 sonrasında dış ticaret açısından önemli sayılabilecek gelişmeler kat etmiştir. Özellikle ihracat alanında sağlanan bu gelişmeler, belki de 1980 sonrası uygulanan ekonomi politikalarının en olumlu sonucudur. Eğer ihracatı teşvik mekanizmasındaki aksaklıklar yüzünden ortaya çıkan hayali ihracat haric tutulursa, ihracat sektöründe yaşanan gelişmeler umut verici olmuştur. ihracatın ithalatı karşılama oranı da, yeterli olmaya da genelde istikrarlı bir biçimde artmıştır. 1980 yılında % 36,8 olan bu oran, 1995 yılında % 61'er civarında gerçekleşmiştir. Dis ticaretin özellikle ihracat ayağı için 1980 sonrası yaşanan en önemli gelişme kuşkusuz Türk Eximbank'ın kurulmasıdır.

2001 ekonomik krizle ciddi bir düşüşün yaşandığı ithalatta, krizden sonraki yıllarda önemli ölçüde artışlar yaşanmıştır. Düşüşün sebebi olarak özellikle yeri paranın devalüe edilmesi ve böylece asrın değerlenmiş kurun, ithalatı düşürüp ihracatı arttırmasını gösterilebilir. Çünkü tablodan da görüldüğü gibi ithalat 2001 yılında %24-iken, bir yıl sonra yani 2002'de %24,5 olarak gerçekleşmiştir. Buna karşılık aynı dönemde yani 2001'de ihracat %12,8'den, %15,1'e yükselmiştir. Bu artışa asrın değerlenmiş kurların payı göz ardı edilmemelidir.

- Türkiye'de sanayileşme stratejileri

Türkiye'de 1960'lı ve 1970'li yıllarda yüksek büyüme ve sanayileşme yönünde sıkı bir ithal ikameci politikası izlenmiştir. Aslında, Türkiye'nin 1930'lara kadar dayandırılan sanayileşme serüveninde tümüyle ithal edilen bazı tüketim mallarının üretiminde artışlar sağlamak düşüncesiyle I. Beş Yıllık Sanayi Planı (1934-1938) arasında uygulamaya konmasıyla başladığı söylenebilir.

Hedeflere zamanında ulaşılması ile 1936 yılında birinci plana kıyasla daha kapsamlı ele alınan II. Beş Yıllık Sanayi Planı hazırlanmaya başlanmıştır. Plan ile 100'den fazla fabrikanın kurulması öngörülmüş, ithal ikameci sanayileşmede daha ileri aşama hedeflenmiştir. Ancak II. Dünya savaşının çıkması ile plan yürümemiştir.

1950 yılından itibaren yeni bir kalkınma hamlesine girişilmiştir ve dışa açık sanayileşme

stratejisi izlenmeye başlanmıştır. Ekonomik gelişmeyi hızlandırmak amacıyla önce tarımın kalkındırılmasına hız verilmiş, bu durumda sanayinin tarıma nazaran daha yavaş ilerlemesine neden olmuştur. Bir yandan taban fiyat uygulaması ve uygun hava koşulları, diğer yandan Kore Savaşı'nın yarattığı olumlu konjonktür sonucunda tımsal ürünler talep ve tımsal ürün ihracı artmıştır.

Bugünkü anlamda plan anlayışı ilk olarak 1961 Anayasası ile olmuş ve ekonomi politikalarının uzun vadeli, tutarlı ve bilimsel bir sema içinde ele alınmasına önem gösterilmiştir. 1963-1977 yılları arasında birinci, ikinci ve üçüncü beş yıllık kalkınma planları ile ithal ikameci politikalara devam edilmiştir.

Bu bocalara rağmen, özellikle ara malı ithalat ihtiyacının yüksekliği nedeniyle ithalatın sürekli arttığı, yeterli ithalat yapılmadığından da üretimin tıkanmaların ve kapasite kullanımı düşüklüklerinin ortaya çıktığı bir yapı oluşmuştur. Petrol krizinin başladığı 1970'li yılların ortalarına kadar bu tür sanayileşmenin sıkıntısı fazla hissedilmemiş, ama petrol faturası kabarmaya başladıktan sonra, Türkiye'nin ara malları ithalatı da pahalılaşmaya başlamış ve ülke döviz darboğazına girmiştir. Bunun sonucu olarak, dış açıkların çok yüksek seyrettiği yıllarda, çeşitli istikrar tedbirleri ile birlikte yüksek oranlı devalüasyonlara başvurulması kaçınılmaz olmuştur. 24 Ocak kararları da aslında döviz sıkışıklığına bir çare arayışdır.

Türkiye'de ithal ikameci politikası asrın içe dönük yapılmış, dış dünya tamamen unutularak sadece ülke içi pazara yönelik bir sanayileşme olmuştur. Bu durum, ihracat aleyhine olarak ihracatı maliyetli yapan firmaların ve ihracatın gelişmesine yol açmıştır.

1980'li yıllarda izlenen esnek döviz kuru politikası 1980 öncesi dönemde izlenen sabit kuru politikasının doğal bir sonucu olarak (devalüasyon döngüleri hariç) ortaya çıkan TL'nin asrın değerlenmesi olgusunu azaltmış ve hatta zaman zaman eksik değerlenmeye yol açmıştır. Ancak 1980'li yılların sonlarında döviz kurlarındaki artış yeniden TL'nin asrın

değerlenmesi olgusunu gündeme getirecek şekilde enflasyon oranının altında kalmaya başlamıştır.

1990'lı yıllarda ise ekonomi politikalarında öncelikle finans piyasalarına ilişkin düzenlemelerin aldığı görülmektedir. Bu tarihten sonra sanayileşme süreci devam etse de bu hedef sadece Beş Yıllık Kalkınma Planlarında yer almıştır. 2000'li yıllar ise Türkiye için bir dönüşüm yılı olmuştur. Uzun vadeli kalkınma planı ve strateji belgesinde, Cumhuriyetin 100. yılında dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına girme, kişi başı 30.000 dolar gelir, bilgi toplumuna ulaşma gibi hedefler ortaya konmuştur.

Türkiye sanayileşme sürecini tamamlamamış olmasına karşın, izlediği dışa açık ekonomi politikalarıyla hem küreselleşme süreci içinde konumlanmak hem de Avrupa Birliği (AB) üyeliğine ulaşmasını sağlayacak ekonomik yapıya ulaşmak durumundadır.

2001 krizi sonrasında ulaşılan yüksek büyüme rakamları ve sanayinin istihdam kapasitesindeki artışlar bu dönüşümün olacağı sinyallerini vermektedir. Ancak, hızla büyüyen ve genç bir nüfusa sahip olan Türkiye'de sanayinin istihdam yaratma kapasitesindeki gelişmeler kaygı vericidir. Ayrıca, tımsal kesimden şehre artan göç açık işsizlik oranının artmasına neden olmaktadır. İstihdamın yapısında ise daha çok Hizmetler sektörünün ağırlıkta olduğu görülmektedir.

2000'li yıllarda hızlı ihracat artışları yaşanmasına karşın imalat sanayinin ulusal gelir ve toplam istihdam içindeki payı nispi olarak azalmaktadır.

Türkiye'de şu ana kadar uygulanan kalkınma planları şunlardır:

- 1963 - 1967 Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı dönemi
- 1968 - 1972 İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı dönemi
- 1973 - 1977 Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı dönemi
- 1979 - 1983 Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı dönemi
- 1985 - 1989 Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı dönemi
- 1990 - 1994 Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı dönemi
- 1996 - 2000 Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı dönemi
- 2001 - 2005 Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı dönemi
- 2007 - 2013 Dokuzuncu Kalkınma Planı

Türkiye'de ticaretindeki gelişmeler

1980 yılına kadar dışa kapalı bir ekonomiye sahip Türkiye, 1980'den sonra ihracata dayalı sanayileşme stratejisi benimseyerek kalkınmasını sağlamaya çalışmıştır. 1980 öncesinde ithal ikameci dış politika izleyen Türkiye, bu dönemde ithal

edilen ürünlerin yurtiçinde üretilmesini ve dışarıya kaynak aktarılmasını engellemeye çalışmıştır.

24 Ocak 1980 kararları ile dış ticarete ihracata dayalı dış ticaret politikası benimsenmiştir. Bu kapsamda kambyo üzerine getirilen kısıtlamalar kaldırılmış ve döviz kurunun serbest piyasada belirlenmesine izin verilmiştir. Bu amaca yönelik olarak 1986 yılında İstanbul Menkul Kıymetler Borsası kurulmuş ve hemen ardından ise Altın piyasasına yönelik olarak Altın Borsası kurulmuştur.

1980 sonrasında ihracat; esnek kur politikası ile sürekli değer kaybeden bir TL politikası, ihracata düşük faizli kredi, ihracatçı sanayinin kullandığı girdilerin gümrük indirimleri ve muafiyetleri ile ucuz tutulması ve döviz tahsisinde kolaylıklar yoluyla sürekli desteklenmesi yoluna gidilmiştir.

Dahilde işleme rejimi; 1980 yılından itibaren uygulanmaya başlanan İhracata Yönelik Kalkınma stratejisiye bağlı olarak düzenlenen İhracatı Teşvik Mevzuatını, Gümrük Birliği çerçevesinde, ülkemiz ekonomisi ve dış ticareti de dikkate alınarak AB'nin Gümrük Koduna uygun hale getirilmesi yoluyla oluşturulan ve 1.1.1996 tarihinde yürürlüğe giren bir rejimdir.

Dahilde İşleme Rejimi (DİRİ); ihracatçılara ihrac mallarında kullanılmak kaydıyla dünya piyasa fiyatlarından hammadde sağlamak amacıyla oluşturulmuş bir teşviktir. Rejim, ihrac ürünlerinin üretiminde kullanılan, ithalatı vergiye tabi ürünlerle yönelik esasları belirlemektedir.

İthalat rejiminde de önemli değişiklikler yapılmış, gümrük vergileri önemli oranda düşürülmüştür. 1983 yılında ithalatın serbestleştirilmesi doğrultusunda fon uygulamasına geçilerek önceleri izne bağlı mallar listesine yer alan birçok ürünün ithalatı Toplu Konut Fonu kesintisi ödenmesi suretiyle serbest bırakılmıştır.

1990-2000 döneminde ise dış ticaret açısından en önemli olaylar; Dünya Ticaret Örgütü üyeliği ve Avrupa Birliği ile imzalanan Gümrük birliği anlaşması olmuştur. Türkiye, DTO üyeliği kapsamında belirli takvim için bazı sanayi ürünlerinde tarife indirimleri yapmış, tarım ve tekstil sektörlerine yönelik olarak düzenlemelerle gidilmiş ve fikri mülkiyet hakları ve hizmet ticareti konularında DTO tarafından oluşturulan uluslararası ticaret sistemine dahil olmuştur.

2001 yılından sonra ise Avrupa Birliğinin ağırlığı artarak diğer bölgelere nazaran dış ticaretimizdeki ağırlığı artmıştır. Kasım 2000 ve Subat 2001 krizlerinin ardından ülkemiz ekonomisine bakıldığında yaşanan istikrarsızlığın, tüketici ve yatırımcı güvenini olumsuz yönde etkilediği, döviz kurunun dalgalanmaya bırakılmasından sonra kur ve faiz oranlarında meydana gelen yüksek oranlı artışların etkisi ile tüketim hacimlerini, yatırım hacmi ve üretim miktarı önemli

oranda düştüğü görülmektedir.

2001 krizinin ardından uygulamaya konan istikrar programının 2002 yılı içinde olumlu sonuçlanıncaya başlanmış ve 2003 yılında iyileşme artarak devam etmiştir. Milli gelirdeki olumlu gelişmeler ihracat düzeyine de yansımıştır.

- Konya dış ticaretindeki gelişmeler

Konya'nın ihracatı 2005 yılında 424 milyon doları iken 2009 yılı sonunda %73,9 oranında artarak 737 milyon dolara yükselmiştir. Konya ithalatındaki artış oranı ise ihracatının gerisinde kalmış ve %36,6 oranında kalmıştır.

Konya'nın dış ticaret açığı 2008 yılından itibaren dış ticaret fazlasına dönüşmüş ve 2009 yılı itibarıyla 151 milyon dolar fazla vermiştir. Türkiye'nin artan dış açığı eğilimine karşı Konya ters bir trend göstererek 2006 yılındaki 62 milyon dolarlık dış ticaret açığı 2009 yılına gelindiğinde ise 151 milyon dolarlık dış ticaret fazlasına dönüşmüştür.

Konya'nın kişi başı ihracat sıralamasında yerine baktığımız zaman ise 368 dolar ile 27. sırada yerini almıştır. Türkiye sıralamasında ilk üç ise sırasıyla; 4300 dolar ile İstanbul, 3550 dolar ile Bursa, 2993 dolar ile Kocaeli gelmektedir.

SONUÇ

Sanayi devrimi sonrasında Batı makineleşme sürecine girmiş ve buharlı makinenin kullanımını yaygınlaştırmış ile derinleşmiştir. Sanayileşmenin gelişmesi ile Batılı ülkeler hammadde kaynaklarına ihtiyaç duymuşlar ve az gelişmiş ülkeleri sömürgeci altına alarak o ülkelerin hammaddelerini kullanmaya başlamışlardır. Sanayileşme, makine kullanımını artırırken diğer yandan da sömürgeciliğin yaygınlaşmasına neden olmuştur.

Gelişmekte olan ülkelerin sosyal ve ekonomik kalkınma süreçlerinde bazı ortak özellikler ve paralellikler gözle çarpmaktadır. Bu benzerlikler şu şekildedir;

Bütün ülkeler, kalkınma süreci içinde çeşitli kaynaklardan, hibe, kredi veya teknik destek şeklinde olmak üzere dış yardımlar sağlamışlardır.

Sürüklük gösteren ve birbirini takip eden planların dikkate alındığında, ilk beş yıllık planların hemen bütün ülkelerde 1960'lı yılları başlarında uygulamaya konulduğu görülmektedir. Türkiye'de de ilk beş yıllık planın bu dönemde yürürlüğe konulduğu bilinmekte olup, Türkiye ile diğer ülkeler arasında bir paralellik söz konusudur.

Kalkınma planlarında, başlangıçta ithal ikameci sanayileşme modeline yer verilirken, 1980'li yıllardan itibaren ihracat ağırlıklı ve dışa dönük sanayileşmenin benimsendiği dikkati çekmektedir. Burada da Türkiye ile paralellik gözlenmektedir. İrlanda ve Güney Kore sanayileşme ile yetinmeyip, ileri teknoloji ürünleri ve iletişim teknolojileri (IT) konusunda

dünyada söz sahibi olmak için çaba sarf etmektedirler.

Siyasi otonominin planı uygulanmalarında kararlılığı ve disiplini, planların başarisında ve öngörülen hedeflere ulaşmasında önemli bir rol oynamaktadır. Bunun en tipik örneği Çin Halk Cumhuriyetinde görülmektedir. CHC'nin planların kararlılık ve disiplin içinde uygulanması nedeniyle plan hedeflerine ulaşmakta ve zaman zaman aşmaktadır.

Siyasal dalgalanmaların ve iç çatışmaların plan uygulamaları üzerinde olumsuz etkileri bazı ülkelerde açıkça görülmektedir. Bu ülkelerde, örneğin Hindistan ve CHC) siyasal dalgalanmalar nedeniyle plan uygulamalarına iki - üç yıl ara verilmektedir.

2000'li yılların planlarında, küreselleşmeye ayak uydurma çabaları ve küresel rekabet gücüne sahip sanayileşme politikaları dikkati çekmektedir.

Sosyal ve ekonomik kalkınma planlarının hemen hepsinde amaçlanan ortak nokta; yüksek oranda istikrarlı bir ekonomik büyüme sağlamak ve yoksulluğun azaltılması olmaktadır. Bazı genel kriz dönemleri (1970 krizi, 1997-1998 Asya Krizi, 2000-2001 genel durgunluk gibi ve bazı ülkelerde yaşanan siyasal dalgalanma dönemleri hancinde, pek çok ülkede hedeflenen ekonomik büyüme sağlanmış ve zaman zaman aşıldığı da olmuştur.

Türkiye, cumhuriyetin kurulduğu ilk yıllardan bu yana sanayileşme çabaları sürdürmektedir. Sanayileşmeye yönelik olarak getirilen stratejilerle, ekonomide yeniden yapılanmanın gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. 1980 öncesi dönemde ithal yasakları, yüksek gümrük tarifeleri ve kota kısıtlamaları ile yabancı sanayi ithalatı karşısında korumayı hedefleyen ithal ikameci sanayileşme stratejisi izleyen Türkiye, 1980'li yıllarda daha esnek bir döviz kuru, ithalatın liberalizasyonu ve koruma oranlarının azaltılması şeklinde politikalar uygulamış; ihracat önceleri nakdi subvansiyonlarla, daha sonra da üretim ile yatırıncı sanayinindeki teşviklerle ve kredi, garanti, sigorta gibi daha dolaylı araçlarla desteklenmeye çalışmıştır. Her iki stratejinin de benimsediği ana amaçlar ise; sanayileşme, hızlı büyüme, yüksek bir istihdam düzeyi sağlamak, ödemeler dengesi açıklarını azaltmak ve kontrol altına almak olarak özetlenebilir.

İthal ikameci stratejisinin özellikle 1975 yılına kadar geçen süreçte başanlı olduğu ve 1980 sonrası uygulanan ihracata yönelik sanayileşme stratejisine, hem dış açıklarını azaltması hem de ihracatın ithalatı karşılama oranının yükselmesine önemli katkıları olmuştur. 1990'lı yıllarda liberalleşme süreci devam etmiş ancak yatırımlar, üretim ve sanayileşme hedeflerine ulaşamamış ve krizler yaşanmıştır.

Türkiye'de sanayileşme ve tarım politikaları

Sevki ÇOBANOĞLU
Ekonomist

Sanayinin gelişmesi için yerli üretim yapan sanayicilerin desteklenmesi gerekir. Bu destek mali destek olabileceği gibi teknoloji transferi vs. şeklinde olabilir.

Ancak bugün Türkiye'de sanayinin gelişmesi yönünde istenen düzeyde destek olmadığı gibi, sanayi yatırımları kendi haline terk edilmiştir.

Faiz, devalüasyon, enflasyon veya durgunluk kısıcında olan bir ülkede sanayinin gelişmesi ve büyümesi mümkün değildir.

Halbuki sanayileşme olmadan kalkınma sağlanamaz. Türkiye'de devasa boyuta ulaşmış bir işsizlik meselesi vardır. İşsizlik meselesini çözmek için sanayileşmek gerekir.

Türkiye'de küçük ve orta ölçekli işletmeler desteklenerek, üretim güçleri artırılmalı ve ihracat yapabilir seviyeye getirilmelidir.

Türkiye'de adil bir gelir dağılımı yoktur. Gelir dağılımı toplumsal dengeleri tehdit etmektedir. Refah seviyesinin yükselmesi için adil bir gelir dağılımı sağlanmalıdır.

Sanayinin gelişmesi için "Araştırma ve Geliştirme"ye büyük teşvikler verilmelidir.

Türkiye'de büyük bir girişimcilik

ruhu vardır. Türk insanı ve toplumu, ekonomik kriz ve bunalımlara karşı çok soğukkanlıdır. Hükümetler istenen düzeyde öncülük yaptığı takdirde, sanayileşme ve ekonomik kalkınma yolunda bütün engeller aşarak hedefe varılır.

Ancak bugün Türkiye'de uygulanan hükümet politikaları ile bu olgu tersine işletilmekte olup, sanayileşme sekteye uğramaktadır.

Türkiye'de bir rant ekonomisi anlayışı vardır. Bu rant ekonomisinin insanlar tarafından benimsenmesi, tamamen hükümet politikaları ile ilgilidir.

Bir ekonomide, para değeri korunmadıkça, kâr-zara esasına dayalı bir gelir anlayışı öne çıkmadıkça, rant ve faiz özentisini bertaraf etmek mümkün değildir.

Böylesi ekonomi ve hükümet politikaları ile sanayileşmek ve dünya ülkeleri ile rekabet edebilmek imkânsızdır.

Türkiye'de, Avrupa Birliği'ne girmede ısrarlı olan ve batılı politikaları benimseyen hükümetler, sanayileşme yolunda bir çıkmaz içindedirler.

Sanayileşmede Bölgesel Politikalar

Türkiye'de sanayileşmenin genel

politikaları ihmal edildiği gibi, bölgesel plânlama politikaları da ihmal edilmiştir. Bu ihmalin sonucu olarak, Türkiye, sağlıksız bir şehirleşme ve bölgelerarası gelir dağılımındaki dengesizlik nedeniyle büyük problemlerle karşı karşıya kalmıştır.

Sanayileşme de bölgesel politikalar uygulanarak dengeli bir dağılım ile sanayileşme atagina geçilebilir. Altyapı yatırımları ve harcamaları bölgesel politikalar dikkate alınarak plânlanıp, uygulamaya geçilmelidir.

Türkiye'de bölgesel plânlama beş bölgeye ayrılabilir:

1) Marmara Bölgesi: İstanbul-Bursa merkezli bu bölgede, İstanbul finans, ticaret ve kültür merkezi haline getirilmelidir.

2) İç Anadolu Bölgesi: Ankara-Kayseri-Konya merkezli bu bölgede, Ağır Sanayi ve Savunma Sanayi yatırımlarının ve teknoloji üretim merkezlerinin yoğunlaştığı bir bölge olmalıdır.

3) Güneydoğu Bölgesi: Gaziantep-Sanlıurfa-Diyarbakır merkezli bu bölge, Türkiye'nin Ortadoğu'ya açılan ihracat merkezi haline getirilmelidir. Bu bölgede ki tarıma dayalı sanayi desteklenerek, sanayi plânlaması tüm Ortadoğu ülkelerinin ihtiyaçları karşılanacak şekilde yapılmalıdır. Ayrıca Ortadoğu

ülkeleri ile inanç ve tarihi bağlarımız olduğundan ticari alış-veriş yoğunluk kazanacaktır.

4) **Doğu Anadolu Bölgesi:** Trabzon-Kars-Van-Erzurum merkezli bu bölge, Orta Asya ve Kafkasya'ya yönelik sanayi merkezi olmalıdır.

5) **Ege-Akdeniz Bölgesi:** İzmir-Antalya-Mersin-Adana merkezli bu bölge de, tarım potansiyelinin yanı sıra, tarıma dayalı sanayiye yönelik yatırımlar yapılmalıdır.

Tarım Politikası

Tarım, toprağa dayalı olarak yapılan ürettir. Tarım faaliyetleri, arazide ekim, dikim, bakım ve yetiştirme yoluyla bitki, orman ve hayvan yetiştirmektedir. Tarım üretiminin verimli ve devamlı olabilmesi için iklim, toprak ve su kaynaklarının elverişli olması gerekir.

Türkiye, coğrafi yapısı bakımından tarıma elverişlidir. Ayrıca gıda maddeleri üretiminde kendi kendine yeterli olan dünyada sekiz ülkeden biridir. Ancak gıda maddeleri üretiminde karşılıklı güçlükler ve dış etkili politikalar, bizi, gıda maddesi ithal eden bir ülke haline getirmiştir. Türkiye'de çoğu tarım ürünü, pazarlama zorlukları nedeniyle çiftçinin elinde kalmaktadır.

Bir ülkede tarım faaliyetlerinin yeterli seviyeye ulaşabilmesi için, tarım üretimini artıracak bütün araç ve gereçlerin temini şarttır. Tarım üretiminde coğrafi şartların yanında, sulama tesislerinin yapımı, gübre, zirai mücadele ilacı, traktör gibi araç ve gereçlerin karşılanması gerekir. Sulama tesislerinden baraj ve sulama kanalı yapımı gereklidir. Traktör gibi araç ve gereçlerin temini için ağır sanayinin kurulması lazımdır.

Bugün çiftçimiz istenen düzeyde üretim yapamıyor. Bir tahıl ambarı olan Konya'nın yüzölçümü 40.814 Km2, bunun yaklaşık 22.448 Km2'si tarım arazisidir. Konya Ovası'nda, Harran Ovası'nda, Çukurova Ovası'nda toprakların tamamının işletilmesi için gerekli cabalar harcanmalı ve tarımsal üretim artırılmalıdır. Buğday altından değerlidir. Çünkü buğday özümseme halkı aç kalır. Türkiye genelinde tarımla ve hayvancılıkla uğraşanlara yeterli üretim desteği verilmelidir. Tarımsal ve hayvansal üretimin artması için vergileri azaltmak gerekir. Vergileri artırmak halkı zorda bırakır. Ülke nüfusuna yetecek şekilde topraklar ekilmelidir. Çiftçiler, ekim yapmaları için teşvik edilmelidir. Çiftçilikle uğraşanlara ve hayvancılık yapanlara vergi muafiyeti getirilmelidir.

Dünyada eş benzeri olmayacak kadar geniş tarım arazisine sahip olan Türkiye'de, tarım alanları yeterince işletilmiyor. Bunun aksine iç tüketimi

karşılamak için dışarıdan tarım ve hayvansal ürünler ithal edilmektedir. Türk tarım politikası, IMF, AB ve benzeri yabancı güçlerin etkisi altındadır. Yabancı kurum ve kuruluşlar Türkiye'nin üretimini değil, tüketmesini istiyorlar. Türkiye, dışarıdan aldığı tarım ve hayvansal ürünlerin ithalatından vazgeçmelidir.

Türkiye bir tarım ülkesidir. İşletilen tarım alanlarına ilâve olarak tarıma elverişli olan bütün tarım alanları ıslah edilip, ekil hale getirilmelidir. Güneydoğu Anadolu Projesi (IGAP), Konya Ovası Projesi (KOP), Doğu Anadolu Projesi (DAP) ile birlikte bütün tarım alanlarında yeni projeler ortaya konarak, sulu tarıma ağırlık verilip, tarımsal üretim artırılmalıdır. Türkiye bir gıda üssü haline getirilmelidir. İşletilemeyen tarım alanlarının işletilmesi ile tarımsal üretim artacağından toplumun gıda maddeleri ihtiyacını yeterli düzende karşılanacağı gibi, ihrac edilen tarımsal ürünlerde artacaktır. Bu yapılırken işsizlikte azalacaktır.

Çiftçimiz en pahalı mazotu alıyor. Bir zamanlar buğday ihrac eden, et ve canlı hayvan ihrac eden Türkiye, bugün buğday ithal eden, et ithal eden ülke durumuna düşmüştür. Türkiye, kırmızı mercimek, kuru fasulye, mısır, yem ham maddelerinden, yağ ham maddesine kadar birçok tarımsal ürünü ithal eder durumdadır.

İsrail'den gelen tohumlar ile domates vs. tarımsal ürünlerin genetik yapısı bozulmuştur. Türkiye genelinde olduğu gibi, Mersin'de de sebze ve meyve üreticileri üretiminin karşılığını alamıyor.

Türkiye'de tarımın ihtiyacı olan araç ve gereçler istenen seviyede üretilmemektedir. İzlenen yanlış politikalarla Türkiye'de sanayi istenen düzeyde gelişmediği gibi tarım üretiminde de büyük bir gerileme olmuştur. Sonuçta; üretilen gıda maddeleri yetersiz kalmıştır. IMF'nin çöktürme politikalarının uygulandığı operasyonlarıyla çiftçimiz tarım üretiminden vazgeçirilmiştir. Çiftçilerimizin çoğu "ektiğini biçemeyen, biçtiğini satamayan" durumdadır. Bu durum tarım üretimini azaltmıştır. Türkiye gıda maddeleri üretiminde kendine yeterli durumda iken, bugün ithalatçı ülke durumuna düşmüştür. Üretmeden tüketmek demek, somürge ülkesi olmak demektir. Bu acı tablo karşısında tarımla uğraşanların refah seviyesi nasıl artacaktır? İşsizlik nasıl önlenecektir?

Türkiye'de tarım faaliyetlerine daha fazla hız verilmesi ve tarımsal üretimin artırılması vazgeçilmez şart olmuştur. Türkiye'de tarım üretiminin yeterli hale gelmesi gerektiği gibi ihrac edilebilir hale de gelmesi gerekir.

Batılıların sunduğu çöktürme politikalarına itibar edilmemelidir. Türkiye, sanayide ve tarımda ortaya konacak kalkınma politikaları ile hedeflerine varmalıdır. Türkiye kendi meselelerini kendi ellerinin ortaya koyduğu politikalarla çözmelidir. Hükümetler, bu konuda çok duyarlı davranmalıdırlar.

Tarım ve hayvancılığı geliştirmek için faizsiz tarım ve hayvancılık kredileri, denetimli ve kontrollü verilmelidir. Başarı sağlandıkça yeni teşviklerle çiftçiler desteklenmelidir. Çiftçilerin traktör, mazot, gübre ve tohumluk ihtiyaçları karşılanmalıdır. Hayvancılıkla uğraşanlara yem ve damızlık hayvan temin edilmelidir. Süt ineckliği ve koyunculuk desteklenmelidir. İsrail'den ithal edilen genetik yapısı ile oynanmış, bir defa kullanılan tohum alımından vazgeçmelidir. Köylerin yol, su, elektrik, okul, cami, haberleşme ve sağlık hizmetleri süratle tamamlanmalıdır. Köylerde güzel meskenler yapımı için köylüye destek verilmelidir. Köyler modern bir hale getirilmelidir. Köylerin gelirlerinin karşılanması için, nüfusa göre bir bütçe ayrılmalıdır. Bölgesel kalkınma projeleri ile işsizlik önlenmelidir.

Çiftçimizin ürettiği ürünlerin pazarlanması konusunda politikalar geliştirilmelidir. Üretilen tarımsal ürünler çiftçimizin elinde kalmamalıdır. Çiftçilerimizin üretiminin karşılığını mutlaka almalıdır. Tarımsal üretimin artırılması için çiftçilerimiz her yönüyle desteklenmelidir.

Kalkınmak için tarım da sanayi de lüzumludur.

Her ülke kalkınmak için kendine göre stratejiler ve planlar hazırlar. Acaba bir ülkenin kalkınabilmesi için sadece tarıma yönelmesi veya sadece sanayiye yönelmesi yeterli çözüm yolu mudur? Elbette buna olumlu cevap verilemez. Çünkü kalkınmak için tarım da sanayi de lüzumludur.

Bir ülkede tarım faaliyetlerinin yeterli seviyeye ulaşabilmesi için, tarım üretimini artıracak bütün araç ve gereçlerin temini şarttır.

Sanayi, ham maddeleri mamul madde haline getiren üretim alanıdır. Sanayi, bu özelliği ile tarımın ihtiyacı olan araç ve gereçleri üreten önemli bir yere sahiptir.

Tarım üretiminde coğrafi şartların yanında, sulama tesislerinin yapımı, gübre, zirai mücadele ilacı, traktör gibi araç ve gereçlerin karşılanması gerekir. Sulama tesislerinden baraj ve sulama kanalı yapımı gereklidir. Traktör gibi araç ve gereçlerin temini için ağır sanayinin kurulması lazımdır.

Rekabet Hukuku

Bireylerin fayda, teşebbüslerin ise kârlarını en çok oranda artırması amacıyla gerçekleştirildiği eylemlerin toplumsal refaha dönüştüğü öngörülen rekabet piyasası ekonomisinin verimsiz değil, ekonomik ilişkilerin serbest rekabet ortamında olduğu varsayımıdır. İktisadi anlamda rekabet, bir piyasada satıcıların daha fazla müşteri edinecek mal ve hizmet satışı için, dolayısıyla da kârlarını artırmak için giriştiıkları yarış şeklinde tanımlanabilir. Rekabet olgusu, etkin çalışan bir piyasa sistemi için temel oluşumtur, piyasa aktörlerinin kârlarının bîgamsızlığı ve kişisel çıkarları gözetken eylemleri korunmakla birlikte, sosyal adaleti ve ekonomik etkinliği sağlar.

Bunların yanı sıra rekabetçi piyasa yapısı dinamik işlevlere de sahiptir. Rekabet teknolojik gelişmeyi teşvik eder. Bunun nedeni, teknolojik gelişmelerin teşebbüslerin tarafından tercih edilen konuma ulaşmada anahtar rol oynamasıdır. Ayrıca rekabetçi piyasa yapısı, firmaları, rekabetçi güçlerini sürekli olarak pazar koşullarına uyarlamak zorunda teşvik etmektedir.

Ote yandan piyasaların kendi başına birikilmesi sonucunda piyasadaki teşebbüslerin yüküğü bir yarış içine girmeleri, yarışma yerine toplumsal refahı ve iktisadi gelişmeyi olumsuz etkileyecek işbirliklerine girmeyi ya da iktisadi güçlerini kullanarak sömürücü ve dışlayıcı eylemlerde bulunmayı tercih etmeleri bir ortama dönüşme riskiyle karşı karşıya kalması devlet müdahalesini kaçınılmaz kılacaktır. Bu tür eylemler, aynı zamanda girişim özgürlüğünü de kısıtlayacak, böylece temel demokratik hak ve özgürlükler sekteye uğramış olacaktır. Anılan sorunların bertaraf edilmesi, ekonomik sistemin bir rekabet kanunu ile desteklenmesi ve bu kanunu uygulayacak etkin bir rekabet otoritesinin tesis edilmesi ile mümkün olabilecektir.

Rekabet hukuku alanında ilk yasal düzenleme Amerika Birleşik Devletleri'de yapılmıştır. 1890 yılında kabul edilen Sherman Kanunu (Sherman Act) rekabetin yataıı veya dikey anlaşmalar ve uygulamalar yoluyla kısıtlanması ve tekelleşmenin yasaklanmasına yönelik düzenlemeler içermektedir. Avrupa'da rekabet hukuku alanındaki ilk yasal düzenleme 1958 yılında yürürlüğe giren Roma Antlaşması ile yapılmıştır.

Türkiye'de 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun 1994 yılında kabul edilerek yürürlüğe girmiştir. 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un amacı, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamaktır.

4054 Sayılı Kanun'un Yasalama Serüveni

Anayasanın 167'nci maddesi devlete; "para, kredi, sermaye, mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemlerini sağlayıcı ve geliştirici tedbirleri" alma; "piyasalarda fiili veya potansiyel olarak doğacak tekelleşme ve kartelleşme" önleme görev ve sorumluluğunu yüklemiştir. 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un hazırlanma rol oynayan birinci etmen bu Anayasa hükmünün gereğini yerine getirmesidir.

Kanunun hazırlanmasında etkili olan bir diğer unsur da, uluslararası anlaşmaların Türkiye'ye yüklediği yükümlülüklerdir. Burada özellikle, Türkiye ve AET arasındaki 12 Eylül 1963 tarihli Ortaklık Anlaşması (Ankara Anlaşması) çerçevesindeki yükümlülüklerden söz etmek yarar vardır. Ortaklık Anlaşması'nın 16'nci maddesi, Roma Antlaşması'nın rekabet, vergi ve mevzuatın uyumlaştırılması ile ilgili hükümlerinde anılan ilkelerin, ortaklık ilişkisinde uygulanmasını öngörmüştür. Nitekim Türk Rekabet Kanunu büyük ölçüde Roma Antlaşması'nın 81 ve 82'nci maddelerinin kaynak almıştır. Ayrıca, belirtmek gerekir ki, 6 Mart 1995 tarihli Ortaklık Konseyi Kararı ile Avrupa Birliği ile Türkiye arasında 1 Ocak 1996'da yürürlüğe giren, Gümüşük Birliğı'nin yaratmış olduğu atmosfer, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un kabul sürecinde kuşkusuz önemli bir rol oynamıştır.

Kanun 1994 yılı sonunda kabul edilerek yürürlüğe girmiş olmakla birlikte, konuya ilişkin bir yasal düzenleme yapılmasına yönelik çalışmalar uzun sayılabilecek bir geçmişi sahiptir.

Türkiye'de rekabetin korunması doğrultusunda ilk eylem 1971 yılında Ticaret Bakanlığı'nın öncülüğünde yapılan ve esas konusu tüketimin korunması olan bir sempozyumdur. Bu sempozyum sonrasında anılan Bakanlıkta yapılan bir çalışma ile "Tüketimin Korunması İçin Ticaret Kanunu Mal ve Hizmetlerle İlgili Faaliyetlerin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı" hazırlanmıştır. Bu tasarıda esas itibarıyla tüketimin korunmasına ve iç piyasanın düzenlenmesine ilişkin hükümler yer almıştır.

Bu konuda Ticaret Bakanlığı'nın hazırladığı ikinci tasarı 1975 tarihli, "Ticaretin Düzenlenmesi ve Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı"dır. Ülkemizdeki rekabet hukuku alanında düzenlemeler getiren hükümlere ilk kez bu tasarıda rastlanmaktadır. Bakanlık 1980 yılında hazırlanan bir başka tasarı, "Ticarette Dürüstliğin Korunması

Hakkında Kanun Tasarısı" başlığını taşımaktaydı. Tasarıda kanunun amacı; "serbest piyasa düzenini korumak, rekabeti bozucu unsurları bertaraf etmek..." şeklinde ifade edilmiştir.

Ticaret Bakanlığı'nca 1981 yılında hazırlanan "Ticari Faaliyetlerin Düzenlenmesi ve Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı" ise esas itibarıyla isimnin farklılığı dışında özünde bir önceki tasarıdaki hükümlere paralel düzenlemeler içermektedir.

Ekim 1983 ve Mart 1984 tarihli "Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Tasarıları" ilk defa karteller ve tekelere ilişkin düzenlemeler ayrı bölümlerde ele alınmıştır.

1980'li yıllarda Türkiye'de benimsenen yeni ekonomik modelin yarattığı özdeğeri ortanın yanı sıra 1982 Anayasası'nın 167'nci maddesinin Devlete açıkça, piyasalarda doğacak tekelleşme ve kartelleşmeyi önleme görevi vermesi üzerine, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, rekabetin sınırlandırılması ilişkin sorunları, tüketimin korunması ve ticaretin düzenlenmesine ilişkin hükümlerden ayrılarak Kasım 1984 tarihinde, "Rekabeti Sınırlayan Anlaşmalar ve Uygulamalar Hakkında Kanun Tasarısı"nı hazırlamıştır.

Bu tasarı, rekabete ilişkin ilk bağımsız metin olmasının yanında, öncekilerden farklı olarak yasalaşmak üzere TBMM'ye giden ilk metin olma özelliğini de taşımaktadır. Tasarı, Aralık 1985'de TBMM'ye sevk edilmiş, ancak 17'nci Yasama Dönemi içinde görüşülmediği için 1987 seçimlerinden sonra kadük olmuştur.

1991 genel seçimlerinin ardından Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nda oluşturulan komisyon iki alt komisyon halinde çalışarak "Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı" ile "Rekabetin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı"nı hazırlamıştır. Rekabetin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı hazırlanırken, ABD, İngiliz ve AT rekabet kuralları dikkate alınarak önceki tasarılarından oldukça farklı yeni bir metin ortaya çıkarılmıştır. Temmuz 1992 tarihinde hazırlanan bu tasarı görüşleri alınarak üzere tüm ilgili kuruluşlara gönderilmiş, gelen görüş ve eleştiriler değerlendirilerek son şekli verildikten sonra TBMM'ne sevk edilmiştir. Tasarı, girişle de belirtildiği gibi Genel Kurul'da 7 Aralık 1994 tarihinde görüşülerek kabul edilmiş, 13/12/1994 tarih ve 22140 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Rekabet Savunuculuğu

Rekabet savunuculuğu, rekabet otoritelerinin rekabet kuralları uygulanmasını yanı sıra, esasen diğer kamu kuruluşları ile ilişkiler yoluyla ve rekabetin faydaları konusunda kamuoyunu bilgilendirilerek rekabet ortamının tesisi ve artırılması ile ilgili girişimlerdir. Pek çok faaliyet rekabet savunuculuğu olarak kabul edilmiştir. Örneğin, yürürlükteki mevzuat veya mevzuat tasarılarına görüş vermek, rekabeti kısıtlayabilecek uygulamaların teşvik edilebilecek müdahaleleri konusunda tavsiyelerde bulunmak, kamuoyunu doğrudan eğitmeye yönelik seminerler düzenlemek veya bültenler yayımlamak, kamuoyunu dolaylı olarak eğitmek için medyayı kullanmak, vergi mensupları ve kural koyucuları rekabet politikası ile ilgili konularda bilgilendirmek ve rekabeti etkileyebilecek aktifler veya potansiyel devlet müdahaleleri hakkında çalışmalar yapmak. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde rekabet hukuku ve politikasının etkinliği bakımından rekabet savunuculuğu oldukça önemli bir yer sahiptir.

Bu konuda, Rekabet Kurumu'na kanunla bir yetki ve görev verilmemekle birlikte, 1998 ve 2001 yılında Başkanlık Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü tarafından, kamu kurum ve kuruluşlarının rekabet politikasıyla ilgili taslak düzenleme ve kararlarında Rekabet Kurumu'nun görüşünün alınmasını isteyen bir genelleme yayımlanmıştır.

Rekabet Hukukunun Esasları

Rekabet hukukunun uygulayıcısı olan rekabet otoriteleri, aslında serbest piyasa ekonomisinin etkin bir model olarak işleyişini sağlamaya çalışmaktadırlar. Zira serbest piyasalar otomatik bir biçimde rekabetçi bir ortam yaratmamaktadırlar. Çeşitli sebeplerden dolayı genelde karşılaşılan piyasaların eksik rekabet ortamında toplumsal refah alınındığına, rekabet politikaları eksik rekabet ortamında toplumsal refah kayıplarını önlemeye ya da azaltmada önemli bir araç olarak ortaya çıkmaktadırlar.

Rekabet kanunları da genel olarak rekabeti sınırlayan anlaşmaları, hakim durumdaki teşebbüslerin bu durumları kötüye kullanmaları yasaklar, belirli bir ciro ve/veya pazar payı eşşi üzerinde ki teşebbüslerin birleşme ve devirlerini kontrol altında tutmaktadır. Bir pazardaki kartel ya da tekelin ötesindeki zarar gömeleri beklenen bir sonuçtur. Ancak, bunun ötesinde yataıı ya da dikey diğer rekabeti sınırlayan anlaşmalar da rekabet kanunlarına aykırı olabilir. Bir anlaşma bir yandan teşebbüsler arasındaki rekabeti sınırlarken diğer yandan birtakım toplumsal iktisadi faydalar doğurabilir. Bu kapsama doğası gereği girmeyen kartel anlaşmaları dışındaki anlaşmalar rekabet kanunları altında muayyen rejime tabi olabilmektedir.

4054 sayılı Kanunun amacı, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve

piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu güçlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bütün için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamaktır. Bu amaçla gerçekleştirilmesine yönelik olarak Kanun kapsamındaki işlemleri üç ana başlık altında toplamak mümkündür:

- Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engellemeyi, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar (4. madde),

- Piyasada hâkim durumda olan teşebbüslerin bu güçlerini kötüye kullanması (6. madde),

- Hâkim durum yaratmaya veya var olan bir hâkim durumu güçlendirmeye yönelik ve bunun sonucu olarak rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukukî işlem ve davranışlar (7. madde)

Kanun uygulamasının çatısını oluşturan ve yasaklayıcı hükümler içeren 4, 6 ve 7'nci maddelerin getirdiği düzenlemeler teşebbüslere yöneliktir. Kanunun uygulanmasında kamu teşebbüsleri ya da özel teşebbüsler arasında herhangi bir fark gözetilmeyi, bir başka deyişle kamu teşebbüsleri için bir ayrımcılık getirilmemiştir. Rekabeti sınırlayıcı anlaşma, eylem veya kararların kamu teşebbüslerine gerçekleştirilmesi durumunda, bu teşebbüsler de Kanun hükümlerine muhatap olacaktır. Ayrıca, Kanunda sektörel bir ayırım da bulunmaktadır. Başka bir deyişle, istisna getirilmeksizin tüm mal veya hizmet piyasalarındaki teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin rekabeti sınırlayıcı işlemleri Kanun kapsamına sayılmaktadır.

Rekabet Hukukunda Usul

4054 sayılı Kanun, içerdiği önemli usul kuralları ile de dikkat çekmektedir. Başta rekabet ihallerinin ortaya çıkarması amacıyla yürütülen soruşturma sürecine ilişkin ayrıntılı usul düzenlemeleri, iyi idare ilkesinin gereklerinden olan şeffaflığa ek olarak, idari işlemin muhatapları açısından da önemli bir güvence sağlamaktadır. Bir soruşturmanın açılmasından nihai kararın alınmasına kadar geçen süreçte yer alan savunmaların alınması, sözlü savunma toplantısı yapılması, rekabeti ihlal eden teşebbüslere uygulanacak cezaiye cezalarına paralel olarak, henüz idari işlem aşamasında dahi bir hukuk devletin olması gereken teminatlar bakımından örnek niteliktedir. Soruşturma sürecinde 4054 sayılı Kanun ile sağlanan bu teminatlar, Kural tarafından çıkarılan ikincil düzenlemelerde de sürdürülmesi ve cezalarla ilişkin düzenleme ile rekabeti en ciddi şekilde kısıtladığı kabul edilen kartellerin ortaya çıkarması amacıyla kullanılan ve etkin araç olan pişmanlık programının uygulanması için gerekli olan usul kuralları uygulamaya açıklık ve belirlilik sağlamıştır.

Usulî ilkelere kurullar sadece rekabet ihallerine ilişkin olarak yürütülen incelemelerde sınırlı değildir. Pazarlardaki rekabetçi yapının korunmasına adına gerçekleştirilen birleşme-devralma ve özelleştirmelere ilişkin incelemelere yönelik de ayrıntılı düzenlemeler getirilmiştir. Bu durumun en çarpıcı örneği, teşebbüslerin belirsizlik içerisinde kalmaması amacıyla birleşme-devralma işlemlerinin sonuçlandırılmasının özel bir takvime bağlanması olmuştur.

Bir bütün olarak bakıldığında, 4054 sayılı Kanun'un içerdiği usulî ilkelere kurulların, Türk idare hukuku uygulamasında eksikliği hissedilen usul kuralları bakımından bir örnek teşkil ettiği ve kendi işleyiş açısından önemli bir boşluğu doldurduğu görülmektedir. Kanun ile getirilen bu yaklaşımın Kural tarafından çıkarılan ikincil düzenlemelerde muhafaza edilmesi ve ileri taşınması temel ilkeniz olmuştur.

Rekabet Hukuku ve Özel Hukuk

Rekabetin korunmasını amaçlayan 4054 sayılı Kanun'da emredici nitelikte hükümler ve bu hükümlerin ihlali durumunda uygulanacak yaptırımlar içeren düzenlemeler yer almaktadır. Kanun'un esasını teşkil eden 4, 6 ve 7. maddeler, emredici hükümler içeren maddeler olarak bu Kanuna ayrıca eylem ve işlemler belirlemek, Kanuna aykırılığın yaptırımları ise ayrı bir konu olarak diğer maddelerde düzenlenmektedir.

Kanun'un 5. Kısmı, "Rekabetin Kısıtlanmamasını Özel Hukuk Alanındaki Sonuçları" konusuna ayrılmıştır. Bu kısma yer alan dört maddede (m.56-59) geçersizlik ve tazminat yaptırımları düzenlenmiştir.

Geçersizlik ve tazminat konularında büyük ölçüde Borçlar Hukuku'nun klasik ilkelere geçerli olmakla birlikte 4054 sayılı Kanun'un bu ilkelere aynılığı bazı hususlar gözde çarpmaktadır:

BK. m.65'in uygulanacağına dair m.56/II.

Tazminatın hesaplanmasına dair m.58.

Haksız fiilin konusunu oluşturan uygulamaların ispatlanmasına ilişkin m.59.

4054 sayılı Kanun'un 56. maddesinde düzenlenen geçersizlik yaptırımı, Borçlar Hukuku'nda yer alan, kanuna aykırı sözleşmelerin geçersizliği ile aynıdır. Bu tutan yaptırımı tabi olan bu tür hukukî işlemler, yapıldıkları andan itibaren hiçbir hüküm ve sonuç doğurmazlar. Bir anlaşma veya kararın geçersizlik yaptırımına tabi olması için, 4. madde kapsamına girmesi ve 5. maddedeki muafiyetten yararlanmaması

gerekmektedir. 4. madde kapsamına giren anlaşmalar zaten kendiliğinden hüküm doğuran mutlak tutan yaptırımı tabiidir. Ancak bu yaptırımın sonuçlarını doğurması için anlaşmanın 5. maddedeki muafiyetten yararlanmaması gerekmektedir.

Anlaşmanın bir bölümünün kısmi tutulan sakat olması durumunda ise, taraflar anlaşmanın geçerli olan hükümlerinden doğan hak ve borçlarını yerine getirmekle yükümlüdürler. Ancak uygulamada, söz konusu hak ve borçların anlaşmanın sakat bölümüne mi, yoksa geçerli bölümüne mi ilişkin olduğunun tespiti konusunda güçlükler ortaya çıkabilir. Böyle bir durum için genel kural konyak zor olacağından, tespitin somut anlaşma veya karar bazında yapılması isabetli olacaktır.

Anlaşma ve kararların geçersizliğinin ilk sonucu bu anlaşma ve kararlardan doğan borçların ifasına ilişkindir. Kanun'un 56. maddesine göre, geçersiz anlaşmalardan ve kararlardan doğan edimlerin ifası istenemez. Dolayısıyla kendi borcunu yerine getirmiş olan taraf, karşı taraftan borcunu ifa etmesini isteyemez ve bu tür bir taleple mahkemeye başvuramaz. Taraflardan birinin ifayı talep etmesi durumunda, karşı taraf tarafından bulunabilir. Mutlak tutulanla sakatlanmış bir sözleşme başlangıçtan itibaren hiçbir hak ve borç doğurmayacağından esasen ortada ifa edilecek bir borç bulunmamaktadır.

Rekabeti kısıtlayıcı anlaşma veya kararın geçersizliğinin bir diğer sonucu da bu anlaşma veya karara göre ifada bulunmuş olan tarafın yerine getirdiği edimlerin geri isteme hakkının ortaya çıkmasıdır. 4054 sayılı Kanun'un 56. maddesinde, daha önce yerine getirilmiş edimlerin geçersizlik nedeniyle geri istenmesi halinde tarafları iade borcunun BK.63 ve 64. maddelerine tabi olduğu ve ahlaka aykırı bir amaçla verilmiş şeylerin iadesinin istenilmesine ilişkin bulunan BK.65. maddesinin bu Kanunda doğan ihtilafları uygulamaya göre hükme bağlanmıştır. BK.63. maddesi, sebepten zenginleşmeden doğan iade borcunun kapsamına ilişkin düzenlemeleri içermektedir. Dolayısıyla taraflar bu durumda verdiklerini geri isteyebileceklerdir.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da yer alan tazminata ilişkin düzenlemeler incelendiğinde, Kanun'un 57. maddesinde öncelikle bu Kanun kapsamına doğan tazminat yükümlülüğünün tarafları ve şartlarını ele alındığı görülmektedir. 57. maddenin ifadesinden, zarar gören herkesin tazminat davası açabileceği açıkça anlaşıldığından, 58. maddede zimnen ifade edilen "hükümcülerin" ve açıkça belirtilen "rakip teşebbüslerin" örnek olarak verildiği, tazminat davasının davacılarını belirlemek üzere sınırlı sayıya yoluna gidilmediği kabul edilmelidir. Nitekim 58. maddenin asli amacı, tazminat davasının taraflarını değil, ödenecek tazminat miktarını nasıl hesaplanacağına belirlemektedir.

Kanun'un 58. maddesinin birinci cümlesinde, zarar görenlerin ödedikleri bedelle, rekabeti sınırlamasıya ödedikleri bedel arasıdaki farkı zarar olarak talep edebilecekleri ifade edilmiştir. Rakiplerin tazminat hakkına ilişkin olan 58. maddenin son cümlesinde ise, zararın hesaplanmasında, zarar gören işlemlerinden elde etmediği undıkları bütün karlarının geçmiş yılların bilançoları da dikkate alınarak hesaplanacağı ifade edilmiştir. Rakip teşebbüslerin uğradıkları bu zararın türü ise, yoksun kalınan kârdir. Rakip teşebbüslerin zararlarının hesaplanmasında kullanılan bir yöntemle göre, teşebbüslerin malvarlıklarının mevcut durumdaki miktarı ile rekabet kısıtlanmamış olsaydı ulaşacağı miktar arasındaki fark esas alınmaktadır.

4054 sayılı Kanun'da, zararın hesaplanmasında ilişkin olarak yer verilen son derece önemli bir düzenleme, 58. maddenin ikinci fıkrasında yer alan üç kat tazminata ilişkin hükümlerdir. Buna göre, zarar, tarafların "anlaşmaları ya da "kararları" veya "ağır ihmallerinden" kaynaklanıyorsa, hâkim zarar görenlerin talebi üzerine uğralan maddi zararın ya da zarara neden olanların elde ettiği veya elde etmesi muhtemel karların üç katı oranında tazminata hükmedilebilir. Üç katı tazminatı öngören bu düzenleme, Kanunumuzda Amerikan Rekabet Hukukundan esinlenerek alınmıştır. Tazminat hukuku ilkelere ile bağdaşmayan bu kural, maddede her ne kadar "üç katı tazminat" ifadesi kullanılsa da, tazminat değil bir tür ceza yaptırım niteliği de göstermektedir. 58. maddenin son fıkrasında, üç katı tazminata hükmetme konusunda mutlaka zarar görenlerin bu yönde bir taleplerinin bulunması gerektiği belirtilmekle birlikte, "hükmedilebilir" şeklindeki ifadenin bu konuda hâkime takdir yetkisi tanıdığı görülmektedir.

Kural olarak, tazminat talebinde bulunan kişi, haksız fiilin unsurlarının oluştuğunu ve meydana gelen zarar miktarını ispatlamak zorundadır. Rekabet hukukunda da bu genel kural geçerli olmakla birlikte, Kanun'un 59. maddesinde, uyumlu eylemlere ilişkin olarak 4. maddedeince benzer bir karine getirilerek bu ispat yükü ters çevrilmiştir. Zarara uğradığını iddia eden kişi açısından, uyumlu eylemlere ilgili bir ispat kolaylığı getirilmiştir. 59. maddenin ikinci fıkrasında, rekabeti kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaların her türlü delille ispatlanabileceği ifade edilmiştir. Bu hüküm, taraflara delil serbestisi kolaylığı sağlamlaştıkça birlikte, tazminat talebi için sadece rekabetin kısıtlandığının ispatlanması yeterli olmayıp, haksız fiilin diğer unsurlarının (kusur, zarar, illiyet bağı vs) da ispatlanmasının gerektiği

Üniversitemize yatırım yapın kazanın

ÜNİVERSİTE SANAYİ İŞBİRLİĞİNİN GERÇEK ADRESİ
TÜRKİYE'NİN EN GÜVENLİ İLİNDE, GÜVENLİ VE NEZİH BİR ORTAM

KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ

lider, yenilikçi, girişimci

Hollanda

Holland

Ulusal Adı:
Hollanda Krallığı

Başkenti:
Amsterdam

Yönetim Biçimi:
Parlamentar Monarşi

Resmî Dili:
Hollandaca (Friesland eyaletinde Frizce konuşulmakta olup, bu dil Hollanda'da resmî yerli azınlık dilidir.)

Dini:
Hollanda halkının %36'sı dinsiz, %34'ü Katolik, %25'i Protestan, %5'i diğer dinlerdendir.

Para Birimi:
Euro

Yüzölçümü:
41.526m²

Nüfusu:
16,4 milyon
Yıllık Nüfus Artışı:
% 0,14 (binde 1,4)

Nüfus Yoğunluğu (km2/kişi):
483

Büyük Kentler:
Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Lahey, Eindhoven.

İspanya Krallığının bir parçası olan Kuzey Hollanda eyaletleri, 1581 yılında İspanya ile savaşa girerek bağımsızlıklarını ilan etmişlerdir. İspanya, 80 yıl süren savaşların sonunda, 1648 yılında (Westphalia Andlaşması) eyaletlerin bağımsızlığını tanımıştır. Hollanda Eyaleti'ne 1559 yılında yönetici olarak atanan Nassau Kontu Prens William Orange, Hollanda Kraliyet ailesinin atası ve Hollanda devletinin kurucusu olarak kabul edilmektedir. On yedinci yüzyılda Hollanda ekonomik olarak güçlenmiş ve dünyada önemli bir ticaret merkezi ve deniz gücü haline gelmiştir. 18. ve 19. yüzyıllarda sömürgeci bir politika izleyerek, Afrika, Asya ve Güney Amerika'da sömürgeler edinmiştir. O tarihteki en önemli sömürgeler Cape Town, Endonezya ve Surinam'dır. Hollanda, sömürgecilik döneminde köle ticareti de yapmıştır. Hollanda, Birinci Dünya Savaşı'nda taraf olmayarak, savaşın dışında kalmıştır. Bununla beraber, İkinci Dünya Savaşı sırasında Almanlar tarafından, 1940-1945 yılları arasında işgal edilmiştir. Hollanda, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra tarafsızlık politikasından vazgeçerek, NATO ve Avrupa Ekonomik Topluluğu'na üye olmuştur. II. Dünya Savaşı sonrası, Endonezya ve Güney Afrika'da sahip olduğu sömürgeleri özgürlüklerini ilan etmiştir. Hollanda, 1954 yılında, Antiller ve Aruba ile ilişkileri düzenleyici nitelikte bir "İmtiyazlar Anlaşması" imzalamıştır. Bu anlaşma ile her ülkenin kendi iç işlerinde bağımsız, dış işlerinde koordineli hareket etmesi kararlaştırılmıştır.

COĞRAFİ KONUM

Batı Avrupa'da, Kuzey Denizi kıyısında, Belçika ve Almanya arasında yeralan Hollanda, 41.526 km²'lik bir yüzölçümüne sahiptir. Kuzey ve batıda Kuzey Denizi ile çevrili olan Hollanda, güneyde Belçika, doğuda ise Almanya ile komşudur. Ülke Batı Avrupa'nın üç büyük nehri, Ren, Maas ve Schelde nehirlerinin deltasında bulunmaktadır. Coğrafi yapısı itibarıyla düz bir araziye sahip olan ülke topraklarının yarısından çoğu deniz seviyesinin altında bulunmaktadır. Amsterdam Uluslararası Havaalanı Schiphol, deniz seviyesinin 4,5 metre altındadır. Nehir, kanal ve göller, Hollanda'da 4.000 kilometrekarelik bir alanı kaplamaktadır. Hollanda coğrafyasının en belirgin özelliği, denizden kazanılan, 'polder' adı verilen topraklardır. Hollandalıların bu konudaki mücadelesi yüzyıllardır sürmektedir. 'Polder'lar, su baskınlarından geçmişte yel değirmenleri ile korunurken; günümüzde gelişmiş teknolojiler ve setler kullanılmakta, su seviyesi sürekli kontrol edilmektedir. Hollanda, nemli ve yağışlı bir iklime sahiptir ve yağışlar tüm yıl boyunca sürmektedir. Hollanda'nın iklimi, Kuzey denizi kıyılarında bulunması nedeniyle, ılıman deniz iklimi özelliklerini taşır. Ocak ayı ortalaması 1,7 derece, Temmuz ayı ortalaması ise 17 derece civarındadır.

SİYASİ VE İDARİYATI

Hollanda idari açıdan, Drenthe, Flevoland, Friesland, Gelderland, Groningen, Limburg, Overijssel, Utrecht, Zeeland, Noord Brabant, Zuid Holland, Noord Holland üzere 12 Eyaletten oluşmaktadır. Kraliçe, Devletin başıdır. Bağlı Bölgeler Aruba ve Antillerde Kraliçe tarafından atanan valiler bulunmaktadır. Bu bölgelerin bakanları da, Kraliyette ilgili konular görüşülürken toplantılara katılmak üzere, Hollanda Bakanlar Kurulu'nda yer almaktadır. Hollanda, parlamento esasına dayalı anayasalı bir monarşidir. Devlet yapısında "yasama" Kraliçe, Parlamento ve Bakanlar Kurulu'ndan oluşmaktadır. Parlamento, II Konseyi üyeleri tarafından dört yıllığına

seçilen 75 üyeli I. Meclis (Senato) ve halk tarafından gizli oy ve nisbi temsil usulü ile yine dört yıllık süre için seçilen 150 üyeli II. Meclis'ten (Temsilciler Meclisi) oluşmaktadır. Başbakan, Hristiyan Demokrat Parti'den Jan Peter Balkenende'dir. Mevcut siyasi partiler şunlardır: CDA (Hristiyan Demokrat Parti), PvdA (İşçi Partisi), CU (Hristiyan Birlik Partisi), SP (Sosyalist Parti), PW (Bağımsızlık Partisi), VVD (Liberal Parti), D'66 (Demokrat 66), Groenlinks (Yeşil Sol), PvdD (Hayvanları Sevenler Partisi) Yürütme, Devletin başı olan Kraliçe ile Bakanlar Kurulu tarafından yerine getirilmektedir. Devlet Başkanı Kraliçe Beatrix, 1980 yılında tahta çıkmıştır Kraliçe Beatrix'in üç oğlu bulunmaktadır. En büyük oğlu Velaht Prens Willem Alexander'dır. Şu anda Hükümet, 2006 sonunda yapılan seçim sonuçlarına göre üç partili bir koalisyonundan oluşmakta olup, Hükümet ortakları, Hristiyan Demokrat Partisi, İşçi Partisi ve Hristiyan Birlik Partisi'dir. 22 Şubat 2007 tarihinde göreve başlamıştır.

En yüksek yargı makamı Hollanda Yüksek Temyiz Mahkemesi'dir. Mahkeme, yargı idaresinin gözetimi ve temyiz davalarını karara bağlama görevlerini yürütür. Sadece vergi hukukuna giren konularda ilk derece mahkemesi olarak görev yapan beş adet temyiz mahkemesi vardır. Medeni hukuk ve ceza hukuku davaları, atımbir altbölge mahkemesi tarafından ele alınmakta olup, bunların bakmadığı davalar için de ondokuz bölge mahkemesi bulunmaktadır. Ayrıca, çocuklar için çocuk mahkemeleri ve borsa vb. kurumlar için özel tahkim mahkemeleri vardır.

GENELEKONOMİK DURUM

Ekonomik Yapı

Hollanda; kişi başına düşen 40 bin dolar düzeyindeki yüksek milli gelir ile Avrupa ülkeleri arasında 6. sırada, dünyadaki en büyük ekonomiler arasında da 16. sırada yer almaktadır. Ekonomi, ağırlıklı dış ticarete bağlıdır. Hollanda'nın, taşımacılık ve lojistik bakımından Avrupa'da kritik ve merkezi bir konuma olması ve yurtdışı pazarın küçüklüğü, ülkenin dünyadaki en önemli dışa açık ekonomilerden biri haline gelmesinde başlıca etkenlerdir. Toplam mal ve hizmet ihracatı 2008 yılı itibarıyla GSYİH'nin yaklaşık %65'ine tekabül etmektedir. Yüzyıllardır süregelen ticaret geleneği ile bugün dünya dış ticaretinde ilk 10 ülke arasında bulunan Hollanda, ABD ve Fransa'dan sonra dünyadaki en büyük üçüncü tarım ürünleri ihracatçısıdır. Ülke reeksport konusunda uzmanlaşmıştır. Ülke üzerinden yapılan reeksport ticaret, ihracatın yaklaşık %40'ını oluşturmaktadır. Bu yüksek oran, Batı Avrupa ve hatta dünyanın diğer bölgelerindeki pazarlar için bir giriş kapısı niteliğinde olduğunun bir göstergesidir. Hollanda hizmetler sektörünün ekonomideki payı, sanayi sektörü ile kıyaslandığında çok daha büyüktür. 2009 yılı itibarıyla, hizmetler sektörü %71,5, sanayi sektörü ise %22,4 oranında katma değer yaratmaktadır. Hollanda ekonomisinin en büyük sektörü olan hizmetler sektörü, son elli yıldır istihdamdaki payını artırmaktadır. Hizmet ticaretindeki ihracat fazlası, temel olarak yurtdışı lojistik hizmetlerinden kaynaklanmaktadır. Taşımacılık ve lojistik

Hollanda ekonomisinde eskiden beri özel bir öneme sahip olmuştur. Endüstriyel faaliyetler ve dağıtım faaliyetleri ile tek başına GSYİH'nin %2'sine karşılık gelecek şekilde yıllık katma değer oluşturan Rotterdam Limanı, 2005 yılına kadar dünyadaki en büyük liman iken, şu anda Çin'in Sanghay Limanından sonra ikinci sırada bulunmaktadır. 2008 yılında limanda işlem gören kargo miktarı 421,6 milyon tondur. Hollanda ekonomisi yabancı yatırımcıları çekmek açısından da çok başarılıdır. Yabancı yatırımlar için mevcut vergi avantajları birçok çokuluslu şirketin bu ülkede faaliyet göstermesine neden olmuştur. Ülke pek çok uluslararası şirketin üretim ve dağıtım merkezi durumundadır. İmalat sektörünün uluslararası niteliğinin bir göstergesi olarak, Royal Dutch/Shell, Unilever, Philips ve Heineken gibi Hollanda orijinli çokuluslu şirketler sayılabilir.

Ekonomik Performans

Hollanda 2004 ve 2008'in ilk yarısında yüksek bir ekonomik büyüme yaşamış, fakat 2008'in ikinci yarısından itibaren küresel ekonomik krize paralel olarak ekonomik büyüme çok yavaşlamıştır. 2008 yılı GSYİH büyüme hızı %2,1 olarak gerçekleşmiştir. 2009 yılında ise 1982'den beri ilk defa ekonomi resesyona girmiştir. Ülke ekonomisinin ağırlıklı olarak ihracata bağımlı olması nedeniyle, küresel ekonomik krizden dolayı dünya ticaret hacminin azalması, ülkedeki ekonomik daralmanın başlıca nedenidir. Hollanda İstatistik Bürosundan yapılan açıklamaya göre, Hollanda ekonomisi, II. Dünya Savaşı'ndan beri en büyük daralmayı yaşayarak, 2009 yılının ilk üç aylık döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 4,1 oranında küçülmüştür. Ekonomideki bu daralmanın, daha önce yapılmış bulunan tahminlerin üzerinde olduğu da beyan edilmiştir. İhracat ve yatırımlarda %10'un üzerinde, çok yüksek oranda bir düşüş kaydedilmiştir. Uzun bir aradan sonra, ilk kez özel tüketim harcamaları da azalışı bulunmaktadır. Buna karşın, sağlık ve sosyal yardım alanlarındaki kamu harcamaları önemli

Tarihe düşülen notlar Ağustos

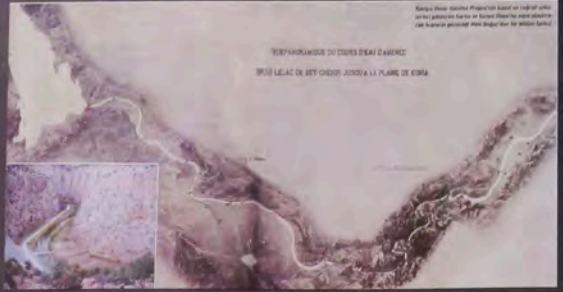
Ağustos ayı Türk tarihinin önemli olaylarının yaşandığı bir ay olarak tarih sayfalarında yerini almıştır.

Türk tarihinin zafer ayı olarak anılan bu ayda 1071 Malazgirt Zaferi'yle Türklere yeni bir yurt kapısı açıldı. Geçen yüzyıllar boyunca Anadolu'da tarihin en güçlü Türk devletleri kuruldu. Dünya'nın gözü hep bu topraklar üzerindeydi. Defalarca olduğu gibi düşmanlar 1. Dünya Savaşı'ndan sonra Anadolu'ya yerleşme planı içerisine girdiler. Mondoros Ateşkes Antlaşması ve ardından sözde barış anlaşması Sevr ile Türk topraklarını parçalama telaşına düştüler. Bir kez daha Anadolu'nun Türk toprağı olduğunu ve ilelebet böyle kalacağını göstermek için 26 Ağustos 1922'de son bir hareket başladı. 30 Ağustos 1922'de kazanılan Başkomutanlık Meydan Savaşı'yla vatan topraklarında hiçbir düşman kuvvetinin barınmayacağı Dünya'ya duyuruldu. 30 Ağustos'ta kazanılan zaferin ardından Başkomutan'ın düşmanı bu topraklarda gördüğü ilk gün dediği gibi geldikleri gibi gittiler!

01 AGÜSTOS 1933 İstanbul Üniversitesi kuruldu. 2001 İş adamı Üzeyir Garıh İstanbul'da öldürüldü. 2008 Konya'nın Taşkent ilçesine bağlı Balçılar beldesinde, üç katlı bir öğrenci yurdu tamamen çöktü.	02 AGÜSTOS 1939 Adalet Bakanlığı halk önünde idam yapılmayacağına dair bir genelleme yayımlandı. 1990 Irak Kuveyt'i işgal etti. 2008 AK Parti İstanbul Milletvekili ve yapımcı Osman Yağmurdereli, Kadıköy Acıbadem Hastanesi'nde vefat etti.	03 AGÜSTOS 1995 Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin hazırlattığı "Doğu Raporu" açıklandı. Raporu, TOBB Başkanlık Danışmanı Prof. Dr. Doğu Ergil hazırladı. 1996 Tacikistan'da çarpışırken şehit olan Enver Paşa'nın naşı İstanbul'a getirildi.	04 AGÜSTOS 1922 Enver Paşa Türkiye'de şehit edildi. 1958 Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) baskısıyla, Cumhuriyet tarihinin en yüksek devaluasyonu yapıldı. 1 dolar 2 lira 80 kuruştan 9 liraya çıktı.	05 AGÜSTOS 1914 İlk elektrikli trafik lambası, Amerika'da Cleveland'da Euclid Caddesi'nde kullanıldı. 1921 Gazi Mustafa Kemal, Türk Orduları Başkomutanlığına getirildi. 1971 Türkiye, Çin Halk Cumhuriyeti'ni resmen tanıdı.	
06 AGÜSTOS 1915 İngiliz, Avustralya ve Yeni Zelanda askerleri Çanakkale'nin Anafartalar bölgesinde karaya çıktılar. 1945 I. Dünya Savaşı'nda, Amerika Birleşik Devletleri tarafından, Japonya'nın Hiroşima Şehrine ilk atom bombasının atıldı.	07 AGÜSTOS 1990 Türkiye Kerkük-Yumurtalık petrol boru hattını kapattı. 1999 TÜRK-İŞ Genel Sekreteri ve Genel Maden-İŞ Genel Başkanı Şemsi Denizler silahlı saldırı sonucu öldü.	08 AGÜSTOS 1939 600 Yahudi mülteci taşıyan Parita gemisi İzmir Limanına geldi; Yahudilerin karaya çıkmasına izin verilmedi. 1988 Körfez'de İran - Irak ve Afrika'da Angola - Namibia arasındaki ateşkes sağlandı.	09 AGÜSTOS 1915 Çanakkale kara savaşlarında "Birinci Anafartalar Zaferi" kazanıldı. 1975 Kıbrıs'ta 9 bin Türkün kuzeye göçü başladı. 1992 25. Olimpiyat Oyunları Barcelona'da yapıldı. 1994 Aydın Doğan Hürriyet grubunu satın aldı.	10 AGÜSTOS 1920 Sevr Antlaşması imzalandı. 1952 ilk Amerikan ay uydusu ORBITER fırlatıldı. 1969 Necmettin Erbakan milletvekili adaylığı için Adalet Partisi'ne kaydını yaptırdı.	
11 AGÜSTOS 1923 İsmet İnönü, Lozan Antlaşması'nı imzaladığı kalemli İstanbul Üniversitesi'ne armağan etti. 1963 Caltahöyük'te MÖ 8000'den kalan buluntulara rastlandı. 1999 Bin yılın son güneş tutulması gerçekleşti.	12 AGÜSTOS 1908 Ford marka ilk araba üretildi. 1930 Serbest Cumhuriyet Fırkası kuruldu. Fethi Okyar başkanlığı getirildi. 1960 İlk Amerikan haberleşme uydusu Echo 1 fırlatıldı.	13 AGÜSTOS 1923 Mustafa Kemal Paşa yeniden Meclis başkanı seçildi. 1984 Yurtdışından Türkiye'ye dönüş yapan işçi çocuklarına "uyum dersleri" verilmeye başlandı.	14 AGÜSTOS 1985 Pismanlık yasası ilk kez uygulandı. 2000 Rus nükleer deniz altısı Kursk, 107 mürettebatıyla deniz dibine oturdu.	15 AGÜSTOS 1461 Fatih Sultan Mehmet Trabzon'u aldı. Böylece Trabzon Rum İmparatorluğu'na son verildi. 2000 Türkiye, Birleşmiş Milletler Bireysel ve Siyasi Haklar Sözleşmesi ile Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi'ni imzaladı.	
16 AGÜSTOS 1909 Cemiyetler Kanunu çıktı. 1983 Milliyet gazetesinin yayını İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından durduruldu. 1997 8 yıllık kesintisiz eğitim yasa tasarısı Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edildi.	17 AGÜSTOS 1999 Marmara Bölgesi'nde sabaha karşı 03.02'de deprem oldu. Richter ölçeğine göre 7.4 şiddetinde deprem 45 saniye sürdü. Merkez üssü Gülcük olan depremde 18 bin 373 kişi öldü, 48 bin 901 kişi yaralandı, yüz binlerce kişi evsiz kaldı.	18 AGÜSTOS 1936 Radyoların işletilmesi yetkisi Posta, Telgraf ve Telefon İşletmesi PTT'ye verildi. 1998 Rusya'daki ekonomik kriz dünyayı sarstı. Rusya bütün dış borç ödemelerini durdurdu.	19 AGÜSTOS 1915 Şair Tevfik Fikret hayatını kaybetti. 1965 Türkiye'de ödenen vergiler ilk kez açıklandı. Vehbi Koç vergi rekortmeni oldu. 1976 Gazetelerin para ikramiyesi dağıtması yasalandı.	20 AGÜSTOS 1921 Uluslararası Atletizm Federasyonu kuruldu. 1968 Sovyet Birlikleri Çekoslovakya'yı işgal etti. 1991 Estonya Sovyetler Birliği'nden bağımsızlığını ilan etti.	
21 AGÜSTOS 1915 Çanakkale'de İngilizler geri püskürtüldü. İkinci Anafartalar zaferi kazanıldı. 1960 Çanakkale Anıtı törenle açıldı. 1978 Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) Türk tekstil ürünlerine tekrar ambargo koydu.	22 AGÜSTOS 1986 Türkiye'nin 3. Cumhurbaşkanı Celal Bayar vefat etti. 1993 3. Cumhurbaşkanı Celal Bayar için doğum yeri olan Umurbey beldesinde yapılan anıt mezar açıldı. Açılışı Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel yaptı.	23 AGÜSTOS 1923 Lozan Antlaşması Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde onaylandı. 1934 Fahrettin Paşa (Altay) başkanlığında bir heyet Kızı Ordusu'nun manevralarını izlemek üzere Sovyetler Birliği'ne gitti.	24 AGÜSTOS 1925 Mustafa Kemal Paşa, "Bir Türk dünyaya bedeldir" dedi. 2000 UEFA Kupası'nı kazanan Galatasaray, şampiyonlar ligi şampiyonu Real Madrid'i 2-1 yenerek Süper Kupa'yı kazandı.	25 AGÜSTOS 1999 Kadınların 58, erkeklerin 60 yaşında 7000 gün prim ödeme koşullu emekli olabilecekleri yasalaştı.	
26 AGÜSTOS 1924 Türkiye İş Bankası kuruldu. 1993 Gazeteciler Cemiyeti'nin adı Türkiye Gazeteciler Cemiyeti olarak değiştirildi.	27 AGÜSTOS 1071 Alp Arslan komutasındaki Türk ordusu Malazgirt Meydan Muharebesini kazanarak Anadolu kapılarını Türklerle açtı. 1925 Mustafa Kemal Paşa Kastamonu'da halka şapkayı tanıttı.	28 AGÜSTOS 1934 Üsküdar-Kadıköy tramvay hattı ilk denemesi yapıldı. 1974 Keban Barajı ve Hidroelektrik Santrali elektrik üretmeye başladı.	29 AGÜSTOS 1526 Osmanlı ordusu Mohaç Meydanı Savaşı'nı kazandı.	30 AGÜSTOS 1922 Yunan ordularına karşı Başkomutanlık Meydan Savaşı kazanıldı. Her yıl 30 Ağustos günü Zafer Bayramı olarak kutlanıyor. 1955 Yaşar Doğu düzenlenen bir jübileyle mindere veda etti.	31 AGÜSTOS 1940 Türk-Alman Ticaret Antlaşması yürürlüğe girdi. 1952 Et ve Balık Kurumu üretime başladı.

Osmanlı'nın Konya Ovası Sulama Projesi

Ülkemizin tahıl ambarı Konya Ovası, baklagil ve endüstri bitkilerinin de merkezi olmaya aday bir bölge. Konya Ovası'nı suya kavuşturarak ikinci Çukurova'yı ortaya çıkarmak maksadıyla ilk defa 1819'da çalışma yapıldı. O günden günümüze, proje defalarca ele alınmış hatta bir kısmı istimlak, hafriyat ve kanal çalışmaları dahi yapılmıştır. Osmanlı devrinde, Konya Ovası'nı sulama projelerinin en kapsamlısı, İkinci Abdülhamit Han zamanında, 1907 yılında hazırlanmıştı. 1913 yılında tamamlanan bu proje, Türkiye'nin ilk modern ve o devirde dünyanın en önde gelen sulama projelerinden biridir. İşte, o tarihi projenin bilinmeyenleri...

Beyşehir gölü suyunun, kanal vasıtasıyla Konya Ovası'na ulaştırılincaya kadar geçtiği yerlerin genel görünüşü. Beyşehir Gölü sol tarafta, kurutularak sulamaya uygun araziye dönüştürülecek olan Karaviran (Suğla) gölü ortada çalışma sırasında en fazla güçlük çıkacağı tahmin edilen çarşamba çayı geçitleri (mavi boğaz) de resmin sağ tarafındaki dağlar arsındadır.

Osmanlı devrinde yapılan projenin en önemli kısımlarından biri, Beyşehir Gölü'nden büyük bir kanalla gelen suların, Çarşamba Çayı üzerinde inşa edilmiş bir su köprüsü vasıtasıyla geçişi idi. Projeye göre, Beyşehir Gölü'nden getirilen su, Konya Ovası'na kanallarla taksim edilecekti.

Binlerce kilometrekare arazi, susuzluk yüzünden büyük bir çöle dönüşüp hiçbir şekilde fayda sağlamamakta iken bu çalışmasından sonra meydana gelecek büyük hasıllardan dolayı arazi kıymet kazanacak ve bu arada arazi sahipleri de büyük bir refaha kavuşacaklardır.

Proje doğrudan doğruya Beyşehir Gölü'nden gelerek Karaviran Gölü'nden kaybolan suların boş yere kaybolmasına meydan vermemek ve Beyşehir Gölü'nden akan suları Konya Ovası'na döküp Karaviran Gölü'nü de kurutmak, bu suretle orada da bir hayli araziyi ziraata elverişli bir hale getirmekten ibaretti...

Binlerce kilometrekare arazi, susuzluk yüzünden büyük bir çöle dönüşüp hiçbir şekilde fayda sağlanamamakta iken bu çalışmanın yapılmasından sonra meydana gelecek büyük hasılatın dolayı arazi kıymet kazanacak, vergi ve aşar da o nispette atacak ve bu arada arazi sahipleri de büyük bir feraha kavuşacaklardır.

Nitekim bu projeyle arazinin veriminin artması sayesinde ahali ve hükümetin elde edeceği faydaların ne

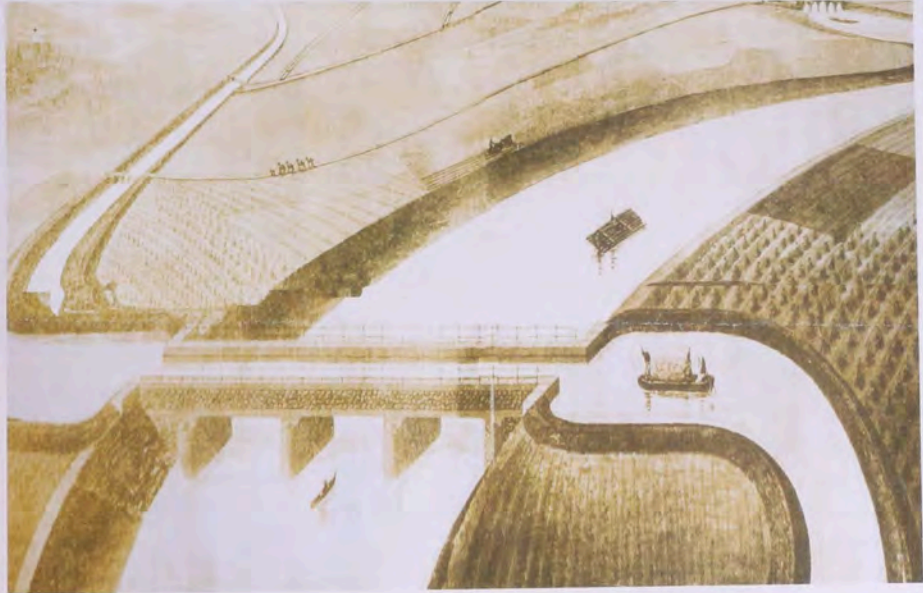
derecelerde çoğalacağını bugün takdir etmeyecek hiçbir fert yoktur.

Bilinmektedir ki Konya Ovası Beyşehir Gölü'nün suyuyla sulanmaktadır.

Bu göl, Konya'nın 100 kilometre kadar batısında bulunup uzunluğu 50, genişliği de 15 kilo metre olması itibarıyla Anadolu'nun en büyük göllerinden biridir. Birkaçı epeyce büyük olmak üzere bu gölde yedi ada vardır.yetmiş-seksen sene kadar önce Rusya'dan gelerek Osmanlı devleti'nin kanatları altına sığınmış olan

kazaklardan bes on aile bu adalardan bazılarına yerleşmiş olduklarından şimdi köy kurmuşlardır. Bunlar o zamandan beri Beyşehir gölü üzerinde balıkçılık ederek geçimlerini sağlamakta beraber orada bir de balıkçılık ticareti tesis ettiklerinden göl sahilinde yaşayan ahali bu ticaretten epeyce istifade etmektedir.

Beyşehir gölü, "Beyşehir Çayı" isminde küçük bir nehir ile Karaviran (Suğla) gölü'ne bağlanır. Fakat Karaviran Gölü, ewelkine nispetle hem küçük hem

20. yüzyılın başlarında Beyşehir ve çevresi

de pek sığdır. Bu yüzden suyu hiçbir tarafa akmaz, bazı çatlaklardan yeraltına sızıp kaybolur. "İşte bugünkü proje, doğrudan doğruya Beyşehir gölü'nden gelerek Karaviran gölü'nde kaybolan bu suların boş yere yeraltına sızmasına meydan vermemek ve Beyşehir gölünden gelen suyu Konya Ovası'na akıtıp Karaviran Gölü'nü kurutmak, bu suretle orada da bir hayli araziye ziraata elverişli bir hale getirmekten ibarettir. " Bu maksadın gerçekleşmesi için yapılacak seylerden biri, Beyşehir gölü sahilinde de Beyşehir çayı ağzında inşa edilecek olan büyük bir

benttir. Konya ovası'nın sulamasıyla alakalı işlerin en önemlisi budur. Bu bendin uzunluğu 60 metre olacak ve akıtılacak suyu, icabına göre arttırmak veya azaltabilmek için burada hareket kabiliyeti olan kapaklı gözler bulunacaktır.

Bir de bu kent, Beyşehir çayı'nın sularına direnebilmesi için yalnız kesme taştan inşa olunacak ve sağlamlığına ne derecelerde dikkat edilirse zarafetine de o nispette itina gösterilecektir.

İnşaata başlanalı pek az olduğu halde bu büyük bendin temeli tamamlanmış ve Beyşehir çayının da bentten itibaren her iki

tarafına bir kilometrelik mesafeye kadar adeta rıhtım gibi sağlam salam duvarlara inşa edilmiştir.

Beyşehir Gölü'nün suyunu Konya Ovası'ndaki kanallara kadar getirebilmek için Beyşehir çayı'nın macerasının 63 kilometrelik bir kısmı kanal gibi kullanılacaktır. Fakat bu çayın simdiki vaziyeti bu şekilde kullanılmaya elverişli olmadığından hafriyat yapılarak mecrası derinleşeceği gibi suların dışarı taşmaması için mecra biraz daha genişletilecek ve gereken noktalara ayrıca

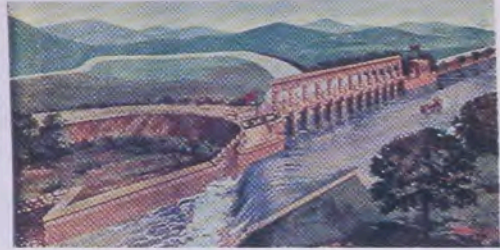
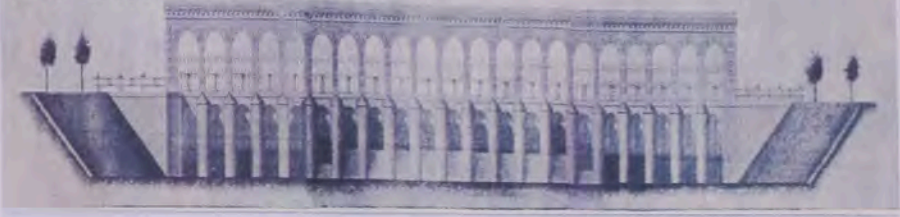
Konya Ovası'na suyu ulaştıracak kanalın geçeceği Mavi Boğaz

Beyşehir gölü suyunun, bir kanal vasıtasıyla Konya Ovası'na ulaştırıluncaya kadar geçtiği yerlerin genel görünüşü. Beyşehir Gölü sol tarafta, kurutularak sulamaya uygun araziye dönüştürülecek olan Karaviran (Suğla) Gölü ortada ve çalışma sırasında en fazla güçlük çıkaracağı tahmin edilen Çarşamba Çayı geçitleri (Mavi Boğaz) de resmin sağ tarafındaki dağlar arasındadır.

rıhtımlar yapılacaktır. Çalışmanın bu kısmına başlanmış ve bu arada Beyşehir ile Çarşamba çayı arasındaki mecranın bir kilometrelik kısmı üzerindeki faaliyet tamamlanmıştır.

Bahsedilen nehrin 63. kilometresinden sonra büyük bir kanal kazılmaya başlanacaktır. İşte Konya Ovası'na akıtılacak olan su, Karaviran

Beyşehir Çayı ağzında inşa edilmesi planlanan bendin projesi ve projenin renkli çizimi (sağ altta), projeye göre inşa edilen bendin günümüzdeki hali (sol altta)

Gözüne dökülmemesi için bu noktadan itibaren büyük bir kanal ile Toros Dağları'na doğru sevk edilecek ve geçilmesi zor olan dağlar arasından ve yalçın kayalar ile çevrili geçitlerden geçirilip Konya ovası'nda yapılacak küçük kanallara akıtılacaktır. Fakat çalışma bu noktaya ulaştırılarak Bağdat demiryolu hattı güzergahına getirilinceye kadar büyük-küçük bir hayli kanallardan, köprülerden de geçirecektir. Bundan başka üç mühim inşaat daha vardır ki bunlardan biri kanal sularının Çarşamba Çayı üzerinden bir su köprüsü vasıtasıyla geçirilmesidir.

Beyşehir gölü'nden büyük bir kanal kazılmaya başlanacaktır. İşte Konya Ovası'na akıtılacak olan su, Karaviran Gölü'ne dökülmemesi için bu noktadan itibaren büyük bir kanal ile Toros Dağları'na doğru sevk edilecek ve geçilmesi zor olan dağlar arasından ve yalçın kayalar ile çevrili geçitlerden geçirilip Konya Ovası'nda yapılacak küçük kanallara akıtılacaktır. Fakat çalışma bu noktaya ulaştırılarak Bağdat demiryolu hattı güzergahına getirilinceye kadar büyük-küçük bir hayli kanallardan, köprülerden de geçirilmesidir.

Beyşehir gölü'nden büyük bir kanal ile gelen suların çayın alçakta kalması sebebiyle yüksekte geçirilmesine mecburiyet hasıl olduğundan o noktada gayet sağlam bir su köprüsü inşa edilecek ve sular Çarşamba çayı üzerinden bir şekilde getirilecektir. İnşaatın diğer iki

mühim kısmı da büyük kanaldan suları alarak küçük mecralara taksim eden merkezlerdir ki bunlardan biri Alibey Höyük yaylasında diğeri de Konya Ovası'nda inşa edilecektir. İnşaatın bu kısmına da başlanmıştır. Anadolu kumpanyası'nın, toprak faaliyetinin yürüttüğü mevkiden aldığı son raporlara nazaran Konya Ovası'ndaki kanallara henüz başlandığı cihette su son günlerde bir dönümlük arazi dahilinde hafriyat yapılmış ve ameliyenin icra olunacağı mahallere uzatılması gereken telgraf hatları da tamamıyla bitirildiğinden merkezler arasında haberleşme de başlamıştır.

Konya Ovası'nın sulanması çalışması zamanımızın en mühim faaliyetlerinden olup Anadolu demiryolu kumpanyası bunu bütün teferuatıyla beraber nihayet altı senede tamamlamayı taahhüt etmiştir.

Bundan elde edilecek faydalara gelince; bazı tarihî eserlere nazaran toprağın verimlilik kuvveti bir zamanlar bütün Anadolu'ya zahire ambarlığı hizmetini ifa etmiş olan Konya Ovası'nı yeniden bu şekilde ihyasından sonra, ileride ne gibi büyük faydalar temin edileceği kestirilemez. Fakat şimdilik yapılan hesap ve tahminlere göre bu ova üzerinde Bağdat büyük hattının her iki tarafında "Kaşınhan" ve "Ankörden" istasyonları arasındaki arazinin sulanmasıyla yıllık 10.000 vagon fazla mahsul alınacaktır. Bu şekilde her kilometre için verilen teminat akcesinden

indirilmek üzere yıllık 20.000 lira kadar bir gelir temin edilecektir.

Konya ahalisinin bu çalışmadan dolayı edeceği istifade derecesinin anlaşılması için yalnız şunu haber verelim ki gerek sulanan arazi ve gerek bir hayli bataklıkların kurutulmasıyla meydana çıkacak verimli toprakların asarından devlet hazinesinin şimdiki halde edeceği istifade 400.000 lira olarak tahmin edildiği gibi kurutulan bataklıklar ile sulanan devlet topraklarının satılmasıyla da senede 2.000.000 liradan fazla bir istifadenin temini muhakkak görülmektedir."

KAYNAK: Yedikitâ Dergisi
Sayı:22; s.16-27; "Osmanlı'nın Konya Ovası Sulama Projesi"; Haziran 2010

Su Bilinci Kullanılmazsa Proje Çözüm Olmaz

Osmanlı devletinden beri, Konya bölgesinde günlük kullanım ve tarım için su ihtiyacı gündemden düşmemiştir. Başka bölgelerden suyun aktarılması için hazırlanan projeler ve günümüzde de devam eden çalışmalar, Konya'nın su sorununu tamamen çözeceği düşünülmekte. Bu projeler elbette Konya'da ve bölgede bir çok faydalı gelişmeleri beraberinde getirecektir; ancak, suyun bilinçli kullanımı ve israf edilmemesi bu projelerden daha önemlidir.

Nasrettin Hoca Evrensel Barış için kendini mayaladı

51. Uluslararası Nasreddin Hoca Senlikleri, Konya'nın Akşehir ilçesinde yapıldı. Akşehir Belediyesi ile Nasrettin Hoca ve Turizm Derneği'nin organize ettiği etkinliklerde bu yıl dünya barışı için maya calındı. Etkinlikler TBMM Başkanı Mehmet Ali Şahin'in katılımıyla start aldı.

Geleneksel tellal kıyafeti giyen bir grup, Akşehir'in cadde ve sokaklarını dolayıp maniler okuyarak halkı Nasreddin Hoca Senlikleri'ne davet etmesi büyük ilgi gördü.

TBMM Başkanı Mehmet Ali Şahin ile beraberindekiler, Nasreddin Hoca'nın türbesine giderek Hoca'yı temsili olarak canlandırıan tiyatro sanatçısı Emin Olcay'ı senliklere davet etti.

Temsili Nasreddin Hoca Emin Olcay da türbesinden çıkarak TBMM Başkanı Şahin ile türbenin önünde, üzerinde "dünyanın ortası" yazan taşın üzerine çıktı.

Nasrettin Hoca, eşine ters binerek, TBMM Başkanı Şahin ve beraberindekilerle birlikte Akşehir Gölü'ne akan Akşehir Deresi'ne girdi.

Temsili Nasreddin Hoca Olcay, "Bizi unutmamışlar. Sevgili can dostlarımız buraya toplanmışlar. Dünyanın dört bir yanından insanlara bizi tanıtmışlar" dedi.

Olcay, konuşmasının ardından "Evrensel Barış" için, "Kendimi göle mayalayorum" diyerek, Akşehir Deresi'ne atladı. Vatandaşlar, Olcay'a alkışlarla büyük destek verdi.

Bu sürpriz ardından TBMM Başkanı Şahin, MHP Genel Başkan Yardımcısı Faruk Bal, Konya Valisi Aydın Nezi Doğan ve AK Parti Konya Milletvekilleri Akşehir Deresi'ne maya caldı.

Şahin: Dünya'nın barışa ihtiyacı var

TBMM Başkanı Mehmet Ali Şahin, Nasreddin Hoca'nın göle maya calarken, kendisini maya yerine koyduğunu ve dünya barışı için kendini göle attığını belirterek, "Nasreddin Hoca, 'Ben dünya barışı için kendimi feda etmeye hazırım' mesajı verdi. Bu mesajı almayacak mıyız? Bu kan, bu gözyaşı, bu

vahset durmayacak mı? Bu mesajlar alınmayacak mı?" dedi.

Şahin, Akşehir Kültür Merkezi'nde düzenlenen 51. Uluslararası Nasreddin Hoca Senlikleri'nin resmi açılış töreninde, "Saygı değer hocam" diyerek başladığı konuşmasında, 8 asır önce bu topraklarda yaşayan Nasreddin Hoca'yı anmak için bir araya geldiklerini, böylesine anlamlı bir günde Akşehir'de olmaktan bahtiyarlık duyduğunu belirtti.

Akşehirlilerin büyük bir vefa örneği gösterdiğini ifade eden Şahin, Nasreddin Hoca'nın verdiği mesajları unutturmadıklarını, unutmayacaklarını ve unutturmayacaklarını gösterdikleri için Akşehirlileri tebrik ettiğini söyledi.

Şahin, Nasreddin Hoca'nın sadece Akşehir ve Türkiye'de değil, dünyaya une sahip olduğunu anlatarak, "O Akşehirli olduğu kadar, Edirneli, Trabzonlu, Diyarbakırlı, Antalyalı, İzmirli, Eskişehirli, İstanbulludur. Türkiye'de olduğu kadar Azerbaycanlıdır, Türkmenistanlıdır, Asyalıdır, Avrupalıdır, Afrikalıdır hatta Amerikalıdır. Çünkü o insanlığın en büyük değerlerinden" dedi.

Nasreddin Hoca'yı böylesine unutmaz yaparın bu topraklar ve bizim milletimiz olduğuna dile getiren Şahin, sunları kaydetti:

"Bu topraklar sadece Nasreddin Hoca'yı yetiştirdi. Yunus Emre'yi de yetiştiren bu millet, bu topraklardı, bu coğrafyadır. Mevlana'yı da yetiştiren, Hoca Ahmet Yesevi'yi de yetiştiren bu millet. Hacı Bektaş Velî'ye yetiştiren bu millet. Yunus Emre söyleceğini, verceği mesajları ask ile söylemiştir. Hoca Ahmet Yesevi, Hikmet diyele söylemiştir söyleceklerini. Hacı Bektaş Velî de söylemek istediklerini, hoşgörü diyele söylemiştir. Nasreddin Hoca'mız da aynı mesajları, bir mizah üslubuyla söylemiş, güldürken düşündürmüş, ama aynı mesajları vermiştir. Yunus Emre, Mevlana, Hoca Ahmet Yesevi, Hacı Bektaş Velî aynı mesajları vermişler ve Nasreddin Hoca'mız da güldürerek aynı mesajları vermiştir. 'Yaradılanı,

Yaradandan ötürü sev' demistir. 'Makamı, mevki, şöhet hepsi geçicidir. Hepsinden önemlisi insan olmaktır' demistir."

Şahin, çok büyük bir zenginliğe sahip olduğumuzu ve bu zenginliğin değerini bilmemiz gerektiğini ifade ederek, "Bu mesajları önce kendimiz yaşamalıyız ve bu mesajları dünyanın ortak dili haline getirebilmeliyiz. Sayın Belediye Başkanımız, bu yıl 'Evrensel Barış' yılı ilan ettiği ve Nasreddin Hoca Senlikleri'ni 'Evrensel Barış' temasını isteyen bir etkinlik haline getirdiği için kutluyorum" dedi.

Dünyanın Nasreddin Hoca, Mevlana, Yunus Emre, Hoca Ahmet Yesevi, Hacı Bektaş Velî gibi insanların mesajına ihtiyacı olduğunu belirten Şahin, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Yunus Emre'nin, 'Ben gelmedim, kavga için. Benim isim, sevi için. Dostun evi gönüllerdir. Gönüller yapmaya geldim' çağrısına ihtiyacı yok mu insanlığın? Mevlana'nın, 'Gel, gel, kim olursan ol yine gel' çağrısına bugün insanlığın ihtiyacı yok mudur? Hoca Ahmet Yesevi'nin, 'Güçlü iken kavgadan vazgeç, Muhtacken başkasına ver' çağrısına hepimizin, tüm insanlığın ihtiyacı yok mudur? Hacı Bektaş Velî'nin 'Elne, beline, diline sahip ol' mesajına hepimizin, tüm insanlığın ihtiyacı yok mu? Nasreddin Hoca'mızı anarken, onu hayırla yad ederken gerçekten dostluk ve barış mesajlarını tüm dünyaya ulaştırma gibi bir görevimiz olduğunu düşünüyorum. Gerçekten, bugün tarf edilemez duygular içindeyim. Nasreddin Hoca'mız göle maya calarken, kendisini maya yerine koydu ve dünya barışı için kendini göle attı. 'Ben dünya barışı için kendimi feda etmeye hazırım' mesajı verdi. Bu mesajı almayacak mıyız? Bu insanlar almayacak mı? Bu kan, bu gözyaşı, bu vahset durmayacak mı? Bu mesajlar alınmayacak mı?"

Şahin ve beraberindekiler, resmi törenin ardından Şenlik Korteji Yürüyüşüne katılarak, Nasreddin Hoca Arkeoloji ve Etnografya Müzesi'ni ziyaret etti ve senlikler kapsamında hazırlanan karma serginin açılışına katıldı.

KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ

lider, yenilikçi, gizisimci

TÜRKİYE'NİN EN GÜVENLİ BÜYÜKŞEHİRLERİNDEN BİRİSİ
OLAN KONYA'DA KALİTELİ BİR EĞİTİM İÇİN...

2010-2011 EĞİTİM ÖĞRETİM YILINDA AÇILAN LİSANS PROGRAMLARIMIZ

Mühendislik Fakültesi (İngilizce) İngilizce Hazırlık Sınıfı Var

- Elektrik - Elektronik Mühendisliği - 60 Öğrenci (16.500 TL.)
- Bilgisayar Mühendisliği - 60 Öğrenci (16.500 TL.)
- Mekatronik Mühendisliği - 60 Öğrenci (16.500 TL.)

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İngilizce Hazırlık Sınıfı Var

- İşletme - 100 Öğrenci (14.500 TL.)
- Uluslararası Ticaret - 100 Öğrenci (14.500 TL.)

Hukuk Fakültesi İngilizce Hazırlık Sınıfı Yok - 100 Öğrenci (16.000 TL.)

İngilizce Hazırlık (13.500 TL.)

AÇILIŞ YILIMIZA ÖZEL BURS İMKANLARI

Üniversite Sınavında (LYS puanına göre)

%100 burslu

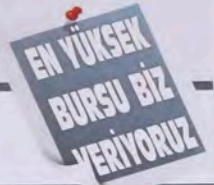
- 1-10 arası derece yapan öğrencilere, **2500** TL.
  - 11-100 arası derece yapan öğrencilere, **2000** TL.
  - 101-1000 arası derece yapan öğrencilere, **1500** TL.
  - 1001-2500 arası derece yapan öğrencilere, **1000** TL.
  - 2501-5000 arası derece yapan öğrencilere, **500** TL.
- aylık burs veriyoruz.

PEŞİN ÖDEMELERDE İNDİRİM İMKANI

**BURSSUZ
ÖĞRENCİLERİMİZE
TAKSİTLE ÖDEME
KOLAYLIĞI**

**KAYIT
YAPTIRAN HER
ÖĞRENCİMİZE
DİZÜSTÜ
BİLGİSAYAR
HEDİYE**

%100 burslu

%100 Burslu kontenjanından üniversitemizi kazanan öğrencilerden eğitim-öğretim ücreti ve ilave hiçbir ücret alınmaz ayrıca aylık burs verilir.

%50 burslu

%50 Burslu kontenjanından burs kazanan öğrencilerimiz eğitim öğretim ücretinin yarısından muaf tutulur.

Tam ve %50 Burslu kontenjanından burs kazanan öğrencilerimiz burslarımızdan normal eğitim-öğretim süresinin sonuna kadar yararlanırlar. Not ortalamasının düşük olması ya da alttan derslerin bulunması halinde, **BURS LAR KESİLMEZ.**

Bitkisel Çaylar: Yudum Yudum Şifa mı Zehir mi?

Özge KARAMAN

Son yıllarda marketleri ve dolayısı ile mutfağımızı ele geçirmiş olan yapay, katkı maddesi kullanılmış, genetiğiyle oynanmış.. vs gıdalardan ve sentetik ilaçlardan belki de bir kaçıs olarak görüyoruz doğayı. Doğada kendiliğinden yetişen bitki ve gıdalara daha da ilgi gösterir hale geliyoruz, medyada bu konulara daha çok rağbet gösteriyoruz. Sıfayı doğada aramak tabi ki yanlış değil, ancak doğru bilgiyi doğru kaynaktan almak, sağlığımızın söz konusu olduğu noktada son derece önemli. En çok rağbet gösterdiğimiz konuların başında da bitkilerle yapılan çaylar geliyor. Günlük rahatsızlıklar olarak belirtilen şikayetlerin iyileştirilmesinde tedavi edici değere sahip maddeler içeren ve bitkilerin belirli kısımlarından hazırlanan çaylara halk arasında bitki çayı, bilimsel literatürde ise tıbbi çaylar diyoruz. Bu çaylar genellikle vücut eğilimlerini dengeleyici, hastalıklardan koruyucu ve tedaviye destek verici amaçlarla öneriliyor. Bitkilerin kök, yaprak, çiçek, kabuk, meyve, tohum gibi kısımları tek başına veya birden çok bitki karıştırılarak elde ediliyor. Ancak sağlık aradığımız bitkilerle, yanlış inanış ve uygulamalar sonucu sağlımızdan olmanın an meselesi olduğunun farkında olmak gerekiyor. Toplumda bitkisel içerikli, tedavi edici ürünler hakkındaki yanlış inanışlar genellikle şu şekildedir:

Doğaldır ve zararsızdır: Unutmayın ki, birçok ilaç bitkilerden yapılır. Sentetik ilaçlar ise yine bitkisel etkin maddeler, enzimler, hormonlar model alınarak geliştirilir ve hepsinin kullanımı şekli ve dozu bellidir. Tedavi edici özellik söz konusuysa eğer, etkin doz ve toksisite de söz konusudur. Toksik olmayan bir maddenin tedavi edici özelliği de yoktur. Yani, doğalsa zararlı olabilir. Bu nedenle her bitkinin çayı yapılmaz. Hafif etkili bitkiler ve dozunda dikkatli olmak koşulu ile orta etkili bitkilerle (Sinameki, Oküzgözü.. vb) çay hazırlanır. Kuşvetli etkili grup (Yüksük otu, Güzel avratotu, Kurtboğan..vb) kullanılmamalıdır.

Hicbir yararı yoktur: Bilimsel yöntemlerle, uygun standartlarda hazırlanan çaylar, tedaviyi destekleyecek veya hastalığı önleyecek kadar etken madde içerirler. Bu nedenle Avrupa ülkelerinde birçok çay tedaviye destek olarak reçetelendirilir. Örneğin, sarı kantaron çayı karaciğer, safra kesesi ve böbrek rahatsızlıklarında kullanılır, aynı zamanda antidepresan destek olarak bir yıl içinde yaklaşık 40 milyon reçeteye girmiştir.

Her derde devadır: Kullandığınız ilaçlar, tıbbi geçmishiniz, sağlık problemlerinizi gibi kişiden kişiye değişen durumlar, baskısının fayda sağladığını iddia ettiği çayın size iyi gelmemesine veya yan etkiye neden olabilir. Daha da önemlisi kullanacağımız bitkilerin üretim yeri ve koşulları, miktarı (dozu), hazırlama biçimi, saklama koşulları gibi faktörlerin de doğru olmaması bitkide tedavi edici maddenin miktarında azalmaya, daha da tehlikeli sağlığa zararlı maddelerin ortaya çıkmasına neden olur. İçtiğiniz çay sizin için zehire dönüşebilir.

Kulaktan dolma bilgiler: komşu akrabaya tavsiyesi ile kullanılmaları: Doğada yetişen her şey masum değildir. Bitkiler, tedavi edici olarak kullandığımız maddelerin çoğunu, kendini doğadaki tehlikelere ve hatta insan ve hayvanlara karşı korumak için üretir. Dolayısı ile yanlış veya yüksek dozda kullanımlarında bizim için zehirdir. Üstüne bazı bitkiler karıştırıldığında yan etkiler oluşur. Bunların hepsinin bilinmesi uzmanlık gerektirir. Kaynağınız bu konuda bilgi sahibi olan eczacılar, fitoterapi alanında uzmanlığı olan doktor ve sağlık profesyonelleri olmalıdır.

Maruz kalabileceğimiz sağlık risklerini en aza indirmek için bitki çaylarını satın alma, saklama ve hazırlama konusunda genel olarak dikkat edilmesi gereken noktalar:

Sıfalı bitkilerle bahçemizde, yol kenarlarında, su kenarlarında rastlayabiliriz. Bilmek gerekir ki bitkiler bulundukları ortam kimyasallarını yaptırında tasirler. Kimyasal gübre kullanılmış veya ilaçlama yapılan bahçeler, tarlalar, çaylılar; kirliliği ve mikroplu suları kayırlar, tren yolları, karayolları ve endüstri alanları civarlarından toplama yapılmamalıdır.

Sıfı verici etken maddelerin korunmasında kurutma yöntemi çok önemlidir. Bitkiler toplanırdan hemen sonra ayıklanıp temizlenmeli ve her bitki kısmı uygun şekilde kurutulmalıdır. Örneğin güneşte kurutma yöntemi çiçek ve yaprakların rengini soldurur. Bu yöntem bitkilerin toprak altı kısımları (kök, yumru, rizom..vb) için uygundur. Ülkemizde meyhan kökü ve salep bu yöntemle kurutulur. Çiçek yaprak gibi toprak üstü kısımları ise, gölgede demetler halinde serilip ters yüz edilerek kurutulmalıdır.

Saklama süresince nem, sıcaklık ve ışık bozulma, küflenmeye sebep olacak olan faktörlerdir. Bunların etkisini önlemek için kurutulan bitki kısımları kuru serin ve karanlık bir yerde saklanmalıdır. Plastik torba içine konan bitkiler kısa zamanda küflenir. Kese kağıdı, bez torba, mukawa kutu, teneke kutu veya camı kavanoz içinde saklanmalıdır. Hazır olarak satın alınan çay paketlerinin üzerinde eczane adı, içeriği ve uyarıları bulunmalıdır. Uygun koşullarda bitkiler ancak bir yıl saklanabilir, toplanma tarihlerinden bir yıl sonra etkilerini önemli oranda kaybetmeye başlarlar.

Uçucu yağ taşıyan kısımlar (çiçek, yaprak, meyve.. vb) üzerine 150-200 ml (1 su bardağı) kaynar su dökülür. Fincanın ağız tabakla kapatılır ve 5-10 dakika beklenir. Tabakta oluşan buğu fincanın içine geri akıtsanız, sıfırlı olan uçucu yağları kaybetmemiş olursunuz. Sadece kök ve kabuk kısımları kaynatılabilir. Parçalanmış bitki kısımlarının çayı yapıldıkten önce 1 tatlı kaşığı (1,5-2 gr) yada 1 yemek kaşığı (3-5 gr) olmalıdır. Sindirim çayları dışında genellikle sabah aç karnına, öğle yemeğinden bir saat kadar önce, ve akşam yatmadan önce içilmelidir. En önemlisi taze hazırlanıp tüketilmelidir.

Bitki çaylar birçok ülkede (Almanya, Belçika, Fransa, İngiltere, Hollanda, İtalya, Yunanistan) hastalıklardan koruyucu veya tedaviye yardımcı olarak belli terapiler ve dozlarda reçetelendirilir. Rastgele Topla, kurut, kaynat, iç" mantığı kabul edilemez. Yanlış içen-kullanım nedeniyle insan sağlığı için tehlikeli olabilen tıbbi çayların AB ülkelerinde olduğu gibi eczanede hazırlanması ve eczacının uyarılarıyla kullanılmasının sağlanması sağlığımız açısından çok önemlidir.

Osmanlılar Dönemi Konya Mutfak Kültürü

Yrd. Doç. Dr. Mehmet AKMAN
Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi, Öğretim Üyesi

Konya 1466 yılında Fatih Sultan Mehmet tarafından Osmanlı topraklarına katılmıştır.(1) Fakat Selçuklu Devleti'nin yıkılmasından sonra Selçuklu Devletinin yerine geçen Karamanoğlu Beyliği ile Osmanlılar arasında yıllarca süren siyasal sürtüşmeler nedeniyle, Selçuklulara başkentlik yapmış Konya, yüzyıllar sürece bir gelişmeye tabi olmuştur. Diğer bütün kültür değerleri gibi Konya Mutfak kültüründe de hiçbir ilerleme olmamış, yüzyıllarca süren mutfak geleneği aynen uygulanmaya devam etmiştir. Bu durum özellikle Konya ova köyleri mutfaklarında daha da ön plana çıkmıştır. Bugün bile ova köyleri mutfaklarında Selçuklu mutfak geleneğinin ciddi etkilerini görmek mümkündür.(2)

1. OSMANLI MUTFAĞININ GENEL ÖZELLİKLERİ

Türkler Anadolu'ya yerleştiklerinde bu topraklarda binlerce yıldır yaşamakta olan kavimlerin yiyecek-içecek adetleri doğal olarak yöresel karakter taşıyan bir yapıydı. Türklerin et ağırlıklı mutfaklı ile yöresel Anadolu mutfakları kaynaştı. Ege Adaları ve Ege kıyılarından balık ile zeytinyağı, Güneyden şerbetli tatlılar, Bizanstan Roma mutfaklı adeta bir potada eridi. İmparatorluğun geniş topraklara yayılması ile birlikte Orta Doğu, Güney Akdeniz ve Avrupa yemekleri de bu potaya girecek Anadolu mutfaklarını daha da geliştirdi, zenginleştirdi (3). Bu mutfak genel özellikleri aşağıdaki şekilde genellenilebilir birlikte çeşitli faktörlerden etkilenerek Konya bölgesinde olduğu gibi başka bölgelerde de farklı uygulamalara

rastlanabilmektedir.

1.1. Tarımsal ve Hayvansal Ürünlerle Dayalı Bir Mutfaktır

Türkler gerek Orta Asya'da gerekse Anadolu'ya geldikten sonra geçim kaynaklarını tarım ve hayvancılığa dayamış bir millet olarak görülmektedir. Hayvancılık Türk tarihinin başlangıcından beri en önemli belki de zaman zaman tek ekonomik temel olmuştur. Dolayısıyla yerleşik hayata geçtikten sonra da hayvancılığı bırakmamışlar ve et ağırlıklı yemek türünü sürdürmüşlerdir. (3,4,5,6)

Gerek orta Asya'da, gerekse Anadolu'ya geldikten sonra tahıllarda Türkler için ekonominin ikinci temel ögesi olmuştur. Anadolu'da hemen hemen her çeşit sebze ve meyve yetişmektedir. Hatta yemek yapmaya elverişli yabancı otlar yönünden de topraklarımız zengindir. Taze sebze ve meyveler yüzyıllardır, gerek taze olarak gerekse kurutulularak ve konserve yapılarak kişi yiyecekleri olarak kullanılmaktadır.

Anadolu'da hamur işi yiyecek tüketiminin, tarımsal ekonomik yapının bir göstergesi olarak oldukça yaygın olduğu görülmekte olup, bunların başında; yoğurt, yağ ve etle yapılan "mantı" gelmektedir.

Sebze ve tahılların çoğunun kıymalı, kuşbaşı etli, soğanlı olarak su ile pişirildiği görülmektedir. Yiyeceklerin çoğunlukla sulu pişirilmesi nedeniyle corbanın çok zengin çeşitleri Türkler geliştirmiştir. Tarımsal ekonomik yapıyı simgeleyen ekmeğin yaygın kullanımının bir

nedeni de sulu yemeklerin doğal olarak çok ekmeğin yedirmesine bağlıdır. (6)

1.2. Yaşanılan Coğrafi Bölgelere Göre Değişiklik Gösteren Bir Mutfaktır

Dünyanın çeşitli bölgelerinde yerleşmiş Türk boylarının mutfaklarında görülen özelliklerden biri de kaynağı tarım ve hayvancılığa dayalı olan bu mutfak, yerleşme yerinin coğrafi konumundan etkilendiğidir.

Yerleşme yerinin fiziki, beşeri en çok da ekonomik durumu yemeklerimizin ortaya çıkmasını ve yaygınlaşmasını belirlediğine göre Osmanlı Devleti döneminde de çeşitli bölgeler ve yerleşim yerleri arasında değişiklikler göstermesi doğaldır. (5,6)

16. Yüzyıl tarihçisi olan Evliya Çelebi mutfak; tarımsal, besinsel ve duymusal yönlerine ilgi duymuştur. Bu yüzyıla ait Osmanlı mutfakına ışık tutması açısından yazdığı kitap önemli sayılmaktadır. 1650 yılında Konya'ya gelen Evliya Çelebi'nin eserinde, "Meram Bağlarında yetişen kamureddile ve kamureddin adıyla iki türlü kayısıdan hatta bu kayısıların Şan'ın hama kayısısından daha lezzetli, sulu ve tatlı olduğundan, Konya'nın yirmi türlü armudu, kirazı, üzüm sarması, badem kırmısı olduğundan", (1)'Bursa'da et ile birlikte şişe geçirilen kestanelerin lezzetinden", "Sapanca Gölü'nün suyu ile yapılan ekmeğin esrarından", "Ormanlı bölgelerde Bektaşilerin sultan için geyik etinden jambonları yaptığının", "Karamazın halkının hamsiye olan aşkından",

"Van'ın güzel kokulu otlu kaymağından" bahsetmesi(7) ayrıca Lübnanlı yazar Amin Maoula'nın Yüzüncü Adı romanında 1655 yılı Konya'sında "Meram bağlarında bardakların çınlatarak dolayan şerbeti ve kayısı suyu satıcılarından" söz etmesi(1) yaşanan coğrafi çevre ile mutfak arasındaki ilişkiyi açıkça ortaya koymaktadır(7).

Günümüzde de mutfagımız incelendiğinde, Güneydoğu illerinde hamur tatlılarının çok yaygın olduğu, fışıklı ağır tatlıların bu yörede çok popüler olduğu görülmektedir. Ayrıca baharatlı kebablar da yörenin belinen özelliğidir. Kısır, içli ve çiğ köftelerinde yine karakteristik yiyeceklerimendir. Ege Bölgesi insanının birinci derecede zeytinyağı kullanmalarına karşın Doğu Anadolu'da hayvansal yağ kullanılmaktadır. Batı Anadolu'da sebzelere yapılan yemeklerin, İstanbul ve Ege Bölgesi'nde su ürünlerinin balık tüketimi, Ege Anadolu'da ve Konya çevresinde ise tahıl, hamur işleri ve bulgurdan yapılan yemekler günümüzde de daha sık tüketilmektedir. (6)

1.3. Tarihi Gelişim Süreci İçerisinde Sosyal Yaşaya Göre Değişiklik Gösteren Bir Mutfaktır

Kültür tarihimiz incelendiğinde; yemek çeşitliliği ve zenginliğinin özellikle büyük şehir ve kasabalarımızda geliştiği görülmektedir. Beslenme alışkanlıkları, ailelerin sosyal-ekonomik düzeylerine göre farklılaşmaktadır. Yani gelir arttıkça besin tüketim düzeyi yükselmektedir.

Osmanlı mutfak bilindiği gibi iki bölümden oluşmuştur. Bunlar; Osmanlı başkentinde ve büyük kentlerinde " Saray mutfak" ı ile Türk köylü mutfak" ına denilen " Yöresel Türk Mutfak" ıdır.

Saray Mutfak: Osmanlı mutfak gelişimini bir Anadolu mutfak sonucunda oluşmuş olup, Osmanlı İmparatorluğu'nun gelişmesine paralel olarak büyük gelişme göstermiştir. Bunun en önemli nedeni Osmanlı İmparatorluğu'nda padişah ve erkânı, bütün soylular, konak, kasır ve yalıları bir sofraya etrafında toplanmayı sosyal bir aktivite saymışlardır. Ayrıca aile yapısı ve harem beslenmeyi güçlenmenin bir unsuru sayarak yiyecek ve içeceklerimiz değişik bir fonksiyon kazandırmıştır(5,6)

Aşçılar, padişah erkânının hoşuna gidecek yemekleri üretilebilir, sarayda verilen ziyafetleri daha gösterişli duruma getirebilmek için birbiri ile yarış ederek Türk mutfak zenginleşmesine katkıda bulunmuşlardır. Türk mutfak en hızlı gelişimini Fatih döneminde göstermiştir(8) Fatih Sultan Mehmet Kanunnamesi ile, yeni yaptırıldığı sarayına yemek adabını da getirmiştir(9)

Fatih döneminde beslenmede yer alan hayvansal besinlerin başlıcaları; koyun, tavuk, kaze, yumurta, süt, yoğurt, içkembek, kaze ve balıktır. Sebzelere domates, lahanası, patates, patlıcan, kabağı, salatalık, kuru baklagillerden mercimek, nohut; tahıllardan un, bulgur ve pirinç, bitkisel besinlerden en çok kullandılar. Sebze yemeklerinde kullandığı gibi tursu yapraklarında da kullanılmıştır. Süt yağı en çok kullanan yağ türüdür. Zamanla zeytin yağı da mutfaklara girmiştir. Saray mutfakının en önemli bölümü tatlı yapımına ayrılmıştır. En çok kullandılan tatlandırıcılar bal ve pekmez iken, zamanla şeker bunların yerini almıştır(8)

Baharat saray mutfakının önemli malzemelerindendir. En çok kullananlar; kimyon, safran, hardal, kişniş, biber ve tarçındır. Tat verici olarak maydanoz, nane, fesleğen (reyhan), sarımsak ve soğan kullanılmıştır(8)

Saray mutfakına ait yemeklerde;

besleyicilik, lezzet ve süs unsurları başta gelmektedir. Osmanlı İmparatorluğu'nun görkemli çağlarında çeşitli merkezlerden gelen konuklar ülkelerine döndükleri zaman Türk yemeklerini övgü ile anlatmışlar, yabancılar padişahların yanlarında getirdikleri aşçılara hayran kalıp onların ülkelerinde bırakılmalarını istemişlerdir. Saray mutfak, batı ülkelerinin mutfaklarını etkilediği gibi, onlardan da etkilenmiştir. Pasta Fransız mutfakından, makarna İtalyan mutfakından Türk mutfakına girmiştir(8)

Fatih döneminde hızla bir gelişim gösteren mutfak Yavuz Sultan Selim ve Kanuni devirlerinde de giderek önem kazanmış, saray ve konakların ayrılmaz parçası haline gelmiştir(11)

Yöresel Türk Mutfak: Her devirde olduğu gibi Osmanlılar döneminde de yöresel halk mutfakımız varlığını kendi imkan ve ölçüler içerisinde sürdürmüştür. Bu yemekler yörenin gelenek, görenek ve alışkanlıkları, ekonomik olanakların kendine özgü yemek hazırlama şekillerini içermektedir. Anadolu yemek geleneği, çok gönlü ve zengin ortamda imparatorluğun her yöresindeki mutfak gelenekleri ile beslenmiş, gelişmiş ve zenginleşmiştir(5,6)

15. Yüzyıl'da halkın çoğunluğunun günlük beslenmelerinde basit, az değişen yemeklerle yaşamlarını sürdürdükleri, ancak özel günlerde konuklara çok çeşitli, özenle hazırlanmış yemekler sundukları belirtilmektedir(3,12,13) 15. Yüzyıl'dan itibaren saray mutfakına giren baharatlar yöresel Türk mutfakında bazen yemek hazırlama ve pişirme safhasında, bazen de salatalar veya tatlıların içine, üzerine konularak tüketilmiştir(14)

Fransız Robert Mantzan'a göre 17. Yüzyıldaki Türkler genellikle, tıpkı seferci çıkış Yıyepçiler kadar kanaatkardır. Az masraf, çabuk hazırlanan basit yemeklerle yetinmektedirler. Fransız seyyah, bir Flaman'ın bir günlük yemek masraflarını bir Türk'ü 12 gün doyurabileceğini de söylemektedir(3)

15. Yüzyıldan sonra Anadolu'ya gelen donates ve patates Anadolu'ya Konya mutfakına katılarak yeni lezzetler kazandırmıştır(1) O dönem Konya halkının çoğunluğu bedenleri çalşarak yaşamını sürdüren kişilerden oluşmaktaydı. Bu kişiler sabahları aşımsa tarlasında veya bahçesinde, esnaf işe çıkışında iş yerinde yani enerji gerektiren işlerde çalışmaktaydı. Bu nedenle besleyici ve tok tutucu yiyeceklere ihtiyaç duyulmakta ve bu tür yiyecekler hazırlanıp tüketilmekteydi(2)

Eski Konya mutfak geleneğinde sofraya tek tür yemek konuldu. Tek yemeğin yanında ikinci bir yemek koymaya gerek duyulmadı. Örneğin bulgur pilavı veya bir hamur yemeği pişirilmi ise, bu yemekle yetinildi. Ancak bunların yanında aynan veya hoşaf içilecek kati yemeğin tüketimine yardımcı olundu. Sayet sebze yemeği gibi zayıf tatlı edilen bir yemek tüketilecek işe, karnı doyurmak için ikinci bir yemeğin örneğin çorbanın sofraya konulması düşünüldü.

XX. Yüzyılın başlarında eski Konya çarşısında kasaplar genellikle koyun ve tiftik eti satardı. Kuzu ve dana eti çok tercih edilmeydi. Kasaplarda satılan koyun ve keçi eti kilo ile satılmıydı. Et alacak kişiler koyun veya keçinin gövdesinin en az dörtte birini alırdı. Yağlı eti tercih edenler besin koyun etini alırdı. Konya mutfakında sebze yemeklerinde hiçbir zaman kıyma kullanılmazdı. Kıymanın kullanıldığı yemek köfte ve dolmalardı. Sebze yemeklerinde özellikle patlıcan ve taze fasulye ile pişirilen bütün ette (üzümete) adından da anlaşılacağı gibi et sebzelerin üzerine tüm olarak konup pişirilirdi(2)

1.4. Özel Günlük ve Törenlere Göre Değişiklik Gösteren Bir Mutfaktır

Türk mutfak zenginleştirilmesinde geleneksel Türk masrafı pervergirinin önemli bir yeri vardır. Sünnet düğünü, evlenme törenleri, medfiah, baş bozumu, iftar yemekleri, Hıdrellez gibi pek çok dini veya folklorik olayın yemek-içmek ile ilişkisi bulunmaktadır. Muharrem ayında asıya dağıtma, kandillerde helva, lokma pişirme dağıtma, Kurban Bayramında kurban etinin dağıtılması, ulu evine arkadaş ve akrabaların yemek göndermeleri, bebeklerin ilk dişlerinin çıkmasında diş buğdayı yapımı, doğumdan sonra ıram edinen lohaya şerbeti günlük yemeklerin dışında, törensel günlerde yapılan uygulamalardır.(15,16,17)

Yemek, Türklerde sosyal düzeni kuran bir sembol gibidir. Yüzyıllarca halkın bir araya geldiği yer Toy lar ve ziyafetlerdir. Har'ların veya beylerin halka yemek yedirme, ziyafet çekme zorunluluğu vardı. Gölütyör ki, Türklerde yemek, yalnızca yenen ve insanların karnlarını doyuran bir madde değil, aynı zamanda sosyal bir aktivitedir(5,6,16)

Evliya Çelebi, Seyahatnamesi'nde Melek Ahmet Paşa'nın 1658 dike seferi zaferle sonuçlanınca üç gün boyunca her gün 70 yerde ikiser sofra kurulduğuna anlatır. Her öğünde 50 bin yemek, 500 koyun, 50 sığır ve 20 atın eti kebab yapıp tüketilmiştir. Onar kazan yabni, oner kazan karanfili-balı zerde, oner kazan pirinç çorbası dağılımı. Bundan başka bu savasta kendisine yardımcı olan Tatar Har'ına üç kere otuz yerde sofra kurulmuş. Her sofra 300 şahıs yemek ve bu ziyafete 3 bin koyun tüketilmiştir.

Yine Evliya Çelebi'ye göre, Kanuni Sultan Süleyman zamanında Ahi loncaları Kağıthane'de her yıl bir toplantı yapmışlar. Esnaf ve sanatkarların toplantısı bu toplantı sırasında Kağıthane Vadi'sine 5-6 bin çardak ve çadır kurulur, üç gün boyunca yaklaşık on bin kişiye ziyafet verilmiştir.

Bugün olduğu gibi, o dönemlerde de Konyalıları, önemli etkinliklerde (düğün, sünnet v.b. önemli olaylar) konuklarını yemek şölenleriyle ağırlarlardı. Konya geleneğinde bu tür ağırlamalara "pilav dokme" adı verilmektedir. Pilav dokmek genel bir deyimdir. Bu şölene verilen isimdir. Konuklara sade pilav verilmez. Pilavın yanında diğer bazı Konya yemekleri de sunulur. (2)

1.5. Gelenek Görenek ve Dini Yapıdan Etkilenmiş Bir Mutfaktır

Bütün kültürlerde olduğu gibi bizim kültürümüzde de gelenek, göreneklerimize yiyecek ve içeceklerimiz etki etmiştir. 13. Yüzyıldan itibaren Süfi yaşam tarzı Ahilik teşkilatları da etkisiyle yaygınlaşmıştır. 14. Yüzyıl'da Anadolu'ya geçiren olan İbni Batuta Türklerin yemek kültürlerinde daha çok süfi örf ve adellerinin hakim olduğunu belirtmektedir. " aşırıya kaçmama, tevazuyu elden bırakmama" anlayışını temel alan bu görüşe göre insanlar "tencerede pişirip, kapagında yemeydi". Hatta yemeklerle ilgili gelenekleşmiş konular bile vardır:

- * "Yemeğe, tuzla başlayıp tuzla bitirmek"
- * " Aynı kaptan yemek"
- * " Ekmeği ve eti bıçakla kesmemek"
- * "Ancak çok acıklı olduğu zaman yemek"
- * " Sofradan iyice doymadan kalkmak"

Mevlana'nın unlu aşısı Ateş Bazı Veli için 13. Yüzyıl'da Konya'da türbe yapılması, her konuda olduğu gibi yemek konusunda da sadelikten yana olan Süfiliğin iyi yemek pişirince verdiği önemi göstermektedir.(3)

Türkler Orta Asya'dan beri sosyal hayata önem vermişler, toplumu birlik altında ve sağlam temeller üzerinde tutmaya çalışmışlardır. Türklerin ruhunda ve vicdanında bulunan yardım etme, esimeye gibi duygular İslamiyetten sonra daha da gelişerek kutsal bir şekli almıştır.

Anadolu Selçukluları ve Osmanlı İmparatorluğu döneminde kulan bazı vakıf imaretleri ve kervansaraylar gıdalar gelişimi birer halk mutfaklığı özelliğini almıştır. (18)

Vakıf aşevlerinin çalışma şartları, şartnamelerde belirlenmiş, o esaslara göre yönetimiştir. Bunlarda çoğunlukla kuşluk ve akşam olmak üzere günde iki öğün yemek verilirdi belirlenmektedir. Kutsal gün ve gecelerde de her gün çıkan yemekte ok olarak özel yemekler pişirilmiştir. Bu aşevlerinden her insanın faydalanması sağlanmış, fakir, yetim ve yolcular birinci plan almıştır.

Vakıf aşevlerine gelenlere ekmeğin yanında, en çok verilen yemekler; pilav, çorba, sebze ve et yemekleridir. Cuma günleri ve Ramazan'da bunlara ek olarak helva, zerde ve bal gibi tatlılar eklenirdi. (8) Osmanlıların ilk dönemlerinde zayıvlık camilerinde yemek pişirilip halka dağıtıldığına gösteren belgeler mevcuttur.

Bazı yiyeceklerin tercih edilmesi, bazıların da kaçınılmasında dini inançların geniş ölçüde etkisi olmuştur. İslamiyet'in yasakladığı yiyecek ve içecekler Müslüman Türk halkı arasında yenilip içilmeye iken Müslüman olmayanların yiyecek ve içecek adedlerine pek karışılmadığı belirtilmektedir. Bu yüzyılda İstanbul'da Galata başta olmak üzere gayrimüslimlerin yoğun olduğu mahallelerde bir çok meyhanenin bulunması nedeni de bu hoş görüye bağlanmaktadır. (3)

Yemeklere ait dinsel etkilerle ilişkin uygulamalar ise; yoksul doyuma, iftar sofraları, kurban ve adak gibi toplumsal davranışma örneklerdir. Ayrıca Türkler tabağında bulunan yemegin hepsini mutlaka yemelidir. Tabağın dibini sıyırmak gerekir. Tabakta bir miktar yiyecek bırakılrsa günah sayılır. Çünkü bu israf etmemek biçimindeki dinsel kurala dayanır. Oysa Avrupa'da yemegi sonuna kadar yemek görülmüştür. Tutumlulukla ilgili bir davranış artan yemeklerin ertesi gün yemesi biçimindeki davranışlarda kendini gösterir.

Bunların dışında yemeye besleme ile başlamamak, yemeye büyüklüğün başlaması, kadınlardan erkeklerden sonra aynı yemek yemeleri gibi daha pek çok dinsel etkiyi Osmanlıların yeme-içme adedlerinde de görmekte mümkündür.

Konya mutfaklığı hazırlanan her tür yemek, sofraya konuluncaya kadar bir takım evlere girmezdi. Bu evlere, Konya mutfaklığına özgü birtakım kurallarıyla uygulanmasıyla gerçekleşirdi. Bu kurallardan tümü sofra ahlakı olarak nitelendirilebilir.

Her şeyden önce yemek pişirilen temel gıda maddeleri, pazaranı veya çarşıdaki dükkandan satın alınıp, yemek pişirilmeye üzere eve getirilirdi bir kap içine konularak taşınması gerekirdi. Konya çarşı geleneğinde, satın alınan her tür yiyecek maddesinin onu almaya güçleri olmayan kimselerin nazardan saklanarak eve iletilmesi gerekiyordu. (2)

1.6. Komşu Kültürleri Etkilemiş ve Onlardan Etkilenmiş Bir Mutfaklar

Türkler ilk çağlardan beri birçok milletle komşuluk yapmış, zaman zaman onlarla iç içe yaşamış, yiyecek ve içecek alışverişinde bulunmuşlardır. Anadolu'daki yemekler kap-kacak, yemişler, bitkiler, araçlar sadece Anadolu

insanının özel bir buluşu değildir. Komşu uluslardan da etkilenmiştir. Komşuluk ilişkileri çerçevesinde birçok yemek ve içki türü gelmiş ve bunların çoğu Anadolu insanına benimsenmiştir. Anadolu yemekleri, eski çağlardan günümüze değin sürekli bir gelişme göstermiş ve bir bakımdan çoğalmıştır. Türkler çeşitli uygarlık aşamalarında çeşitli yemekler yapmışlardır. Her uygarlık aşamasının bugünkü yemek yeme alışkanlıklarına etkisi olmuştur. (6)

Osmanlı İmparatorluğu'nun gelişmesine paralel olarak bu yemeklerin konumlarını genişleterek bütün Balkan Ülkelerine ve diğer komşu ülkelere yaydıkları da bir gerçektir. (16) Balkan Ülkeleri'nden, Türk mutfakından en çok etkilenenler; Romen, Sırp ve Makedon mutfaklarıdır. Diğer taraftan Güney Asya Ülkeleri'nden Pakistan, Ortadoğu Ülkeleri'nden Lübnan yemek kültürlerinde Türk mutfaklığının etkilerini yakından görmekte mümkündür. (20)

Ayrıca Çimililer'in "yağ yemesini Türkler'den öğrendik", ünlü bir mutfakça sayı Fransızların "Yemek pişirmesini Türkler'den öğrendik, Haçlı Seferleri'ne dek bizdeki yemek yemek değildi" demi de Türk mutfaklığından etkilendiklerini göstermektedir. (10,19)

İnsan ekolojisinin üç temel öğesi kültürel çevre, fiziksel çevre ve nüfus yapısıdır. Bu üç öğe ve yemek kültürü birbirleriyle karşılıklı etkileşim halinde. Bu yüzden toplulukların beslenme kültürü üzerinde yaşadığı çevrenin çok önemli etkisi vardır. Ayrıca ticaret, savaşlar, kitle halinde göçler gibi bazı demografik ve teknolojik değerlerde yeni yiyecek çeşitlerinin yayılmasına ve farklı beslenme alışkanlıklarına sahip toplumların birbirini etkilemesine neden olmuştur.

Türk mutfaklığının değişimi ise Batı ile ilişkisi kurduğumuz Tanzimat Yılına rastlamaktadır. Bu etki kendini öncelikle azınlıklardan yapıdadığı büyük kentlerde, özellikle İstanbul ve İzmir, sonraları Ankara yavaş yavaş da olsa Batı mutfaklığına açılmaya başlamıştır. Önce Fransız ve İtalyan mutfaklarının etkisi görülmeye başlanmış, daha sonraları ise Rus mutfaklığı etkinlik kazanmıştır. (5,6)

SONUÇ

15. Yüzyıl'dan itibaren şekillenerek büyüyen Türk mutfaklığı; Fatih, Yavuz Sultan Selim ve Kanuni devirlerinde giderek önem kazanmış saray ve konakların ayrılmaz parçası olup, 16. Yüzyıl'da yemek çeşitlerimizde artış olmuştur. Türk mutfaklığının değişime uğraması ise batı ile ilişkisi kurmaya başlanılan Tanzimat Dönemine rastlamaktadır.

Konya mutfaklığına diğer yerel mutfaklarda olduğu gibi kebaplar çok çeşitli değildi. Er daha çok tencere, tava veya çömlek ile pişirilerek sofraya getirilirdi. Konya'da kebap daha çok çarşıdaki fırınlarda pişirilerek yenen et olarak biliniyordu. Bunun yanında daha ev kadınları, tencerede suşuz olarak kendi buharıyla pişirilen ve kendine özgü bir kokusu olan aym fırın kababına benzerken kokulu et adıyla anılan bir çeşit et yemegi de pişirilirdi.

Konya mutfaklığının en büyük özelliklerinden birisi de yemek çeşitlerinin İstanbul ve diğer büyük şehirlerin mutfaklarına göre az sayıda olmasıdır. Bu az yemek çeşidine karşın kalite, doyuruculuk ve emek bakımından ise daha yoğundur. Geleneksel Konya mutfaklığının farklılığını belirleyen bu özellikler, Konya mutfaklığının dışardan gelecek moda ve bazı yeniliklere kapalı olmasından kaynaklanmaktadır. (2)

KAYNAKLAR

1. Halıcı, N. 2005. Konya Yemek Kültürü ve Konya Yemekleri, Rumi Yayınları-9, İstanbul.
2. Odabaşı, S. 2003. Osmanlı Dönemi'nde Konya. T.C. Konya Valiliği Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Yayını: No: 45, Konya.
3. Günsoy, D. 1995. Yemek ve Yemekçiliğin Evrimi. Kurşat Matbaacılık, s. 1-111, İstanbul.
4. Ogel, B. 1982. Türk Mutfaklığının Gelişimi ve Türk Tarihî Gelenekleri, Türk Mutfaklığı Sempozyumu Bildirileri, Kültür ve Turizm Bakanlığı, MİFAD Yayınları: 41, Seminar, Kongre Bildirileri Dizisi: 12, s. 15-17, Ankara.
5. Toşgar, K. 1982. Değişen Türk Mutfaklığı, Türk Mutfaklığı Sempozyumu Bildirileri, Kültür ve Turizm Bakanlığı, MİFAD Yayınları: 41, Seminar, Kongre Bildirileri Dizisi: 12, s. 153-160, Ankara.
6. Birer, S. 1990. Türk Mutfaklığının Tarihî Gelişim Süreci İçerisindeki Değişimi ve Bugünkü Durumunu. Beslenme ve Diyet Dergisi, 19: 251-260.
7. Chase, H. 1989. Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi Türk Sofrasına Bir Klavuz. II. Milletlerarası Yemek Kongresi Bildirileri, Konya Kültür ve Turizm Vakfı Yayınları, Güven Matbaası, s. 75-79, Ankara.
8. Bayşal, A., Merdol, T.K., Taşçı, N. C., Sacir, H., Babaoglu, S., 1993. Türk Mutfaklarından Örnekler. Kültür Bakanlığı Yayınları: 1570, Yatarı Dairesi Başkanlığı, Tanıtma Eserleri Dizisi: 56, s. 1-342, Ankara.
9. Orgun, Z., 1982. Osmanlı Sarayında Yemek Yeme Adabı. Türk Mutfaklığı Sempozyumu Bildirileri, Kültür ve Turizm Bakanlığı, MİFAD Yayınları: 41, Seminar, Kongre Bildirileri Dizisi: 12, s. 139-151, Ankara.
10. Arlı, M. 1982. Türk Mutfaklığı Genel Bir Bakış. Türk Mutfaklığı Sempozyumu Bildirileri, Kültür ve Turizm Bakanlığı, MİFAD Yayınları: 41, Seminar, Kongre Bildirileri Dizisi: 12, s. 19-34, Ankara.
11. Sever, B., 1982. Eski Yemeklerin ve Alışkanlıkların Kayboluşu Sebepleri. Yemeklerimizde Baharatın Önemi ve Yeni, Türk Mutfaklığı Sempozyumu Bildirileri, Kültür ve Turizm Bakanlığı, MİFAD Yayınları: 41, Seminar, Kongre Bildirileri Dizisi: 12, s. 245-255, Ankara.
12. Ünver, S., 1952. Fatih Devri Yemekleri. Kemal Matbaası. S.1-105, İstanbul.
13. Ünver, S., 1982. Selçuklular, Beylikler ve Osmanlılarda Yemek Usulleri ve Vakıfları. Türk Mutfaklığı Sempozyumu Bildirileri, Kültür ve Turizm Bakanlığı, MİFAD Yayınları: 41, Seminar, Kongre Bildirileri Dizisi: 12, s. 1-13, Ankara.
14. Yaman, R., 1992. Türk Halk Mutfaklığına Baharat, Yaş ve Kuru Çeşnilerin Diğer Mutfaklara Göre Kullanım Farklılıkları. IV. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri, Kültür Bakanlığı Halk Kültürleri Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları: 168, Seminar, Kongre Bildirileri 38, s. 233-239, Ankara.
15. Naha, Z., 1982. Özel Gün Yemekleri. Türk Mutfaklığı Sempozyumu Bildirileri, Kültür ve Turizm Bakanlığı MİFAD Yayınları: 41, Seminar, Kongre Bildirileri Dizisi: 12, s. 189-197, Ankara.
16. Araz, N., 1989. Türk Yemek Töreni. II. Milletlerarası Yemek Kongresi Bildirileri, Konya Kültür ve Turizm Vakfı Yayınları, Güven Matbaası, s.31-35, Ankara.
17. Süriüoğlu, M.S. ve Akman, M., 1998. Türk Mutfaklığının Tarihî Gelişimi ve Bugünkü Değişim Nedenleri. Standart, Ekonomik ve Teknik Dergi, 439: 42-53.
18. Süriüoğlu, M.S., 1986. Eski Türklerde Vakıf İmaratlarında Toplu Beslenme. Beslenme ve Diyet Dergisi, 15: 113-122.
19. Tezcan, M., 1982. Türklerde Yemek Yeme Alışkanlıkları ve Buna İlişkin Davranış Kalıpları. Türk Mutfaklığı Sempozyumu Bildirileri, Kültür ve Turizm Bakanlığı, MİFAD Yayınları: 41, Seminar, Kongre Bildirileri Dizisi: 12, s. 113-131, Ankara.
20. Akman, M. ve Mete, M., 1998. Türk ve Dünya Mutfakları, Selçuk Üniversitesi Basımevi, s.1-146, Konya.

“Başarı Uzaklarda Değil”

lider, yenilikçi, girişimci

SANAYİLERDE YOĞUN PRATİK UYGULAMA İMKANI...

**2010 - 2011 YILINDA
AÇILACAK BÖLÜMLER**

İngilizce Hazırlık Sınıfı

► **MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ** (İngilizce)

- Elektrik - Elektronik Mühendisliği
- Bilgisayar Mühendisliği
- Mekatronik Mühendisliği

► **HUKUK FAKÜLTESİ**
Hazırlık Sınıfı Yok

YURTDIŞI
STANDARTLARINDA
EVİNDE OKU

İngilizce Hazırlık Sınıfı

► **İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER
FAKÜLTESİ**

- İşletme
- Uluslararası Ticaret

www.karatay.edu.tr

• Tel.: 0 332 351 29 29

Amerikan kaynaklarında Nasrettin Hoca

Prof. Dr. Mustafa ÖZCAN - S.Ü. Edebiyat Fak.
Okt. Hüseyin ALTINDIS - S. Ü. Yabancı Diller Yüksekokulu

Nasrettin Hoca'nın fıkralarına yer veren kitaplardan birisi de The Plesantries of Cogia Nasr Eddin Effendi adlı kitaptır. Kitapta Nasrettin Hoca'ya ait olduğu ileri sürülen 125 fıkra bulunmaktadır. Bunların hepsi, kısa ve öz bir yapıda olup sade bir dille kaleme alınmıştır. Bu hikâyelerden birkaçı İngiltere'de Nottingham'daki Gotham hikâyelerine veya İrlandalılar arasında var olan hicivli skecelere benzemektedirler.

Yine bu kitapta Nasrettin Hoca, Türk mizahının bir örneği olarak takdim edilmiştir. "Saygın", "sakacı" ve "dindar" diye nitelendirilmiş, mizah anlayışının Alman Claus Narr seviyesinin çok üstünde olduğu vurgulanmıştır. Sultan Bayezit (Yıldırım) ve Timurlenk zamanında yaşadığı, Sultan Bayezit'in 1402 yılında yapılan savaşı kaybetmesi, Nasrettin Hoca'nın da Akşehir'de olduğu gerçeğine yer verilmiştir.

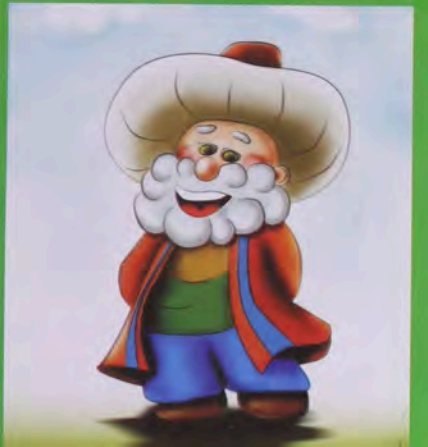
Öte yandan bazı yazarlar, onun gerçekten var olup olmadığı konusunda tereddüt içindedirler, en azından var olan fıkraların onun olmadığına, Amerikalı Joe Miller'e atfedilen "neseli fıkralar" gibi muhtemelen ona mal edilmesine inanmaktadırlar. Kitapta fıkralara yönelik bu tespitten sonra Nasrettin Hoca'nın fıkralarından örnekler sunulmuştur. Bu fıkralardan birkaçı şunlardır:

Bir gece Nasrettin Hoca, camdan (pencereden), hırsız olduğunu düşündüğü kişiye ok fırlatır, fakat sabahleyin bunun hırsız değil, kaftanı olduğunu, okun kaftanını yırttığını görünce, "Şükür Allah'ım. İyi ki içinde ben yoktum, yoksa kesin ölmüştüm" der. Bir başka gece de Ay'ın kuyudaki yansımasına görünce, Ay'ın kuyuya düştüğünü zannederek onu oradan çıkarmak ister. Hemen kuyuya kovayı salar. Bu esnada ip bir kayaya takılır ve Nasrettin Hoca da ipe asılına ip kopar ve Hoca da sırt üstü yere düşer. Yerdeyken Ay'ı tekrar gökyüzünde görür ve "Şükürler olsun sana yüce Allah'ım. Kendi canımı yaktım ama her şeye rağmen Ay'ı geri, yerine çıkardım." der.

Bir başka fıkra ise Hoca'nın zekâsını vurgulamaktadır. Onu şaşırtmak isteyen insanlar kendisine iki kez sorarlar: "Gökyüzündeki eski Ay'lara ne oldu?" Bir keresinde Hoca, "Onlar kırılıp kırılıp yıldızlar haline getirildi" diye cevap verir. Bir diğerinde ise bu eski Ay'ların dilimlenerek yıldırımlar oluşturulduğunu belirtir. Nasrettin Hoca'nın bu sözleri yazarıda, Almanya'daki Sylt adasında dünyadaki yaşlı dadıların bir sonraki dünyada eski Ay'ları kesip kesip yıldızlara dönüştürmekle görevli olacaklarına ilişkin bir çağrışımı yolaçar.

Nasrettin Hoca'nın kimi fıkraları son derece popülerdir. Bunlardan birisi de Nasrettin Hoca'nın bindiği dalı kesmesiyle ilgili fıkradır. Hoca'nın bindiği bir dalı kesmek için uğraştığını gören bir yolcu, Hoca'ya seslenir: "Dikkat et Hoca, düşeceksin!" Hoca bu uyarıya aldınç etmez, dalı kesmeyle devam eder ve daha sonra

Türk mizahının en gözde ismi olan Nasrettin Hoca, hem yerel hem de uluslararası kaynaklarda üzerinde en çok durulan mizahî şahsiyetlerimizden birisidir. Onun ünü yurt dışına çoktan taşmış ve hakkında zaman zaman yabancı basında yazılar çıkmıştır. Amerika'nın bazı kitap ve süreli yayınlarında da ondan bahsedilmiş, kıvrak Türk zekâsının ve espri anlayışının timsali olan Nasrettin Hoca'nın fıkralarına yer verilmiştir. Bu yazımızda bu türden bazı kaynaklarda Nasrettin Hoca'nın nasıl değertendirildiğini göstermeye çalışacağız.

Hoca da dalla birlikte yere düşer. Hemen yerinden fırlar ve az önce yoldan geçip kendisini uyaran adamın peşinden koşar. Adama, "Lütfen bana ne zaman öleceğimi söyle" der. Adam şöyle bir tersler: "Ben nerden bileyim?" Nasrettin Hoca, son derece sakin bir şekilde sözlerini sürdürür: "Ama benim düşeceğimi bildin. Simdi de bana ne zaman öleceğimin haberini ver" der.

Misafirperverliğin suistimal edilmesi konusu üzerinde farklı gazetelerde çıkan yazılarda Nasrettin hocanın aşağıdaki fıkrası örnek olarak verilmiştir

Köylünün birisi, bir gün, Hoca'ya tavşan hediye eder. O da bu tavşandan corba yaparak, köylüyü yemeğe davet eder. Köylü dostane bir şekilde ağırlanır. Birkaz gün sonra tavşanı veren adamın komşuları çıkagelir ve onlara da ikramda bulunulur. Daha sonra yeni ziyaretçiler gelirler. Bunlar, daha önce gelen komşuların komşuları olduğunu söyledikleri zaman, hepsinin kişi başına aldıkları ancak bir tas su olur ve kendilerine "Bu içtiniz tavşanın suyunun suyu" cevabı verilir.

Bir fıkırada Nasrettin Hoca'yı camide cemaate vaaz verirken görürüz. Cemaatin yarısı, onun ne söyleyeceğini bildiklerini ifade eder. Bunun üzerine Hoca da "Bilenler, bilmeyenlere söyleyin" diye tembihle bulunur. Bir diğerinde ise her zaman evde yenecek bir şeyler kaybolduğundan yakının esine, yemeği kedinin yediği gerekçesini bulduğunu tespit ederiz. Bir kurdun/tilkinin hikâyesinde ise söylediği sözlerle öğrencilerine ders verir. İnine girmeye çalışan tilkiyi kuyruğundan yakalayan Hoca, onun kacasına engel olmuştur. Neler olup bittiğini soran öğrencilere, "Eğer kurdun/tilkinin kuyruğu koparsa, neler olacağını hemen anlayacaksınız" demistir.

Nasrettin Hoca'nın şu fıkrası da tarihi bir form içinde görünmektedir. Yine Hoca, bir gün eşine bir kaz kızmış ve onu alıp

Timurlenk'e hediye olarak götürmüştür. Ama yolda dayanmamış ve kızmış kazın bir ayağını yemistir. Timurlenk de getirilen hediyeden memnun kalmakla birlikte kazın bir ayağının noksan olduğunu görünce Hoca'ya sormuştur:

— Bu kazın öbür ayağına ne oldu?

Hoca şaşırmsı, şöyle bir etrafına bakmış ve az ötede güneşlenen kazların tek ayakları üzerinde durduklarını görünce:

— Bizim Akşehir'de kazlar tek ayaklıdır devlettir. İnanmazsanız bakınız! demistir. Timurlenk bunu yutmamış, adamlarından birine kazları kovalamasını emretmiş. Adam da elindeki sopayla kazlara vurunca, kazlar öbür ayaklarını da meydana çıkararak kaçmaya başlamışlar. O zaman Timurlenk de:

— İşte yalanın ortaya çıktı, demis.

Hoca, Timurlenk'in huzurunda dahi lafın altında kalmayarak, hemen cevabını yapmıştır:

— O çomağı ben de yesem dört ayaklı olurum.

Bir başka kaynakta ise Türk fıkralarının çok kısa ve çoğunun XIV.

Yüzyılda yaşadığı söylenen ve Konya'da türbesi bulunan bilge insan Nasrettin Hoca etrafında toplandığı belirtilmektedir. Hoca bu fıkralarda bir öğretmen ya da bir din adamı hüviyetinde gösterilmiştir. Yine bu fıkralardan Hoca'nın farklı iki kişiliği varmış gibi bir yorum çıkarılmıştır. Bunlardan ilki onun akıllı, hünerli ve hatta bilge bir insan olduğudur, diğeri ise saf ve her şeye kanan bir kişiliğinin bulunduğuudur.

İkinci gruba giren kişiliğine ilişkin şöyle birkaç fıkra nakledilmiştir:

Bir gün Nasrettin Hoca, karsısına şöyle der:

—Eğer yarın hava iyi olursa bahçede çalışacağım, ama iyi olmazsa, evde çalışacağım.

Karısı inançlı bir biçimde: "İnşallah" der.

Hocanınatçı bir şekilde cevaplar:

— Hayır, Allah'ın bu konuyla bir ilgisi yok. Hava ya iyi ya da kötü olmalı. Eğer iyi olursa bahçede, iyi olmazsa evde çalışacağım."

Hanımı, Hoca'nın bu yaklaşımı ve sözleri karşısında başını sallamakla yetinir, daha fazla bir şey söylemez. O gece bir grup asker Nasrettin Hoca'yı alıp çalışmaya götürürler. O gün güzel bir gün olur ama o bahçede çalışamaz. Askeriyede olan işini bitirince üzgün bir şekilde eve gelir ama esi yatağa hasta yatmaktadır. Hoca kapıyı çalar.

"Kimo?" diye sorar karısı.

Alcak gönüllü bir ses, "İnşallah kocandır" diye cevap verir.

Karısı, "Hayır benim kocam olamaz, zira kocam asla inşallah demez" diye cevap verir ve kulüğünün üstüne yatarak uyur. Aynı fıkra Hester D. Jenkins tarafından bir başka kaynaktan kullanılmıştır.

Kuyudan "Ay" çıkarma fıkrası burada da tekrarlanır. Ayrıca bu yazıya göre bütün Osmanlılar, ister Türk, ister azınlık mensubu olsunlar, bu hikâyeleri sonsuz bir zevkle ve asla yorulmadan anlatırlar. Aynı kaynaktan, bindiği dalı kesme hikâyesinin yanında Hoca'nın sağlığını, temiz yürekliliğini öne çıkaranlara da yer

verilmiştir. Ayrıca İslamiyet'in özel noktalarına değinen fıkraların varlığına işaret edilmiş, bunların daha az bilindiği belirtilmiştir. Özellikle Ramazan ayının bittigi ve gözlerin bayramın habercisi olan "ay"ı takip ettiği bir gün, birisi Sivrihisar'a varınca, Hoca'ya, gördüklerinin ne anlama geldiğini sorar. Hoca da "Bizim kasabamızda Ay'a en ufak bir ilgi bile gösterilmez. Tekerek kadar büyük olduğunda bile kimsenin umurunda olmaz, burada ise küçükçü bir kurdan kadar Ay'ı bile görmeye geliyorsunuz," der.

The Washington Post' ta "Türk Meddahları" başlığı altında yayınlanan bir yazıda ise, meddahların kıyafetinden, giyim ve kuşamından bahsedilir. Her evde kitap ve gazete bulunmadığı ya da bunlara ulaşmanın mümkün olmadığı devirlerde onların insanları eğlendirdikleri ifade edilir. Meddahların kişiliklerine ilişkin bilgiler verilir ve yaptıkları sanatın özelliklerine değinilir. Bu meddahların, eski zamanların halk şairi geleneğinden geldikleri ileri sürülür. Söz, Nasrettin Hoca'ya getirildikten sonra "Muhtemelen en zeki ve parlak meddah Nasrettin Hoca'dır" denilir.

Bu kaynaktaki tespitlere göre fıkralarda, Nasrettin Hoca, her zaman aksakalı, masum ifadesi, giydiği çubesi ve sarığıyla, elinde tuttuğu bastonuyla yaşlı biri olarak takdim edildiği vurgulanmıştır. Ezop masallarına benzetilen hikâyelerinin 136 tane olduğu belirtilmiştir. Bu fıkraların dili, özlü ve yumuşak bir Türkçedir. Adı geçen yazıda, Nasrettin Hoca'nın hikâyeleri diye sunlar zikredilmiştir:

Bir gün zengin bir adam Nasrettin Hoca'ya gelir ve oğlunu eğitmesi için ne kadar istediğini sorar. Hoca da "300 kuruş!" diye cevap verir. Adam, "Hoca, sen neden bahsediyorsun?" diye şaşkınlıkla itiraz edecek olur: "Bu çok fazla, 300 kuruşa 6 eşek alırım". "Çok iyi söyledin" der Nasrettin Hoca. "Eğer, oğlunu eğitmek yerine 300 kuruşa 6 eşek satın alırsan, oğlunla birlikte 7 eşeğin sahibi olursun".

Bir gün Nasrettin Hoca, hamama gider. Orda kimsenin bulunmadığını görünce, fırsattan istifade ederek şarkı söylemeye başlar. Sesi çok cırtlaktır. Hamamın etkisi de buna eklenince sesi yankı yapar, derken yankının da yankısı olur ve Hoca: "Sesimin bu denli zengin ve gür olduğunu bilmiyordum" der. Hamamdan çıkar çıkmaz kendisini minarede bulur. Hemen yeni keşfettiği güzel sesle Ezan okumaya başlar. Müezzin bu uyumsuz sesle vakitsiz okunan ezanı duyunca çok şaşırır. Eline bir sopa alır ve minareye dayanır. Hoca'yı dövmeye ve susturmaya çalışarak ona şöyle kışır. "Bu ne ahenksiz ses böyle." Nasrettin Hoca, bir yandan yüksek sesle ağlarken, bir yandan da etrafındakilere, "Minarenin üstüne güzelce şarkı söyleyebileceğim ve bu adamın da benim sesimi takdir edeceği bir hamam yaptırarak kadar merhametli biri yok mu içinde?" diye sorar.

Ote yandan yine Nasrettin Hoca bir gün bostana (karpuz tarlasına) girer ve önüne gelen karpuzları koparmaya başlar. Karpuzları cuvala doldurmaya çalışırken, bostan sahibi görür. Hemen yanına gidip boynundan tuttuğu Hoca'ya, "Burada senin ne işin var be adam?" der. Nasrettin Hoca şaşırır ve bu durumda verilecek en iyi cevabın ne olduğundan emin olmayarak, "Oğlum, biliyor musun, dün öylesine berbat bir fırtına vardı ki." Tarla sahibi de: "İyi de senin burada olmanın, bununla ne alakası var?" diye sorar. Nasrettin Hoca devam eder: "Beni buraya getiren o fırtınaydı." "Tamam, bu kadarı yeter" der tarla sahibi. "Fakat bu karpuzları kim topladı?" Nasrettin Hoca, hâlâ verilecek uygun bir cevap aramaktadır. "Fırtına o kadar güçlüydü ki önüme ne gelseye ona tutunmak zorunda kaldım ve bu karpuzları onlara tutunmama dayanamadı, koptu." Çiftçi üsteler: "Fakat bunları senin cuvalına kim attı?" Bu, Nasrettin'in mantığı için cevabı zor bir sorudur, adeta başka bir şey düşünmemiştir: "Evet ben de tam sen beni durdurduğün esnada bunu

düşünüyordum" der. Bu cevap, tarla sahibini memnun eder ve Hoca'yı serbest bırakır.

Hoca'nın eşi, sık sık ona, "Beni hiç dere kenarındaki yeşil çimlerin üzerinde piknik yapmaya götürmüyorsun. Hiçbir zaman omzuna yük olmadım" diye şikâyetle bulunur. Bunun üzerine Nasrettin Hoca da kânsını alır ve bahçeye götürür, büyük su fıçısının yanındaki çimlerin üzerine oturur "İşte" der, "Seni takdir bilmez kadın! Burada su fıçısının yanındaki çimlerin üstünde otur ve istediğin kadar eğlen, bundan sonra da benim seni hiç eğlendirmedim konusunda bir şey söyleme".

Yine Nasrettin Hoca bir gün tarlalarda gezinirken bir kadının ağacın dalına kendini astığını görür. Hemen eve koşarak, testereyi alıp döner. O ağacın dallarından birkaç tanesini kesip eve götürür. Arkadaşları bu dallarla ne yapacağını sorunca su cevabı verir: "Öyle görünüyor ki kadınlar kendini bu dallarda asmayı çok seviyorlar. Bu nedenle bunları kestim. Onları bahçeme dikeceğim ki karım için uygun olsunlar! Karım kendini asarsa dal aramasın."

Sonuç olarak diyebiliriz ki Nasrettin Hoca'nın fıkraları/hikâyeleri eski bir dost, bir arkadaş gibi hatırlanacaktır. Bu fıkralardan bazıları, biraz farklı bir biçimde olsa da başka kültürlerle karışacak, o kültürlerde insanların gülmesini, hatta düşünmesini sağlayacaktır.

DİPNOTLAR

Borrow, G.H, 1803-1881 Ipswich, W.Weber, Dial Lane, 1884

a- Galveston Daily News, Friday, June 10, 1904

b-The Cedar Rapids evening gazete, Tuesday December 13, 1904

The New York Times, April 1, 1877

Hester, D.J. The Washington Post, Friday, August 29, 1913.

The Washington Post (1877-1954), Aug 29, 1913

ORGANİZE İŞLER BUNLAR!...

Fuar çalışmaları tıpkı bir puzzle parçalarını birleştirmeye benzer. Her şey yerinde olmalı ki, puzzle tamamlansın.

Parçaları zamanında ve doğru birleştirmek için güçlü bir partnere ihtiyacınız vardır. Damla Ofset, 1600 metrekaresilik üretim tesisi, 65 kişilik deneyimli kadrosu ve bol alternatifli çözüm önerileri ile promosyon ve baskılı işlerde aradığınız partnerdir.

Damla Ofset'le matbaa ve promosyon işlerinizi kolaylıkla organize edin.

Damlı Ofset A.Ş.
Büsan Organize Sanayi Ankara Yolu Girişi 10631 Sokak
No:4 42050 Karatay / Konya
Tel : +90 332 345 00 10 (pbx)
Fax : +90 332 345 39 19
www.damlaofset.com.tr

damla ofset
sizin matbaanız

30 Ağustos Zaferini İlk Kutlayan İl **Konya**

İhsan Kayseri

Mustafa Kemal Paşa'nın yaptığı bir konuşmasında "Atalarım Rumeli'ye Anadolu'dan gitmişlerdir. Bunun Konya olduğu söylenirdi" dediği gibi; Konya'nın tarih boyunca kültür, sanat, ekonomik açıdan çok ileri bir şehir olduğunu, Bağdat Demiryolu'nun da Konya'dan geçmesi ile Konya'nın çok ayrı bir yerinin bulunduğunu stratejik açıdan Konya'yı başşehir yapmanın belki de birçok sakıncalarının ileriiki yıllarda doğabileceğini düşünerek, o tarihlerde küçük bir kasaba görünümünde olan Ankara'yı tercih etmiş, Millet Meclisi'ni Ankara'da yapma gereği duymuştur. Hiçbir yerde yazılmamasına karşılık da, Konya'yı belki de "Askeri bir başkent" olarak görmüş, Türk Ordusu'nu Konya ve çevresinde toplamıştır.

Mustafa Kemal Paşa 19 Mayıs 1919 tarihinde Anadolu'yu düşman işgalinden kurtarmak için Samsun'a ayak bastığı saatten itibaren Konya halkı yanında olmuş ve büyük destek vermiştir.

Mustafa Kemal Paşa, 23 Temmuz 1919 Erzurum Kongresi ve 4 Eylül 1919 Sivas Kongresi'ni toplamış, bu arada da Konya'da kurulan Müdafai Hukuk Cemiyeti kurulmuş, Kurucu Başkanlığına da Yalvaçlı Ömer Vehbi Hoca Efendi seçilmiş, daha sonra yapılan Genel Kurul'da Başkanlığa Müderris Ali Kemali Efendi getirilmiştir.

Müdafai Hukuk Cemiyeti Başkanı Müderris Ali Kemali Hoca Efendi, Mili Mücadeleye başlatan Mustafa Kemal Paşa'ya bir telgraf göndererek Konya halkının yanında olduğunu ve destekleyici olduklarını ifade etmiştir.

Mustafa Kemal Paşa'nın yaptığı bir konuşmasında "Ataların Rumeli'ye Anadolu'dan gitmişlerdir. Bunun Konya olduğu söylenirdi" dediği gibi; Konya'nın tarih boyunca kültür, sanat, ekonomik açıdan çok ileri bir şehir olduğunu, Bağdat Demiryolu'nun da Konya'dan geçmesi ile Konya'nın çok ayrı bir yerinin bulunduğunu stratejik açıdan Konya'yı başşehir yapmanın belki de birçok sakıncalarının ileriki yıllarda doğabileceğini düşünerek, o tarihlerde küçük bir kasaba görünümünde olan Ankara'yı tercih etmiş; Millet Meclisi'nin Ankara'da yapma gereği duymuştur. Hiçbir yerde yazılmamasına karşılık ta, Konya'yı belki de "Askeri bir başkent" olarak görmüş, Türk Ordusu'nun Konya ve çevresinde toplanmıştır.

Konya, Selçukluların ilk başkentidir ve 211 yıl Selçuklu Devletine başkentlik yapmıştır. Osmanlı döneminin Anadolu'daki çok büyük illerinden birisidir. Aydın, kültürlü, ekonomik yönden kuvvetli, özellikle de tarım kenti olarak buğday ambarı olan Konya, Mili Mücadelenin kazanılması konusunda yapılan bütün hazırlıkların içinde olmuştur. Konya'nın top alanında da diğer vilayetlerden ileride olması pek çok hastanenin Konya'da bulunması, Konya ilinin bu konuda da önemi artırmıştır. Birinci ve İkinci İnönü Savaşlarında yaralanan Gaziler Konya'ya getirilmiş ve buradaki hastanelerde tedavi edilmişlerdir. 22 gün 22 gece süren Sakarya Savaşı veya Başkomutanlık Savaşı olarak da tanhe geçen bu savasta gazi olup da yaralanan askerler de uzun bir zaman Konya'da tedavi edilmişlerdir. Sakarya Savaşı'ndan sonra Yunanlıların Afyonkarahisar'a çekilmesi üzerine Mustafa Kemal Paşa, Batı Cephesi Karargahını Akşehir'e kurmuş, savaşın bütün planları Batı Cephesi Karargahında hazırlanmıştır. Ordumuz ise savaş ilginde "İlgin Manevraları" ismiyle tanhe geçen eğitimlerini yapmışlardır. İlgin ilica çayırında yapılan bu hazırlıkları Mustafa Kemal Paşa bizzat denetlemiş, beraberinde Rus Büyükelçisi ve Azerbaycan Büyükelçisi de hazır bulunmuşlardır. Bir savaş taktiki gereği Ordumuzun çok güçlü askeri açıdan da çok iyi olduğunu göstermek için Büyükelçiler önünde yapılan resmi gecit yapılmış, gecitin saatlerce sürmesi açısından da askerlerin bulundukları yerleri değiştirmekle "Türk dehasının" bir başka örneğini göstermişler ve gelen Büyükelçiler savaş oyunlarını yaptıkları yerden olumlu bir şekilde ayrılmışlardır.

Osmanlıların son durumunu ve Mili Mücadelenin ilk yıllarını durumunu görmek için şu örneği verebiliriz;

"Toplu işne yapacak durumda değildik" deriz hep. Birakan toplu işne yapmayı, o tarihlerde bindiğimiz atların ayaklarına nal çakacak nalbant ustamız bile kalmamıştı. Bunu gidermek için de Nalbant Okulu açılmıştır. Hem askeriye de, hem

de sivil de olmak üzere iki ayın okul açılmış ve gerek sivilin bindiği ve gerekse süvarilerimizin bindiği atların ayaklarına nal çakacak nalbantlar yetiştirilmiştir. Diploma töreninde konuşan elçiler, bir askerin diplomasını verirken de şunları söylemiştir: "Senin nalladığın at, İzmir'e giden iki at olur."

Mustafa Kemal Paşa Mili Mücadeleyi başlattıktan sonra hep yanında olan Konya halkı, her zaman olduğu gibi Sakarya Savaşından sonra da Başkomutan Mustafa Kemal Paşa'ya bir telgrafa kutlamıştır.

Hıtalı-Ahmer ve Müdafai Hukuk Cemiyeti Kadınlar Kolu Reisi Sente Hanım'ın, Mustafa Kemal Paşa'ya gönderdiği telgraf şöyle;

"Dava-yı isticlalindeki ulviyet-i istihhar-i hayat ile isbat eden milletimize pisva olan zat-ı kumandan efhamilerini muvaffakiyet-i ahirelerinden dolayı cümlemizin kalb-i lebinizi his, minnet ve şükrandır.

Namus-ı milletimizi kurtaran bu cidal-ı azimin zafar-ı kadri ile bir netice-i mesudeye isali için dualar ve sevinçlerle ilan-ı sadman eden bütün Konya kadınları namına hissiyat-ı minnetdaranemizin arz-ı kabulüne müsaade buyumalanı müsterhemdir."

Başkomutanlık savaşından sonra esir düşen Yunan askerleriyle pek çok ganimet önce Akşehir'e getirilmiş, daha sonra da esirlerden 20 kadın ile birlikte üç otomobil, Türk bayraklarıyla süslenerek Konya'ya getirilmiş ve hükümet meydanında halka gösterilmiştir. Daha sonra 1 Ekim 1921 tarihinde bu ganimet otomobil Konya'ya getirilmiştir.

BİR FUTBOL MAÇINDAN SONRA VERİLEN SAVAS KARARI

Batı Cephesi Karargahının bulunduğu Akşehir'de ve Ordumuzun İlgin ilica Çayırında yaptığı savaş eğitimi ve taktiki gereğince hazırlıklar son aşamasına gelmiş, Başkomutan ve Büyük Millet Meclisi Başkanı Sıfıtyla Mustafa Kemal Paşa'nın vereceği tanhe kalmıştır.

Başkomutan Mustafa Kemal Paşa Akşehir'e davet edilirse düşman Yunanlılar'ın bundan tedirgin olacağını düşünen Batı Cephesi Komutanı İsmet Paşa bir futbol maçı tertip etmiş ve müsabakaya Mustafa Kemal Paşa, Erkan-ı Harbiye Umum Reisi Fevzi Paşa, 1, 2 ve 3 Ordu Komutanları, Kolordu Komutanları, Süvan Alay Komutanı'ni da davet etmiştir. Ankara'da da bu tarihlerde Mustafa Kemal Paşa'nın Ankara'da bulunan Büyükelçilere bir çay ziyafeti vereceği kulaktan kulağa yayılmıştır. Mustafa Kemal Paşa Nutuk'ta bu konu ile ilgili olarak şunları söylemektedir;

"Elendiler, düşman ordusunun cephe ve teşkilatında ve ana karşı Garb Cephesindeki kuvvetlerimizin esas olarak iki ordu halinde olduğu ve tensik edilmiş olduğundan bahsetmişim. Ötenden beri tasavvur ettiğimiz taarruz planımızın esasını da arz edeyim:

Düşündüğümüz, ordularımızın kuvayı asylesini düşman cephesinin bir cenahında ve mümkün olduğu kadar cenahı hancisinde toplanarak, bir imha meydan muharebesi yapılmaktı. Bunun için muvafık gördüğümüz vaziyet kuvayı asilyemizi, düşmanın Afyon Karahisar civarında bulunan sağ cenah grupu cenubunda ve Akarçay ile Dumlupınar hızasına kadar olan saha-da, toplamaktı. Düşmanın en hassas ve mühim

sağlıklı bir tatil

Tesisimizin her dalresinde bulunan termal havuzlar ve Türk hamamı ile sağlık bulacak, hem ruhen hem de bedenlen rahatlayacak, yorgunluğunuzu üzerinizden atacaksınız.

BAŞARANLAR
TERMAL

Tel:0272 273 63 64 www.basaranlartermal.com

noktası orası idi. Sen ve katı netice almak, düşmanı bu cenahından vurmakla mümkündü.

Garp Cephesi Kumandanı İsmet Paşa ve Erkanharbiye Umumiye Reisi Fevzi Paşa, bu noktai nazardan bizzat lüzümü gibi tetkikat yapmışlardı. Hareket ve taarruz planımız çok evvel tesbit edilmişti.

Konyaya gelmiş olan General Townshend'in arzusu üzerine, kendisiyle görüşmek vesilesiyle Ankara'dan hareket ederek 23 Temmuz 1922 akşamı Garp Cephesi Karargahının bulunduğu Akşehir'e gittim. Hareket hakkında Erkanharbiye Umumiye Reisinin hu-zurıyla görüşmeyi münasip gördük. Ben, 24 Temmuz'da Konyaya gittim. 27 de tekrar Akşehir'e avdet ettim. Fevzi Paşa Hazretleri de, 25 Temmuz'da Akşehir'e gelmişti. 27/28 Temmuz gecesi beraber icra ettiğimiz müzakere neticesinde, tesbit edilmiş plan mucibince, taarruz etmek üzere, 15 Ağustos'a kadar bütün hazırlıkların ikmaline çalışmayı takarrür ettirdik.

28 Temmuz 1922 günü öğleden sonra İcra ettirilen bir futbol müsabakasını seyretmek vesilesiyle ordu kumandanları ve bazı kolordu kumandanları Akşehir'e davet edildi. 28/29 Temmuz gecesi kumandanlarda umumî bir tarzda taarruz hakkında müdavelei efkar ettim. 30 Temmuz 1922 günü Erkanharbiye Umumiye Reisi ve Garp Cephesi Kumandanıyla tekrar görüşerek taarruzun tarz ve teferuatını tesbit ettik. Ankaradan davet ettiğimiz Müdafai Milliye Vekili Kazım Paşa da, 1 Ağustos 1922 öğleden sonra Akşehir'e vasıl oldu. Ordu hazırlığının ikmalinde Müdafai Milliye Vekaletine ait olan hususlar tesbit olundu.

Askerî dehalâğının yanı sıra tanhi bilgisi de çok güçlü olan Mustafa Kemal Paşa'nın, 26 Ağustos sabahı Yunanlılara yapılacak taarruzun emrini boşuna vermediği ortaya çıkmaktadır. Zira bir başka 26 Ağustos sabahı 1071 yılında Selâhîddin Komutanı Alpaslan, Bizans Ordusunu yenmiş ve Anadolu'nun kapılarını ebediyete kadar Türk Yurdu yapmak için acmistir. İşte Mustafa Kemal Paşa'da 26 Ağustos

gününi seçmiş ve Türk Milletine bir yeni zaferini müjdesi tanhını altın harflerle yazdırmıştır.

24 Ağustos 1922 günü sabah namazından sonra Ordumuz dualarla Akyon'a uğurtanmıştır. Bu tarih Akşehir'in Seret Günü' de olarak kabul edilir ve kutlanır.

"Ordunun hazırlıklarının ikmalıyla taarruzun tesirini emrettikten sonra tekrar Ankara'ya döndüm. Garp Cephesi Kumandanı 6 Ağustos 1922 de orduluna mahrem olarak taarruza hazırlik emni verdi.

Erkanharbiye Umumiye Reisi ve Müdafai Milliye Vekili Pasalar da Ankara'ya avdet ettiler.

Efendiler, taarruz için tekrar cepheye gitmeden evvel, Ankarada tesbit edilmek lazım gelen bazı vaziyetler vardı. Henüz, Heyeti Vekileyi taarruz emni verdiğimden tamamen haberdar etmemistim. Artık onları resmen haberdar etmek zamanı gelmişti. Akdettiğimiz bir içtimada vaziyeti dahiliye, haniciye ve askeriyeyi müzakere ve münakaşa ettikten sonra, taarruz hususunda Heyeti Vekile ile mutabık kaldık.

Diğer bir mesele de muhimdi. Muhafifler, ordunun tefessüh ettiğinden, kıpırdıyacak halde olmadığından, böyle zulmet ve müphemiyet içinde itirazının felakete müncer olacağından ibaret propagandalanna, çok girmi vermişlerdi. Gerçi, Mecliste bu telakkî cereyanının yaptığı aksiler, zaten düşmanlardan, çok gizlemek istediğim hareket noktai nazarından faydalı idi. Fakat bu menfi propaganda, en yakın ve en kani zevat üzerinde dahi suitesire başlamış, onlarda da tereddütler uyandırmıştı. Onları de kariben yapaçağım taarruz hakkında ve altı yedi günde düşman kuşayı aslyesini mağlub edeceğime dair olan itimadım hususunda, tenvir ve teskin etmeyi lüzümlü gördüm. Bunu da yaptıktan sonra Ankara'yı terk ettim. Erkanharbiye Umumiye Reisi benden evvel 13 Ağustos 1922 de cepheye gitmişti.

Ben, birkaç gün sonra hareket ettim. Hareketimi pek mahdud birkaç zattan maada bütün

Ankaradan gizledim. Benim gayubet edeceğimi bilenler, burada imişim gibi davranacaklardı. Hatta benim Çankaya da, cay ziyafeti verdiğimi de gazetelerle ilan edeceklerdi. Bunu bittabi o vakitler istimissinizdir. Trente hareket etmedim. Bir gece otomobil ile Tuz Gölü üzerinden Konyaya gittim. Konyaya hareketimi orada kimsese telgrafla bildirmediğini gibi Konyaya vasıl olur olmaz telgrafhaneyi kontrol altına aldirarak Konyada bulunduğumun da hiçbir tarafa bildirilmesini temin ettim.

20 Ağustos 1922 günü öğleden sonra saat dörte Garp Cephesi Karargahında yani Akşehirde bulunuyordum. Kısa bir müzakereyi mütakaip 26 Ağustos 1922 sabahı düşmana taarruz için Cephe Kumandanına emir verdim.

20/21 Ağustos 1922 gecesi Birinci ve İkinci Ordu Kumandanlarını da Cephe Karargahına davet ettim. Erkanharbiye Umumiye Reisi ve Cephe Kumandanının huzurıyla sureti taarruz hakkındaki noktai nazarı, harita üzerinde kısa bir harb oyunu tarzında izah ettikten sonra Cephe Kumandanına, o gün vermiş olduğum emri tekrar ettim. Kumandanlar, faaliyete geçtiler. Taarruzumuz, sevkulceys ve aynı zamanda bir tabiye baskını halinde, icra olunacaktı. Bunun mümkün olabilmesi için tahşidat ve tertî-batın gizli kalmasına ehemmiyet vermek lazımdı. Bu sebeple, bilcümle hareket, gece icra edilecek, kıtaat gündüzleri köylerde ve ağaçlıklar altında istisrahet edeceklerdi. Taarruz mınakasında yollann ıslahı ve saire gibi faaliyetlerle düşmanın nazarı dikkatini celbemek için, diğer bazı menatikat da aynı suretle sahte faaliyetlerde bulunulacaktı.

24 Ağustos 1922 de karargahlarımızı Akşehirden, taarruz cephesi genişindeki Suht kasaasına naklettiirdik. 25 Ağustos 1922 sabahı da Suhttan muharebeyei idare ettiğimiz Kocatepenin cenubu garbisinde cadrlı ordugaha naklettik. 26 Ağustos sabahı Kocatepede hazır bulunuyorduk. Sabah saat 5.30 da topçu ateşimizle taarruz başladı.

Efendiler, 26, 27 Ağustos günlerinde yani iki gün zarfında düşmanın Karahisar'ın cenubunda 50 ve şarkında 20, 30 kilometre imtidadında bulunan müstahkem cephelelerini düşürdük. Mağlub olan düşman ordusu, kuşay kılıyesini, 30 Ağustos'a kadar Aslanlar civarında ihata ettik. 30 Ağustos'a icra ettiğimiz muharebe neticesinde (buna Başkumandan Muharebesi unvanı verilmistir) düşman kuşay aslıyesini inha ve esir ettik. Düşman ordusu Başkumandanlığını ila eden General Trikupis de, usera meyanına dahil oldu. Demek ki, tasavvur ettiğimiz netice katıye, bes günde alınılmış oldu.

31 Ağustos 1922 günü ordularımız kuşay aslıyesile İzmir istikameti umumiyesinde hareket ederken, akşamı sahisyle de düşmanın Eskişehir ve şimalinde bulunan kuvvetlerini mağlub etmek üzere, hareket ediyordular."

26 Ağustos 1922 sabahı tahyiri ağarkın Meclis Başkanı ve Başkomutanı sıfatıyla Mustafa Kemal Paşa, "Ordular, ilk hedefiniz Akdenizdir, ileri" komutunu vermiş, topçu ateşinin sonunda Türk Ordusu taarruza başlamıştır.

Konya halkı, "Büyük Taarruz" haberi bir gün sonra, 27 Ağustos 1922 tarihinde Öğüt Gazetesi'nde yayınlanan "Son Söz" başlıklı makalede öğrendi. Gazete haberi, "Fedakar Milletimiz için mukaddes olan mesut günler artık başlamıştır" sözleri ile duyurdu. Makalenin ilk bölümünde "Son söz yine silaha düştü" denilerek, İtilaf Devletleri'nin Türk Milletine karşı nefret, kin ve rıya ile saldırdıkları, Türk Milleti'nin sulhu sözlerine karşı olantları hilelence devam ettikleri "topla, tüfekte, gülle" ile girmedikleri yerlere "maymuncukla" girmeye çalıştıklarını, Çanakkale'ye, İstanbul'a "maymuncukla girdiklerini" ve memleketin her köşesine zincir vurmak istedikleri belirtilerek şöyle devam ediyordu: "Türk Milleti'nin bu hazin faca karşısında alacağı vaziyet vardı. Silaha sarılmak. Elini silaha uzattı. Üç senedir devam eden cidalı bîdayeti gibi bütün safsalları da namertliğe karşı Türk silahının hareketiyle temadi etti. Her ne zaman bize sulhleri bahis edildi ise altında mutlaka bir hile, bir yalan çıktı. Londra Konferansı ne yaptı? Lloyd George'un alenen yalanı ile' son bulmadı mı? Paris Mukararretı ne oldu? Venedik Konferansı'nın aldığı vaziyet hep bu namert Mondros yanılısın esendir."

Ayrıca makalede Sakarya Muharebesi ile Yunan kılıcı ve onu destekleyen Lloyd George'un kılıcı da parçaladığını ve bu durumun müttelikleri daha çok hilekarlığa ittiğini, Türkler'in muharebeden sonra da bancı sayasetlerini devam ettirdiklerinden bahsettikten sonra; "İste; şimdi bütün cephe boyunca haykaran toprak, tüfekler, çarşıyan süngüler, bombalar aynı şeyi Türkün kanı gibi temiz maksadını bir kere daha tekrar ediyor. Onların sözle anladıklarını, silahla söylüyoruz. Riyakarlara karşı yapılacak bir şey vardır. Onlara hakkımızı ancak bir suretle teslim ettirebiliriz: Kuvvette. Onların tesid ettikleri, takdir ettikleri yegane kudsi şey kuvvettir. Kuvvet önünde sinerler. Kuvvet önünde diz çökerler. Onun için silahın kuvvetine istinat eden Türk Milleti, bugünkü vaziyeti ile hakiki maksada bir adım daha yaklaşmış demektir. Ordumuz tahin bütün sorumluluğunu omuzlarında taşıyarak düşmanlarımızı bu defa maksadımıza ikna ve kuvvetine istinat ederek tekrar ediyor. Cephe de kan ve ateş içinde vazifesini yaparken, bize cephe gerisinde kalanlara düşen görev mühimdir" deniliyordu. Makalenin son bölümünde halka düşen vazifeler sıralanarak en önemlisinin de "soğukkanlı ve sinirlere hakim olmak" olduğu belirtilerek halka şöyle

sesleniliyordu: "... halkımız da hadisat-ı harbiye hakkında hükümetimizin raporlarından başkasına inanmaması rica ettiğimiz gibi, hükümetimizden, harbiye hakkında yalan çıkaranlara karşı amansız davranmalarını talep ederiz. Zafer Türkleri yaklaşıyor Fakat onun kollanma atılmak için sabır ve metanet sınızmış olmalıdır.

Yunanlar'a karşı ilk taarruz haberinden bir gün sonra Öğüt Gazetesi, şehir halkına Atyonkarahisar'ın kurtuluşu haberini verdi. Gazete'nin bu zafer haberine rağmen Konyalılar bir gün önceki makalede istenilene adeta uyarısına herhangi bir hiyecana kaplarkar bir tezahüratta bulunmadı. Sadece haberi sevinçle karşıladı ve neticeyi beklemeye başladı. Babalık Gazetesi, özel muhabiri Mehmed Emin Bey'in cepheden gönderdiği mektubuna dayanarak Atyonkarahisar'ın kurtuluşunu 1 Eylül 1922 tarihinde Konyalılar'a duyurdu. Muhabir mektubunda, Atyonkarahisar halkının ordumuz bayraklarla ve dualarla karşılamasını, düşmanın büyük zayıflar vererek kaçtığını anlattıktan sonra şu temennide bulunuyordu: "Gelecek mektubu insallah Usaktan gönderimin"

Ordumuzun kısa bir zaman için düşman ordusunu mağlub ederek, Atyon, Atyon, Aydın ve Eskişehir'i kurtarması üzerine Başkumandan Mustafa Kemal'e ilk tebrik telgrafı Konya halkı adına Belediye Başkanı Mehmed Muhlis Bey çekmiştir.

Muhlis Bey'in tebrik telgrafı şöyledir:

"Ruhlarında azim ve imanın ruhunu yayyan büyük ordumuzun hiçbir milletin tarih-i siyasiyesinden emsali görülmemeyen bir kahramanlıkla Eskişehir, Usak, Aydın'ı ıstırdat etmesi bütün memlekette bir payan bir sever ve muhammediyette karşılarmıştır. Büyük ve tahni bir huzura ref ve ila edilen şu satırları hengamei tahrininde pek kuvvette iman ederiz ki mukaddes bayrağımız Akdeniz yükseklikleri üzerinde dalgalanmış olacaktır. Tahni şahsiyet necibone pur-i fahr-ı gurur hürmetler ithaf eden Konya ahalisi, Türk tarihini yeniden yazan büyük halaskarı muvaffakiyetle tetvic edecek olan her türlü inkılabın başında ithiharla ebediyen görmeyi Cenab-ı Hakk'dan temenni ediyeniz. Ferman."

Babalık Gazetesi Türk Ordusu'nun 9 Eylül 1922 tarihinde İzmir'e girsini, iki gün sonra 11 Eylül 1922 tarihinde kırmızı başlıklarla ve şu cümlelerle halka duyurdu. "Mueyyed min idlillah olan sanlı ordumuz sevgili İzmirimizi ıstırdat etti" Bursa'nın kurtuluşunu ise 12 Eylül günü bildirdi. Bu günde yeşil başlıklarla çıkan Babalık Gazetesi zafarı; An-ı inayeti rabbani ve imdad-ı ruhaniyeti Peygamberi ile ordumuz yeşil Bursamızı da ıstırdat etti" sözleri ile müjdelidi.

30 Ağustos Zafer Bayramı Türk Milletine kutlu olsun.

KAYNAK :

- 1- Nutuk
- 2- M. Özgen Küçüköner (İsöyleşi)
- 3- Ahmet Avanos (Milli Mücadelede Konya)
- 4- İhsan Kaysen (Atatürk ve Konya)

huzurlu bir tatil

Sağlığınız için geldiğiniz tesisimizde 60 m'den başlayan, tamamen rahatınız için dizayn edilmiş dairelerimizde konaklarken, dairelerimizin içinde bulunan havuzlarla da her an termal sudan faydalanabileceksiniz.

BAŞARANLAR
TERMAL

Tel: 0272 273 63 64 www.basaranlartermal.com

ÇANAKKALE SAVAŞLARINDA ESRARENGİZ BULUTLAR

A. Yılmaz ERMİŞ

Ağustos ayları, Türk tarihinde daima önemli bir ay olarak geçer. Zira bütün zaferler bu ay içinde kazanılmıştır. Böyle bir zafer tam 95 sene önce Ağustos 1915 senesinde yaşanmıştı. Ama bu zafer öyle kazanılmıştı ki, örneğine tarihte rastlamak zordur. Kazanılan bu zaferin sırtından geçen uzun yıllara rağmen hala gizemini koruyor. Şimdi bütün dikkatimizi o tarihlere çevirelim, olaylara bir bakalım.

10 Ağustos 1915 Çanakkale savaşlarında sıcak bir gün. Topların bitmez tükenmez gürtmeleri devam ediyor. Bu savaşta can veren İngiliz askerlerinin cesetleri üzerinde iri yeşil sinekler geziniyor. İkmallerin zamanında yapılmaması durumunda İngiliz askerleri yorgun ve susuz, aynı zamanda moralleri çökmüş vaziyette. Türklerin süngü hücumları sırasında "Allah-Allah" sesleri top seslerinden daha fazla olduğu için kulakları sağır ediyor ve korku içinde bekliyorlar. Bu hengame içinde İngiliz komutanı Sir Ian Hamilton, yenilginin yavaş yavaş yaklaştığını hissederek savaşı kazanmanın tek şansını taze güçlerle yapılacak büyük bir saldırıda olacağını görmüştü. Gece karanlığında Tekketepe ve Kavaktepe'ye ani bir saldırı yapmayı planlayan Hamilton, bunun için İngiltere'den Norfolk Alayı'nı getirmişti.

Norfolk Alayı taze kuvvetlerinin bir parçası olarak 10 Ağustos 1915'de Suvla koyundan karaya çıktı. Kuzeyde Kireçtepe, iki yanında Kavaktepe ve Tekketepe, güneyde Sanbayır Norfolk Alayı'nı karşıladı. Gelenler kendilerinden öncekilere mezar olan bu toprakları görünce şaşkına döndüler. Zira seçkin askerlerden kurulu

DÜNYA MEVLEVÎHÂNELERİ KAHİRE MEVLEVÎHÂNESİ (MİSİR)

16. Yüzyılda Divane Mehmet Celebi tarafından kurulmuştur. Kahire'de kalenin yakınında, Tolunoğlu Camii civarında Sharia es Siyufiyya caddesi üzerinde yer alır. Kahire'de yer alması, hac yolu üzerinde bulunması, Asitanne olması dolayısı ile Mevlevîhaneler arasında önemli bir yeri vardır.

Mevlevîhane Sungur Sadi Medresesi (1315), Emir Kusun, Emir Bastak sarayları ve hasan sadaka türbesinin bulunduğu yerde tesis edilmiştir. 1970 yılından beri Kahireddin İtalyan kültür heyeti adına prof. G. Fanfoni tarafından yapılan arkeolojik kazılar ve restorasyon çalışmaları sonunda mevlvihaneenin sahip olduğu mekânlar belirlenmiş ve semahanesi özgün haliyle restore edilmiştir.

Öyle anlaşıyor ki Divane Mehmet Celebi 1590'lı yıllarda Mevlevîhane'yi harap vaziyette sungur sadi medresesi ve emir kusun sarayı harabeleri üzerine kurmuştur. İlk şeyhi Safi Ahmed Dede'dir. Velod Celebi'ye göre Ademe Dede Efendidir. 1540 yılında Abdül Vahhab Dede minyatürlü olarak Sevakiob Menakib adlı kaynak eserini burada yazmıştır.

Hafız Ahmet Paşa 1545'de, Yusuf Sinan Paşa 1607'de Mevlevîhane'yi ziyaret etmiş ve büyük bir Asitanne olduğunu belirtmiştir. Karamanli Hamza Dede, Kıbrıslı Siyahi Mustafa Dede, Konyalı Nesip Yusuf Dede, Nazmi Hasan Dede, Arif Dede 17-18. yüzyılda tekke'de görev yapan postmisinlerdir.

Serazi Küçük boyut tespitlerine göre 19 yüzyılda Fikri Dede, Nakşi Dede, Hüseyin Azmi Dede (1893 yılına kadar) Mevlevîhane'de görev yapan önemli postmisinlerdir. Türkiye'de tekke ve zaviyeler 1925 yılında kapatıldıktan sonra Kahire Mevlevîhanesi görevine devam etmiştir. 1922 yılında postmisini hattat Abdül Aziz Rifai'dir. Tekke'de aslı "Ya Hazreti Mevlana" levhası günümüze gelmiştir. 1945 yılında Mevlevilik ilga olmuş ve tekke kapatılmıştır. Mevlevîhane'nin ve müntesiplerin 500 yıllık hatıraları eski yapı kalıntıları, fotoğraflarda ve El Ahrâm gazetesinin solgun sayfalarında kaldı. Daha sonra Mevlevîhane, Mısır Eski Eserler Müdürlüğü'nün korumasına alınmış, 1979'da da Prof. Dr. G. Fanfoni başkanlığında Mısır ve İtalyanların ortaklaşa kurduğu Profesyonel Restorasyon Merkezince kazı ve restorasyon yapılmaya başlanmıştır. Mısırlı ve İtalyan uzmanların katkılarıyla 1984-1988 yılları arasında restorasyonlar geniş ölçüde tamamlanmış ve semahane, medrese ve evyanı ve Hasan Sadaka Türbesi'nde Mevlevîlikle ilgili sergileme yapılarak burası müze haline getirilmiştir.

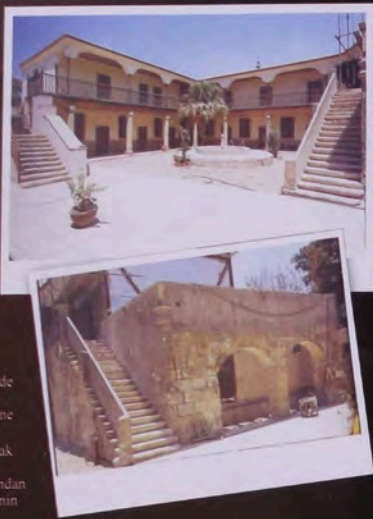
Velode Celebinin listesine göre 1912'deki şeyhi Mehmet Bahaeddin Efendidir. Mevlevîhane'nin yerleşim planı, yapı kalıntılarına göre Prof. Dr. Fanfoni tarafından belirlenmiştir. Fanfoni bu plana göre yapılar topluluğunun İzometrik planını çizmiştir. Cümle kapısından girilenler semahane'nin kuzeyinden geçtikten sonra birinci avluyla ulaşılır. Avlunun ortasında dairevi bir havuz bulunur. Burada kuzey doğu köşede L planı derviş hücreleri bulunmaktadır. Hücrelerin üst katına bir merdivenle çıkılmaktadır.

Büyük avlunun doğusunda matbah-ı şerif, mescid, fırın vb. yapılar yer alır. Kuzeyde dar bir koridor bulunan yan yana hücreler ve helalar bulunur. Batıda esas cephe'de şeyh dairevi ve selamlik odaları bulunmaktadır.

Semahane; ara girişte hemen türbe ve medresenin evyanına bitişik olarak inşa edilmiştir. Kazılar sonunda tamamen medresenin üzerine oturduğu anlaşılmıştır. Kare planlı yapıya kuzeydeki cümle ile girilir. Semahane'nin temelleri taş, yan duvarları tuğla kubbesi bağdadi olarak inşa edilmiştir (Fanfoni, 2000, 10). Kuzey tarafında bir merdivenle çıkılan L şeklinde bir ahşap mahfili bulunmaktadır.

Türbe; Mevlevîhane kurulduktan sonra Hasan Sadaka Türbesi'ne bazı Mevlevîlerin defnedildiği eski fotoğraflardan anlaşılmaktadır.

Günümüzde Kahire Mevlevîhanesi'nde restorasyon çalışmaları devam etmektedir. Semahane kültürel etkinliklerde toplantı salonu olarak kullanılmaktadır. Medrese evyanı, hücreleri de Mevlevîlikle ilgili sergi salonu haline getirilmiştir. Böylelikle Mevlevîhane eski günlerinde olduğu gibi kültür ve sanata ev sahipliği yapıyor.

Konya Mutfağı'nda lahana kapaması hem etli hem de zeytinyağı olarak yapılır. Her ikisini de Konya halkı severek yemektedir.

Malzemeler:

- 1 ölçü zeytinyağı dolma içi
- 1 küçük boy lahana
- 1 su bardağı zeytinyağı
- 1 su bardağı et suyu veya su
- Tuz limon
- Birkaç dal maydanoz
- Beraberinde: Limon suyu

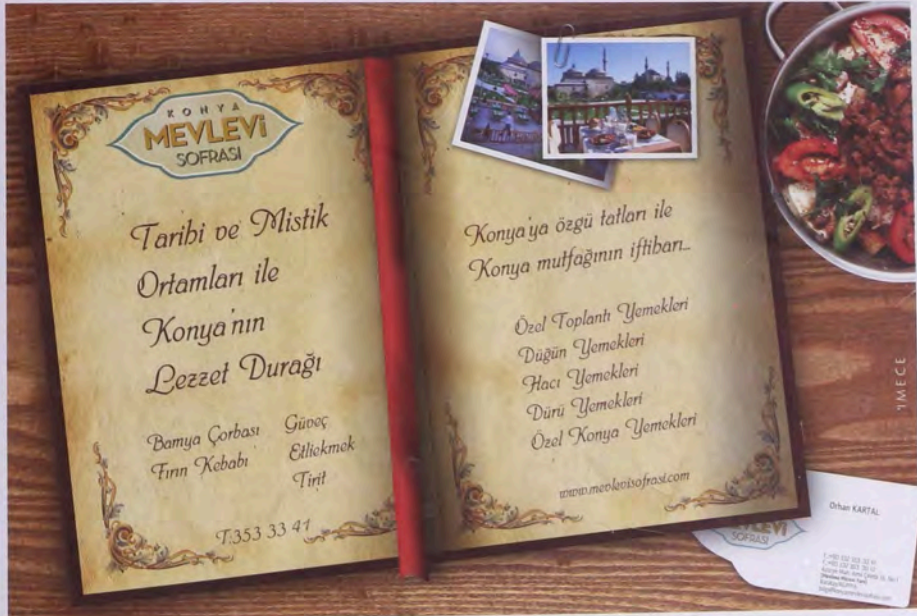
Yapılışı:

Zeytinyağlı dolma içi önceden hazırlanır. Lahana kapama şeklinde hazırlanır. Lahananın içi doldurulur ve doldurulan kısım birkaç yaprakla kapatılır. Derin bir tencereye doldurulan kısmı aşağı gelecek şekilde yerleştirilir. Tuzu, suyu, zeytinyağını döktükten sonra tencerenin kapağı kapatılır. Kaynamaya başladıktan sonra hafif ateşe alınır ve lahana yumuşayınca kadar yaklaşık 10 dakika pişirilir. Lahana kabında soğuduktan sonra soğuyan lahananın suyu süzülür. Tencereye kapağı koyarak kapama kapağa ters yüz edilir. Tabakları lahananın üzerine koyduktan sonra tekrar ters yüz ederek lahana tabaga alınır. Limon dilimleri ve kıyılmış maydanozlarla süslenerek sofraya servis yapılır.

Kaynak: Ayşenur Alptekin; Konya Mutfağı (Yüksek Lisans Tezi); 2007

Lahana Kapaması

GAZETECİ-YAZAR
NAIL BÜLBÜL

“NEREDE O ESKİ RAMAZANLAR”

Konya'ya ilk mahya ne zaman kuruldu?
Konya'da ilk mahya
“Hoşgeldin ya şehri ramazan”

Gazeteci-Yazar Nail Bülbul, geçmişten günümüze Ramazan'da yaşanan güzellikleri ve unutulmuş gelenek, görenekler ve adetleri Derginiz Yeni Yolu'na anlattı.

Ramazan ayı gelirken eskiden Konya'nın bayram havasına büründüğünü anlatan Bülbul, Ramazanlarda Konya'da yardımlaşmanın ve fakir fukaraya ilginin daha çok arttığını ifade ediyor. Ardından da ekliyor... 'Ah o eski Ramazanlar', 'Bir varmış, bir yokmuş' diyor.

Cocukluğunun Ramazanlarını anlatan Nail Bülbul "Konya'ya ilk mahyanın kuruluşunu hatırlıyorum. Sultan Selim Camii ısılı ısılı olmuştum. Hepimiz heyecanlanmıştık. Üzerinde ısıklılarla "Ya şehri Ramazan" yazılmıştı" dedi.

Bülbul eski Ramazanların bugünkü Ramazanlarla karşılaştırmasını yaparak kaybolan ve yeni yaşanan gelenek ve görenekleri anlattı.

RAMAZAN ÖNHESİ HAZIRLIKLARI BAŞLADI

Ramazan yaklaşırken mesela 15 gün önceden hanımlar evlerde hazırlığa başlanırdı. Eski Konya'da evler Ramazan öncesi baştan aşağı temizlenir sıvanır. Eski toprak damlı evler, kerpiç evler topraktan hazırlanan sıvalarla cilalanırdı. Mübarek aya girerken yine çamaşırlar yıkanırdu. Bugün olduğu gibi çamaşır makineleri falan yoktu. Bir iki gün çamaşır yıkaması için avlulara ateş yakılır, kazanlar kurulurdu.

TOK TUTSUN DİYE MAKARNALIK ERİŞTE KESİLİRDİ

Yemek konusunda Ramazan öncesi hazırlıklar başlardı. Kus kus denilen bulgandan erişte yapılırdı ya da erişte kesilirdi. Erişte yapmak zor ve zahmetli bir işti. Bunun için komşular birleşti yapardı. Erişte hamuru biraz bekletilir. Sonra ince ince kesilirdi. Şehriye dokulduydü (simdiği gibi corbanın içersine koymak için şehriyeyi hadimlar elleri ile dökerlerdi. Ve kavurup Ramazan'a hazırlarlardı. Neden bunlar yapılar? Çünkü hamur işleri tok tutar onun için. Ramazan'da bu çokça tüketilirdi.

Yaz aylarında Ramazan kız aylarına göre daha uzun. Bu nedenle Ramazan hıyar zor geçer. Örneğin ben üçüncü kez ağustos ayında oruç tuttuğumu hatırladığım yıl olacaktı. İkinci 12-13 yındaydım.

RAMAZANDA AKŞAMA DOĞRU MİS GİBİ EKMEK KOKUSU SARARDA KONYA'YI

Günler çok uzun olduğu için akşam üzeri esnafın fırınların önünde toplanırdı. O zamanlar kadınlar pazarmın onda Civelekler'in fırını vardı. Mehmet Güvercin'in fırını vardı. Fırın çevresi akşam saatlerinde mis gibi ekmeğin kokardı. Bunun sokağın ekmeğin kokusu alırdı. Oradan ekmeğimizi alır hemen eve giderdik. Evde hanımlar zaten yemek durumuna göre hazırlıklara çok erken başlarlar, ıfırla kadar da bu telaş sürerdi.

ESKİDEN RAMAZANLARDA DAHA ÇOK FAKİR FUKARA DAVET EDİLİRDİ

Davet edilecek kimseler önceden tespit edilir. Ramazan ayı boyunca kim kimi davet edecek ona göre hazırlanırdı. Ne kadar hissam akraba varsa davet edilmeye çalışılır. Ramazanın bu paylaşımına daha da bereketleneceğine inanılırdı. Esnafın kendi kalfa ve çırağını davet ederlerdi. Fakir fukara çokça çağırılırdı.

RAMAZANIN BAŞLANGICINDA KONYA BAYRAM HAVASINA BÜRÜNÜRDÜ

Malum olduğu üzere ramazandan bir gün önceden teravih başladığı için sokaklar caddeler bayram günü, bayram akşamı gibi olurdu. Teravih'e hazırlanılır, erkenden çıkılır caminin önünde otulurdu. Bir süre camii önlerinde sohbet edilirdi. Teravih Namaz yemekten sonra olduğu için biraz zor kılınırdı. Bu nedenle bazı uyanıklık Teravih Namazını erken kıldırarak camilere giderdik. Zaman zaman bizde yazlık sinemalara gitmek için yapıldık bu uyanıklığı... Teravihten de sinemadan da vazgeçmemiş oluyorduk. Bulgur Tekke Cami eskiden çok hızlı kılınırdı. Teravih Namazının başlaması ile bitmesi arasında 20 dakika olurdu.

1940 yıl yıllarda Alaeddin Cami kapalıydı. İplikçi Camii taş eserler müzesi idi. Camide ibadet yoktu. Hacı Hasan Camii kütüphane idi. Şerafettin Camii 1950'lerde askeri araçlara koşulan katırların otları bu caminin avlusunda bulunurdu. Kapu Camii, Sultan Selim Camii, Aziziyeh Cami açıktı. Mahalle camileri vardı tabii. Bizim evimiz Topraklık tarafındaydı. Şimdi ki Koyunoglu Müzesi yanında Hacı Hasan Cami 1946 yılında yapılmıştı. Burada teravihler kılınırdı. Ramazan'da teravihin tadı da zevki de bir başkaydı.

1952 YILINDA SULTAN SELİM CAMİİNDE HALATLARLA MAHYAKURULDU

Bu yıllarda Konya'da ilk defa mahya kuruldu. İstanbul'da filan mahya kurulduğuna duyurdık. 1952 yılında sanırım. Sultan Selim Camii'nde akşam saatleriydi. Daktim minarelerinin altından halatlar çekilmiş. Oraya ilk defa mahya yapılmıştı. Şöyle yazıyordu "Ya şehri Ramazan" Mahya sanıyorum Ramazan sonuna kadar orada durdu. Herkes o mahyayı görmeye geldi. Değistirecekleri zamanda iki minarenin arasında makarnalar vardı. Makarnaları döndürerek değistirmişlerdi. Cami kandleri önüne bağlıyor, yazılan şekline göre ayarlıyorlardı. Çok güzel ve değişik bir görüntü oluşmuş ve biz çok etkilemiş. Sultan Selim Cami ısılı ısılı olmuştu. Daha sonra 60'lı yıllarda Aziziyeh Camii'nde de bir defa mahya kurulmuştu. Çift minareli olduğu için. Sultan Selim Camii'nin cemaati o zaman az olurdu. Ama mahya sayesinde o zaman dolup taşmıştı. Teravihlerde kaside ve mani okunurdu. Camilerde ikindi ve akşam namazı

aralarında mukabele olumdu. 1944'teki mukabele okuyan hafızlar için o zaman dükkan bile başlangıçta ve gelir bu hafızlara verildi. Akşam iftar yemeklerine götürülürdü hafızlar.

CAY, GÜL, KOKULU MESUR BATILAR, LİMONLU VE KAYMAKLI DONDURMA RAMAZAN AKŞAMLARININ VAZGEÇİLİ MEZİYDİ

Ramazân akşamlarında çayış olmazdı. O zaman çay bu kadar bol da değildi. Selâhattın Ağa'nın Çay Ocakı vardı. O yıllarda herkes oradan çay içerdi. Ramazân yaz aylarında rastladığımız sahura kadar açık olurdu. Yine o civarda karpuz sevgileni vardı. Bu sevgiler samuram kapı ile şıklandırıldı. Yine o sokaklarda ve bir çok sokagın başında dondurma arabaları dururdu. Üzerleri tenicili dondurma arabalarında limonlu ve kaymaklı dondurma yerdik. Bunlar tatta külahların yanında cam kaselede verilerdik dondurmalar. Artık dondurma arabaların tek ilk köylerde görebiliyoruz. Limonutacılar vardı. Güllü kokulu mesurabat satanlar vardı. Şam tatlısı satılır. Macun satılır. Yıvarlak tepsim içinde sarı, kırmızı, yeşil, tıxı bir çok rengi vardı. Küçük küçük çöpleri sarıtlarak yenirdi. Onu 5 kuruşa alırdık. Pastanelerde mesurabat içen dondurma veritk. Anadolıya Mukasas'ında Evim Çorlu Salınu oldu orası. Daha sonra Ahmet Nana'nın pastanesi oldu. Bu pastanesi iftarlar için bulkan göçmenleriydi. Konya'ya 1920-24 mütadelesinde gelmişler. Pastacılık mesleğini yaygınlaştırmış ve bulkan ekisi büyük. Alaeddin Tepesi üzerinde hayatı bulmuştu. Ve çok katabatık olurdu 1950'li yıllarda. Alaeddin Camii 1952 yılında tamir edilerek ibadete açılmıştı. Bu caminin açılışında da zannın Mîze Mîdârî rahmetli Mehmet Onkır'dan poşu büyükler. Alaeddin Tepesi daha önceleri bu kadar yeşillik değildi. Çimter daha yakın tarihte ekildi.

YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DUYGUSU ESKİDEN DAHA YÜKSEKTİ

Ramazân ayı eskiden yardımlaşma duygularının en çok yaşandığı aydı. Bugün bakıyoruz kuruluşlar 30 Ramazân da yemek veriyor. Bazı belediyeler çadır kuruyor, fakir insanların yemek yemesi için. Ama bugün bakıyoruz. Hali vakti yerinde olan insanlarda buralarda yemek yiyor, fakir insanlar ikinci planda kalıyor. Buna da üzülüyorum. Eskiden hali vakti yerinde olanlar öncelikle Kur'an'ı Kerim öğrenen öğrencileri, hafızları, köylere gelen öğrencileri çağırırdı. Fakir insanlar çağırıldı iftar sofralarına...

İFTAR YEMEĞİ VERECİNİZİ MECCUPLARDAN BİRİSİNE HABER VERENİZİ HEPSİ İFTAR VAKTİNDE SİZİ TOPLU OLARAK BİR YERDE BEKLERDİ.

TABI YEMekten SONRA 'DİŞ KIRASI'NI UNUTMAMAK GEREKİR

Halkımızın deli olarak tabir ettiği meccupları Ramazân da ayrı bir değer veritk. Onlar yemeğe götürülür, doyurulurdu. Bir gün üç unutmuyorum. Azizye Camii'nin oraya Skoda araba durmuştu. Bakıtın içerisinde Konya'da ne kadar meccup varsa bütün meccuplar orada. Onlar bu Skoda'ya binmişler ama hepsinde bir sevinç bir mutluluk, bunu gözlerinden okuyabilişiniz. İşte bu insanlar Ramazân ayında daha çok ağırlanır ve sevindirirli. Yoksa zengin zengine yemek vermiş çok ta fazla bişey ifade etmez düşüncesiniydim. Bu meccuplardan birisine haber veritmez yeterlidir. Mesela "Sali günü iftar yemeğine bize buyurun" diyeceksiniz. Onların hepsi birbirine haber verir ve gelirler. Yemekten sonra da tabi diş kirası'nı unutmamak gerekir. Diş kirası yemek yedikten sonra meccuplara bir miktar para veritkirdi. Yani zengin kişi kendi sofrasına gelip yemek yedikten için meccuplara bir miktar para veritk. Böyle güzel geleneklerimizimiz bizi bizim. Ama bugün bu geleneklerin bir çoğunu kaybolması elbette üzlerli üzüyor. Ziyafetlere daha çok fakir ve meccup insanlar çağırılır daha iyi olacağını düşünüyorum.

RAMAZAN SONA ERKEKENDE AYNI HAZIRLIK BAYRAMI İÇİN BASILIRDI

Ramazânın son haftasında yine evlerde hummalı bir çalışma başlardı. Bu sefer bayrama hazırlık yapılırdı. Evler tekrar temizlenir, ak toprak aş toprak dediklerin topraklarla evler süvanır. Kireç, boya gibi şeyler yoktu o zaman. Bu söylediklerin kireç, boya yerine geçirdi. Kil kullanılır, kazanlarda su kaynatılır, camasır bu kil enlecek kazanların içine atılır, bir nevi deterjan görevi görürdü. Bayram için baklavalar, börekler bir hafta öncesinde açılmaya başlanırdı. Küçüklerle bayramlık alınırdı. Hatta atlecek çarşıya çıkılır bayramlıklar öyle alınırdı.

AHMET EFENDİ ÇARŞISINDA TANE İLE PORTAKAL SATILIRDI.

Hiç unutmuyorum. Ramazân bayramı öncesinde bir poşın alınmıştı, bugünkü çimresi gibi tabir edilen onu alıp yatağında uyuduğumı bilirim. Çünkü o zaman her şey çok kısıtlı idi. İkinci bir çift ayakkabık pek olmazdı. Ama zengin insanlar da eskiden böyleydi. Zengin olup ta yamalı elbise giyen çok insan tanıyorum. Belki para vardı ama bir çok şey kısıtlı idi. Hiç unutmuyorum. Portakal çok severdim. Babam portakal tane ile alırdı. Bayram için alınırdı. Ahmet Efendi Çarşısı'nda satılırdı. Kağıt içerisinde tane ile portakal satılırdı. Tanesi 5 kuruşan. Kilo ile filan satın almazdık. Ramazân geceleri zaten çok fazla oturulmazdı. Gece sahura kalkılacağı için erken yatılırdı. Ama Ramazân geceleri elma kurusu, kayısı kurusu, erik kurusu, ahç gibi meyveler pestil yapılır, misafire onlar ikram edilirdi. Çay filan yoktu o zamanlar pek. Sadece bir kahve yapılırdı. O zaman Konya'nın meşhur çemeviri gibi bulgar kaynatılır, bulgur kurutulur havanda dövülür 'şavır' derdik ora çok lezzetli olurdu. Onu yapardı anelerimiz, bizde zevkle yerdik. Bayram için lüks sekerler filan yoktu. Kağıtlı seker dedğimiz sekerler alınırdı. Akide sekeri alınırdı. Bayram harçlıklarında kenarı kırıktı filan kuruslar vardı. Harçlık olarak veritkdi. 5 kuruş veritkdi en fazla böyleydi. Bu aldığımız paraları mahalle bakkalına götürür, fındık büyüklüğünde içe diziğimiz sekerler alırdık. Şunu da hem belirtiyim. Ramazân Bayramı'na seker bayramı demeyi de ben pek uygun bulmuyorum... Ramazân ayından sonra Ramazân Bayramı kutlanır.

RAMAZAN AYINDA FAKİR VE KİMESİZLERE DAHA ÇOK SAHİP ÇIKALIM. DAHA FAZLA SEVGİ VE HOŞGÖRÜLÜ OLALIM

Son olarak Ramazân la ilgili şunu söylemek istiyorum. Eskiden Ramazân geldiğinde bir çoktu bir bayram havası esirdi. Şimdi son 30 yıldır gözlemliyorum. Bu biraz daha azaldı gibi. Bayram ve Ramazân ayları bizim çocuk duyumuz, yardımlaşmamız gereken aylar günlerdir. Bu aylarda fakir fukaraya daha çok sahip çıkışımı sevgi ve hoşgörüye daha çok gösterelim. Komşularımızı hatırlatalım. Es dost ve akraba ziyaretleri yapalım. Mezarlıklarımızı ziyaret edelim.

KONYA'NIN

İLK GÖKDELENİNDE

SİZİNDE OFİSİNİZ OLSUN

Mor Gate®
GAYRİMENKUL

afr | ihşaniye | nalçacı | emniyet | selimiye | otoğar | yaka-alavardı
bosna | ereğli | beşyol | hazımluşahin | istanbul bm

0.332.237 15 01

www.morgate.com.tr

Nişantaşı Mah. Dr. Hulusi Baybal Cad. No. 24/D
Selçuklu/KONYA (AK Parti İl Binası Yanı)

RAMAZAN VE REFLÜ

Ramazan ayında tutulan orucun dinimizdeki müstesna ibadetlerden biri olması yanında ramazan sofraları da Türk ve İslam kültürünün önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Ancak ramazan ayında dikkatli olunmazsa reflü hastalarının şikayetleri artabilir. Oruç tutulmasının reflü üzerine olumsuz etkisi yoktur. Bilinçli seçilen iftar ve sahur menüleri ve aşağıda sayılan hususlara biraz dikkat etmekle birçok reflü hastası bu kutsal ayda oruç ibadetlerini rahatlıkla yerine getirebilirler;

İftarda aşırı miktarda ve hızlı yemek tüketiminden kaçınılmalıdır.

İftar ve sahur menülerinin seçiminde reflüyü arttıran gıdalara dikkat edilmelidir.

Sahurda veya iftarda yemek yedikten hemen sonra yatılmamalı, mümkünse en az 2 saat oturulmalıdır.

Ağır tatlılar tüketilmemel, sütlü tatlılar gibi hafif tatlılar tercih edilmelidir.

Uzm. Dr. Mehmet Asıl

Konya Özel Selçuklu Hastanesi Gastroenteroloji Uzmanı

REFLÜ

Gastroözofageal reflü hastalığı ya da halk arasında daha yaygın bilinen deyimle reflü, başta asit olmak üzere mide içeriğinin yemek borusuna geri kaçması sonucu ortaya çıkan semptomlar bütünü olarak tanımlanabilir. Sık karşılaşılan bir toplum sağlığı problemi. Batı Avrupa ve ABD'de tıbbin en yaygın hastalığı olarak kabul edilmekte ve toplumda reflü sıklığı % 20'lere ulaşmaktadır.

REFLÜNÜN SEBEBİNİ NEDİR?

Reflünün tek bir sebebi yoktur. Mide içeriğinin yemek borusuna kaçmasını kolaylaştıran, mide boşalmasını yavaşlatan ya da midenin asit üretimini artıran faktörlerle, geriye kaçan içeriğin yemek borusuna zarar vermesini engelleyen koruyucu faktörler arasındaki dengesizliğin reflüye neden olduğu söylenebilir. Bunlar arasında en yaygın bilinen neden, yemek borusu ile mide arasındaki yemek borusu altı uç sfinkterinin tam olarak fonksiyon görmemesidir. Yemek borusunun altı ucunda bulunan bu yüksek basınçlı kas bölgesi sanal bir kapakçık gibi görev yapar ve bu sayede mide içeriğinin yemek borusuna geri kaçması engellenmiş olur. Bu bölgenin yeterince fonksiyon görmemesi sonucu reflü ortaya çıkar.

BELİRTİLER

Midede ekşime, yanma, göğüs kemiği arkasında yanma, ağza ekşi-acı su veya mide içeriğinin gelmesi reflünün tipik bulgularıdır. Midede şişkinlik, göğüs kafesinin alt ucunda sırta vuran ağrılar ve geğirme de görülebilir. Tipik bulgular dışında kronik öksürük, ses kısıklığı, tekrarlayan farenjit ve larenjit, tedaviye dirençli astım, sebebi bilinmeyen göğüs ağrısı olan hastalarda da alta yatan neden bazen reflü olabilir.

TANI

Her hastalıkta olduğu gibi, doktora başvurulacak şikayetlerin anlatılması yanında kapsamlı bir fizik muayene reflüye araştırılması başlangıcındaki temel taşları oluşturur. Hastanın yakınmalarının dinlenmesi ve fizik muayeneden elde edilecek bulgular tani aşamasında kullanılacak tetkikler ve tedavinin şekillenmesini sağlayacaktır.

Endoskopik ile birçok hastada reflüye bağlı olarak yemek borusunda ortaya çıkan mukozal hasar yanında reflü nedeniyle gelişen çeşitli komplikasyonlar görülebilir. Endoskopik incelemede reflü bulguları saptandığında reflü varlığı ve tanısı kesindir ancak endoskopide reflü bulguları olmayan hastalarda da reflü olabilir, yani endoskopide reflü gözlenmemesi hastada kesin olarak reflü olmadığını anlamına gelmez. Reflü düşündürülen şikayetleri olan ancak endoskopide reflü saptanmayan hastalarda 24 saat özofagus pH monitörizasyonu denilen özel bir tetkikle reflü varlığı araştırılabilir. Bu tetkikte yemek borusu altı ucuna yerleştirilen ince bir kateter ve bu katetere bağlı taşınabilir küçük bir kayıt cihazı yardımıyla 24 saat pH ölçümü yapılır. Böylece yemek borusu altı ucunun aside maruz kaldığı süre, asidik derecesi ve asit maruziyetinin hastanın yakınmalarıyla ilişkisi net olarak ortaya konabilir. 24 saat pH monitörizasyonu, reflü tedavisinde altın standart kabul edilen bir tetkiktir.

TEDAVİ

1. Tıbbi Tedavi:

Reflü, tıbbi tedaviye iyi cevap veren bir hastalıktır, ilk tedavi seçeneğini ilaç tedavisi ile birlikte diyet ve yaşam tarzı düzenlemeleri oluşturur. Ancak reflünün temel nedeni olan yemek borusu altı uç sfinkteri fonksiyon bozukluğunun ilaç tedavisi ile kalıcı olarak normale dönməsi mümkün değildir. Bu nedenle belirli bir dönem tedavi sonrası şikayetlerinin ömür boyu bir daha tekrarlamayacak şekilde ortadan kalkmasının mümkün olamayacağı her zaman akıldan tutulmalıdır. Hastaların birçoğu başlangıçta birkaç ay devam eden düzenli bir tedaviyi takiben ihtiyaç halinde aralıklı olarak

kullanılan ilaç tedavisi ve uygun diyet ve yaşam tarzı düzenlemeleriyle yaşamlarını rahat bir şekilde geçirebilmektedirler.

Reflünün ilaç tedavisinde midenin asit üretimini azaltan, mevcut mide asidini nötralize eden yada mide sıvısı üzerinde mekanik bariyer oluşturarak mide içeriğinin reflüsünü engelleyen çeşitli ilaçlar kullanılmaktadır.

Diyet ve yaşam tarzı düzenlemelerinin de reflü tedavisinde önemli yeri vardır, bunlar kısaca şu şekilde özetlenebilir:

• Yemekler yatmadan en az 2-3 saat önce yenmelidir. Böylece yatarken mide asidi azalması ve mide içeriği kısmen de olsa boşalmış olur. Akşam yemeği geç saatlere bırakılmamalı ve küçük porsiyonlar tercih edilmelidir.

• Yatağın başucu yükseltilecek ve sol tarafa doğru yan yatış pozisyonu tercih edilerek vücut pozisyonu ve yerçekimi etkisi kullanılarak mide içeriğinin yemek borusuna geri kaçması azaltıldığı gibi, kaçan sıvının da tekrar mideye boşalması kolaylaştırılmış olur.

• Yiyecekler yavaş yavaş yenmeli ve iyi çiğnenmelidir, çünkü yiyecekler iyi çiğnenerek midede kalma süreleri kısaltılabilir.

• Reflüyi artıran aşağıdaki yiyecek ve içeceklerden kaçınılmalıdır:

- Çikolata, kuruyemişi
- Nane
- Kızamık ve yağlı yiyecekler
- Çay, kahve
- Karbonatlı içecekler, kolalı içecekler
- Alkollü içecekler
- Turuncuğiller ve suları (portakal, greyfurt vs.)
- Domates ve ürünleri (domates suyu, salça, ketçap vs.)
- Biber
- Turşu, sarımsak, sirke, limon tuzu
- Baharatlar
- Margarin, kuyruk yağı
- Strezen uzak durulmasının da mide yanması üzerine olumlu etkileri olduğu göstermiştir.

• Sigmanın reflüyü arttıran faktörlerden birisi olduğu bilinmektedir, bu nedenle fazla kiloların kontrollü olarak verilmesinin reflü üzerine olumlu etkileri olacaktır.

• Sigaranın vücuttaki birçok diğer organ gibi mide ve barsak hastalıkları üzerinde de zararlı etkileri mevcuttur. Sigara mide asidini artırarak ve yemek borusu altı ucundaki kasların gevşemesine yol açarak reflüyü arttırdığı gibi tükrüğün reflüden koruyucu etkisini de azaltır. Sigara içeren dumanın yutulması da mide şişkinliği ve geğirmeyi arttırabilir.

• Bol, bel çik sıkımayan ve karına basınç uygulamayan, rahat kıyafetler tercih edilmelidir.

2- Cerrahi Tedavi:

• Tıbbi tedavi ile yeterli yaşam kalitesi elde edilemeyen, şikayetleri sık sık tekrarlayan, çok sık ya da sürekli ilaç kullanmak zorunda olan hastalarda cerrahi edilmelidir.

• Reflüsü olan hastaların çok az bir kısmı cerrahi tedaviye ihtiyaç duymaktadır. Nissen fundoplikasyonu isimli bir operasyonla yemek borusu ile mide arasındaki bariyer yeniden oluşturulmaktadır. Bu operasyon geleneksel açık yöntemle yapılabildiği gibi kapalı yöntemle (laparoskopik cerrahi) de yapılabilmektedir.

E-Fatura

E-fatura dönemi başladı

Tahir BAS
AKINSOFT Muhasebe ve Finans Müdürü

İçerisinde bulunduğumuz teknoloji çağında geliştirilen E-Devlet uygulamaları projesine nihayet E-Fatura sistemi de eklendi.

05/03/2010'da 27512 sayılı resmi gazetede yayınlanan, 397 sıra nolu vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile E-Fatura sistemine geçilmiş oldu. Gelir İdaresi Başkanlığı E-Fatura uygulaması; tanımlanan standartlara uygun faturaların (satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borcundaki meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika) (VUK Md 229), taraflar arasında güvenli ve sağlıklı bir biçimde dolaşımını sağlamak amacı ile oluşturulan uygulamaların genel adıdır.

Uygulamanın genel amacı; her teknolojik gelişmenin yaptığı olumlu etkiler gibi işlemlere hız ve verimlilik kazandırmaktır. Çok sayıda fatura ve kayıt ile ilgili süreçleri kağıt ortamında yürütmek zorunda olan mükellefler için, kolay kayıt ve raporlama imkanı, kartıya ve genel giderler için tasarruf sağlanması uygulamanın amaçları arasında yer almaktadır.

397 sıra nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde belirtildiği üzere, E-Fatura uygulamasından sadece anonim ve limited şirket statüsüne haiz mükellefler yararlanabileceklerdir. Gerçek kişi olmayan, anonim ve limited şirket statüsünde bulunmayanlardan E-Fatura göndermek ve/veya almak isteyen kurum, kuruluş ve işletmelerin uygulama karşısındaki durumu ve uygulamadan yararlanma prosedürleri, yapacakları yazılı başvuru üzerine başkanlık tarafından belirlenecektir. E-Fatura Sistemine dahil olmak isteyen firmalar, efatura.gov.tr web sitesinde yer alan "E-Fatura Uygulaması Başvuru Formu ve Taahhütnamesi" ile "Elektronik Mali Mühür Sertifika Sahibi Taahhütnamesi" formlarını düzenleyip bu formlar ile Gelir İdaresi Başkanlığı'na başvuru yapmaları gerekmektedir. E-Fatura başvurusu onaylandıktan sonra, kullanıcı hesaplarının tanımlı olduğu ve uygulama bünyesinde kullanılmak zorunda olan Mali Mühür Sertifikası; TUBITAK-UEKAE Kamu Sertifikasyon Merkezi'nden temin edilecektir (mm.kamussm.gov.tr). Mali Mühür Sertifikası'nın aktivasyonu ile birlikte E-Fatura Sistemi uygulanabilir.

E-Fatura sisteminin yararlanan firmalar; sistemde kayıtlı kullanıcılara E-Fatura gönderebilir, sistemde kayıtlı kullanıcılardan E-Fatura alabilir, gönderilen veya alınan E-Faturalarını elektronik ortamda muhafaza edebilirler.

E-Fatura uygulamasının kullanımını sağlamak amacıyla, Gelir İdaresi Başkanlığı'na geliştirilen E-Fatura Portalı, E-Fatura Uygulamasına ait temel fonksiyonları bünyesinde barındıran bir web uygulamasıdır. Kullanıcı hesabını aktive eden kullanıcılara, E-Fatura portalına giriş yaparak E-Fatura göndermeye ve/veya almaya başlayabilecekler.

E-Fatura sisteminin, E-Fatura portalı aracılığıyla kullanılması, işlemlere hız ve verimlilik kazandırmasının aksine, firmalar için zaman kaybına yol açabilir. İşlemlerimiz mevcut muhasebe sistemimize kaydedildikten sonra yine aynı işlemi E-Fatura portalına kaydetmek, zaman kaybı ve işlem fazlağı olacaktır. Her teknolojik gelişmenin amacı olan, işlemlere hız ve verimlilik kazandırmak, E-Fatura uygulamasının mevcut muhasebe sisteminize entegre edilmesi ile daha etkin kullanılacaktır. Mevcut muhasebe sistemi E-Faturaya uygun olan firmalar, belirlenen standartlara uygun entegrasyonu sağlamları koşulu ile E-Fatura uygulamasını doğrudan kendilerine ait muhasebe ve bilgi işlem sistemleri aracılığı ile kullanabilirler.

AKINSOFT WOLVOX ERP E-Business ile E-Fatura entegrasyonunuzu kolaylıkla sağlayabilirsiniz. Program üzerinden, düzenlenen faturalar yine program üzerinden elektronik mali mühür ile imzalanıp onaylanarak, tek veya çoklu olarak Gelir İdaresi Başkanlığına, E-Fatura portalına gönderilebilir. Yine aynı şekilde, firmamıza düzenlenen E-Faturalar için, E-Fatura portalını kullanmadan direkt WOLVOX ERP E-Business programına kaydedebilirsiniz. Özet olarak AKINSOFT WOLVOX ERP E-Business ile; sistemde kayıtlı kullanıcılara E-Fatura gönderebilir, sistemde kayıtlı kullanıcılardan E-Fatura alabilir, gönderilen veya alınan E-Faturaları arşivleyerek muhafaza edebilirsiniz.

Ayrıca, E-Fatura uygulamasını AKINSOFT WOLVOX ERP E-Business programı ile entegre kullanmak isteyen firmaların, Gelir İdaresi Başkanlığı'na entegrasyon başvurusunda bulunmaları gerekmektedir. Daha sonra entegrasyon işlemlerine başlanabileceği, Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yazılı ile bildirilecektir.

Kaynak: www.efatura.gov.tr

Cin Cin

ELEKTRONİK

(İŞ)TCELL

TURKCELL
Blackberry ile
E- postalarınız
Hep yanınızda

TURKCELL 'in
Olduğu her yerde
İnternete Bağlan

Sahada
Araçlarınızı
Her an
Takip edin

CİNCİN KURUMSAL

Sultan Cem Cd. No:31/A KONYA
Tel: 332 322 22 22 Fax: 332 320 47 46

KONYA - KARAMAN - AKSARAY
Kurumsal Çözüm Merkezi

Gezi

MERSİN

Ziyaretçilere yöresel tantunisi ve kerebici ile farklı damak tatları sunan, 321 kilometrelik sahil bandıyla denizin, kumun ve güneşin tadını çıkarma fırsatı veren Mersin, Toros Dağları'nın eteğindeki yaylalarıyla farklı tatil tercihlerine kapılarını açıyor.

Mersin'in sahil bandındaki ilçeleri Erdemli, Silifke, Aydıncık, Bozyazı ve Anamur'u görmek isteyenlerin kilometrelik bölümü virajlı olmak üzere toplam 223 kilometrelik bir yolculuğu göz alması gerekiyor. Denize paralel, mavi ile yeşilin buluştuğu, zaman zaman dik yamaçları ve virajları nedeniyle sıkıntı yar bu yolculuk, manzarası ve doğal ortamı sayesinde keyifli hale geliyor.

Batı ucundan kent merkezine 223 kilometre mesafe ile en uzaktaki ilçesi olan muz ve çileği ile ünlü Anamur'da tatil yapmak isteyenler, her mevsimlerde bol miktarda taze ve ucuz meyve bulabilir.

Burada tarih meraklılarının görmesi gereken yerlerden birisi olan Ören beldesindeki "Eski Anamur" olarak bilinen Anamurium antik kenti, günümüze kadar gelmiş en önemli kalıntıları bünyesinde bulunduruyor. Antik kentte MÖ 4. yüzyıllarda kurulduğu tahmin edilen tarihi yapılar yer alıyor. Burayı görüp gezenler, antik kentin kıyısındaki kumsalda denize girebilir.

İlçe, tarihi güzelliklerin yanı sıra caretta caretta larının da konaklama alanı. Akdeniz'in masmavi suları ile buluşanlar her an bir caretta görebilir. Anamur sahillerinde ayrıca dalgıçlar için uygun dalış ortamı olabilir. Sahil boyunca sıralanmış otellerin yanı sıra çok sayıda pansiyonda ekonomik tatil yapma imkanı var. Buradaki tatilini tamamlayanlar, sadece 10 kilometrelik yolculukla

bir başka cennet köşesi Bozyazı'ya ulaşır. Bozyazı, Toros dağları'nda süzülüp gelen temiz havasıyla tatilcilerin yanı sıra nesli tükenmekte olan Akdeniz foklarının da yaşam alanlarını oluşturuyor. Bu belde, Ankara ve İstanbul gibi metropol kentlerde yıllarca yoğun iş temposunda çalışıp emeklilik yaşamını sakin bir ortamda, deniz havası soluyarak geçirmek isteyenlere de ev sahipliği yapıyor. Mülk edinen çok sayıda kişi, emeklilik yaşamını burada huzur içinde geçiriyor.

Bozyazı'dan 39 km'lik bir yolculukla Aydıncık'a ulaşıyor. Tarihte ki liman kenti Aydıncık'ta Kelenideris antik liman kenti kazıları hala devam ediyor. Dev boyuttaki taban

mozaiklerinin bulunduğu bu antik kentin yanı sıra ilçede başta "aşk hikâyesi abidesi" olarak bilinen Dört Ayak Anıt Mezarı başta olmak üzere çok sayıda tarihi kalıntı ve mağaraları görmek mümkün.

Aydıncık yöresindeki lokantalarda menüsünde ilk sırayı balık oluşturuyor. Halkın büyük bir bölümünün geçimini tarım ve balıkçılık kazandığı şirin ilçenin ünlü balığı ise beyaz sokar. Ancak, bu balığın bıraktığı damak zevki diğerlerinden çok farklı tadına alışkın olmayanlar balığı ilk etapta yadırgasalar da yağda kızarmış olarak tercih edildiğinde damak zevkine daha fazla hitap ettiği bilinmeli.

Bakir kalmış çok sayıda koylarda denize nazır seraların bulunduğu aydıncık ilçesinden çıkıp, dik yamaçlı ve virajlı yollarda 76 kilometre daha gidildikten sonra Silifke ilçesinin şirin balıkçı kasabası Taşucu'na ulaşıyor. Buradaki lokantalarda, çeşitli bol deniz ürünlerinin tadılabilir. KKTC'ye feribot seterlerinin de yapıldığı bu kasaba yaz aylarındaki hareketli yaşamı ile tatilcilere farklı bir yaşam alanı sunuyor.

VİRAJLIVE DİK YAMAÇLI YOLLAR

Mavi yengeç, yılan balığı ve lagos balığı tavsiye edilen bu beldenen itibaren acemi sürücüler korkutan virajlı ve dik yamaçlı yollar yerini ovalara bırakıyor. Çünkü, Taşucu'ndan 10 kilometrelik yolculuğun ardından Silifke Ovası'na ulaşıyor. Tatilciler ilçe merkezinde restore edilen 1805 yılına ait Hacıpaşa Saat Kulesi, Amfora Müzesi, Selanik'te Atatürk'ün doğduğu evin bire bir aynısı olan Atatürk evi gezilebilir, belde yakınındaki Barbaros koyu'nda çadır kurulabilir ve denize girilebilir. İlçe merkezinden geçen MS 78 yılına ait Taş Köprü, 2. yüzyıla ait Roma Tapınağı ve Silifke ve Silifke 185 metre yüksekliğinde tepe üzerinde yapılmış Silifke Kalesi de görülmesi gereken mekanlar arasındadır.

Silifke'nin en ünlü turistik mekanı ise Cennet Çöküğü ve Cehennem Çukuru. Cennet Çöküğü, erozyonla tavanın çökmesi sonucu meydana gelmiş. Mağarada küçük bir kilise bulunuyor. Çöküğe, 452 basamaklı merdivenle nefesine

Cin Cin

ELEKTRONİK

Teknolojide Tam Hizmet

PLAZA MERKEZ

Sultan Cem Cd. No: 31/A
Tel: 0332 322 11 11 (PBX)
Faks: 0332 320 77 55
KONYA

NALÇACI EXTRA

Nalçacı Cd.
Açanlar Sit. No: 79
Tel: 0332 237 42 42
Faks: 0332 237 42 37
KONYA

İHSANİYE ŞUBE

Millet Cd. No: 37/E
Tel: 0332 321 74 50
Faks: 321 72 42
KONYA

NİŞANTAŞI ŞUBE

Hulusi Baybal Cd. No: 17/H
Tel: 0332 238 04 30
Faks: 0332 238 04 31
KONYA

RAMPALI ŞUBE

M. Muzaffer Cd. Manav İşh.
No: 10/A
Tel: 0332 350 55 58
Faks: 0332 350 60 17
KONYA

İSTANBUL CD. ŞUBE

Hoca Habib Mh. İstanbul Cd.
No: 180 / A
Tel: 0332 353 11 11
Faks: 0332 350 05 00
KONYA

BEYŞEHİR ŞUBE

Atatürk Cd. No: 8
Tel: 0332 512 82 59
Faks: 0332 512 04 45
Beyşehir / KONYA

ÇUMRA ŞUBE

İzzetbay Mh.
Alpaslan Türkeş Cd. No: 87
Tel: 0332 447 80 80
Faks: 0332 447 77 70
Çumra / KONYA

Fotograf: İbrahim Alan

güvenler inebiliyor. Erozyonla oluşmuş Cehennem Çukuru ise Cennet Çöküğü'nün 75 metre kuzeyinde bulunuyor. Yörede bir de "Astım-Dilek" mağarası yer alıyor.

Bu ilçenin sahili boyunca onlarca tatil beldesi yer alıyor, ancak Susanoğlu beldesi, temiz denizi ve ince kum yapıyla dikkati çekiyor. Halk plajının da bulunduğu bu beldede gönül rahatlığıyla denize girilebilir.

Silifke'den çıkılıp 27 kilometrelik bir yolculukla Erdemli ilçesinin gözde tatil beldesi Kızkalesi'ne ulaşıyor. Kızkalesi Beldesi sahilinin 200 metre açığında küçük adacık üzerinde, Kızkalesi ve Korikos Kalesi bulunuyor. Bu beldede onlarca otel ve pansiyon bulmak mümkün.

Kızkalesi'nin ardından 19 kilometre mesafedeki Erdemli ilçesine ulaşıyor. Bu ilçenin sahili de turistlerin denize girmek için tercih ettiği yerler arasında bulunuyor. Uzuncaburç beldesindeki Zeus Tapınağı, Ayaş beldesindeki Elausa Tapınağı, Amfitiyatro ve Alahan Manastırı görmeye değer mekanlar arasında yer alıyor.

KENT MERKEZİNE 37 KİLOMETRE KALDI

Erdemli'deki tatilini tamamlayanlar, daha sonra kent merkezine doğru hareket etmeli. Çünkü, 37 kilometrelik yolculuğun ardından kent merkezine gelen tatilcileri, üzü ülke genelini saran tantuni ve kerebiç tatlısı bekliyor.

Tarihi mekan görmeye doyamayan tatilciler, burada da Mezitli ilçesine bağlı Soloi Pompeiopolis Antik Kenti'ne uğrayıp, MÖ 66-

65 yıllarında Roma kenti olarak kurulan ve Doğu Akdeniz'de etkin bir liman kenti haline gelen Soloi Pompeiopolis Antik Kenti'ndeki kazı çalışmalarını da yerinde inceleyebilir.

Buradaki tarihi yolculuğun ardından kent merkezine dönen tatilciler, tosun etinin bıçakla ve kuşbaşının dörtte bir oranında doğranmasıyla elde edilen etin tavada pişirilmesiyle yapılan tantuninin lezzetine varabilir.

Tantuni, tavaya dökülen su, yağ ve baharatın kıvamının iyi ayarlanmasıyla ortaya çıkıyor. Somun, açık ve lavaş ekmeğin arasına konulan tantuni, domates, yeşillik, soğan ve baharat eklenerek servis ediliyor.

Daha sonra yemeğin üzerine kerebiç tatlısı tavsiye ediyor. İrmik, ceviz veya antep fıstığı ile şekerden yapılan kerebiç, çöven otundan elde edilen süt görünümüldü köpükle ikram edilerek ayrı bir lezzete bürünüyor.

Tatilcilere, yemeklerden sonra ayrıca, farklı bir lezzet sunan havuç, toz şeker, bisküvi, ceviz veya Antep fıstığının yanı sıra Hindistan cevizinin karışımıyla elde edilen cezeryeyi yakınlarına hediye götürmeleri öneriliyor.

DANYAL PEYGAMBERİN TÜRBESİ

Mersin'den ayrılıp Adana yönüne yapılan 30 dakikalık yolculuğun ardından, Hristiyanlığın ilk zamanlarına ait önemli eserlerin yer aldığı Tarsus ilçesine ulaşıyor.

İlçenin girişindeki Bizans dönemine ait Kleopatra Kapısı, Vatikan tarafından ilan edilen "St. Paul Yılı" kapsamında ziyaret edilmesi önerilen St. Paul Kilisesi ve kuyusu, 1102 yılında St. Paul katedrali olarak yapıldığı söylenen ve 1415 yılında Ramazanoğlu Ahmet Bey tarafından onarılarak Eski Cami, görülebilecek eserler arasında yer alıyor.

Danyal Peygamber'in makamının bulunduğu Makamı Şerif Camisi ve Danyal Peygamber Kabri, 1557 yılında Ramazanoğulları'ndan Kubat Paşa tarafından yaptırılan ve 1966 yılında restore edilerek müze haline getirilen Kubat Paşa Medresesi de kentin tarihi değerleri arasında bulunuyor.

Tarsus ilçe merkezinin kuzeyinde Berdan (Kydnos) Çayı üzerinde yer alan Tarsus Şelalesi de görülebilecek doğal güzellikler arasında sayılıyor.

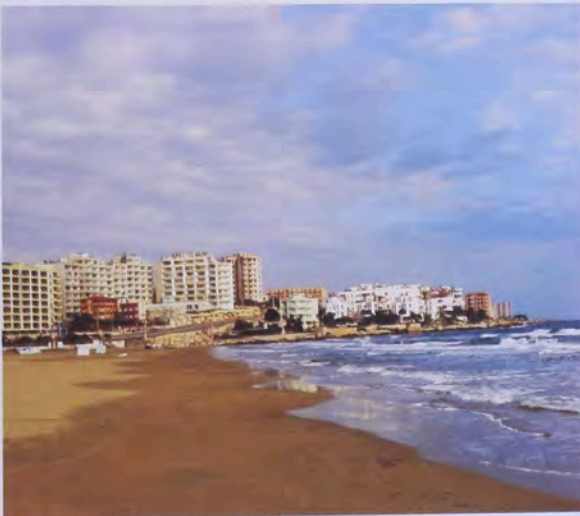
Eshab-ı Kehf veya halk arasında "Yedi Uyuyanlar" olarak bilinen mağara, tarsus'un kuzey batısında, 14 kilometre uzaklıktaki Dedeler Köyü'nde bulunuyor.

MS. 2. yüzyıl başlarında dönemin hükümdarı Dakyanus'un zulmünden kaçan Yemiha, Mekselina, Mislina, Mernuş, Dekarnuş, Sazenuş, kafetaltayuş, ve köpekleri Kitmir'in bu mağaraya sığındıkları, bazı kaynaklara göre 309, bazılarına göre 900 yıl uyudukları rivayet ediliyor. Eshab-ı Kehf hakkında, diğer semavi dinlerin kitaplarında da bölümler yer alıyor.

Mersin'deki yolculuklarını burada sonlandıracak tatilciler, 5 günlük tatillerinde hem tarihi mekanları görebilecek hem de tertemiz Akdeniz sularına kendilerini bırakabilecek. Konaklama ve yemek ücretlerinin de diğer tatil bölgelerine göre daha ucuz olduğu kentte tatilciler, doya doya bir tatil yaşayabilir. Ancak, Mersin'de tatil için konaklama rezervasyonu yaptıracak olanlar "Her şey dahil mi?" diye sormamalı. Çünkü, Mersin'deki turistik tesisler son yılların modası "her şey dahil" uygulamasına karşı.

KAYNAK:

Anadolu Ajansı; Türkiye'nin Zenginlikleri – Gezi Rehberi; Mersin

Cin Cin

ELEKTRONİK

Teknolojide Tam Hizmet

TURKCELL

EXTRA VE ABONE MERKEZLERİ

NOKIA
Connecting People

 Sony Ericsson

BenQ - SIEMENS

YETKİLİ SERVİSİ

Sultan Cem Cd. No: 31/A
Tel: 0332 322 11 11 (PBX) Faks: 0332 320 77 55

DÜNYADAN İŞ BİRLİĞİ TEKLİFLERİ

Makineler, ekipmanlar, aletler, cihazlar ve ilgili ürünler

MISIR

201000460-- Alım

Kayıt Tarihi: 30.06.2010

Firma Adı: Elsheikh Trd., Co.

Adres: 9, Elshishiny & Alazhar St., Cairo, Egypt, ,

Yetkili Kişi: Sherief Elsheikh

Tel: +20.22.5887712; **Faks:** +20.22.5911233 ; **e-mail:**

sherief@smart-elc.com ; **web:** www.smart-elc.com

Elektrikli ev aletleri ithalatçısı ve üreticisi olan firma; elektrik süpürgesi, elektrikli fırın ve blender üreticisi olan Türk firmaları ile temas kurmak istiyor;

Gıda maddeleri ve içecekler

MISIR

201000448-- Alım

Kayıt Tarihi: 03.06.2010

Firma Adı: Ghanawat Copy Centre Company

Adres:

Yetkili Kişi: Hussain Rajab / General Manager

Tel: +965.2.4730648; **Faks:** +965.2.4730648 ; **e-mail:**

ghanawat_copycentre@hotmail.com ; **web:**

Kuveyt'te kopyalama ve baskı işlerinde uzmanlaşmış firma, Türkiye'den kâğıt üreticileri ve ihracatçılar anyor.

İnşaat İşleri

İTALYA

201000451-- İşbirliği

Kayıt Tarihi: 08.06.2010

Firma Adı: DAMLAMATT

Adres: Via Orlanda 176/c 30173 Campalto / Venezia (Italy), ,

Yetkili Kişi: Matteo Bacci

Tel: +39.4.1901689; **Faks:** +39.4.1901689 ; **e-mail:**

matteo.bacci@damlamatt.com ; **web:** www.damlamatt.com

Venedik'te yerleşik, Türkiye ile İtalya arasında aracılıkla uğraşan bir ticaret acentesi; iki ülkeyi de çok iyi tanıdığını ve iki ülkenin dillerini de çok iyi bildiğini, alım-satım ilişkilerinin, dolayısıyla, ticari bağların, kurulmasında yararlı olacağını umduğunu ifade ederek hizmetlerini sunmak ve İtalya ile ilgili alım-satım konusunda başvuran firmalarımıza yardımcı olabileceğini bildiriyor. Firma; kendileriyle bağlantısı olan ve Venedik'te, adaların, en ünlü otellerinin, su arıtma vs. düzenlerini, İspanya'da kimi gıda firmalarının arıtma düzenlerini kuran bir müşterisi adına Türk firmalarıyla bağlantı kurmak istiyor. Söz konusu firmanın aşağıdaki işleri yaptığı belirtilmiştir: Atıklarla kirlenmiş alanların arıtılıp yeniden kullanılır duruma getirilmesi; Çevrenin araştırılıp yeniden değerlendirilmesi; Grubun etkinliklerine destek yapı işleri, yapıları yaşama elverişli kılma, çevre sağlığına elverişli ürünlerin satışı; Arıtma düzenlerinin tasarlanıp yapılması, onların, modern bir uzaktan denetim düzeniyle, çalıştırılıp gözetim altında tutulması; Teknik yardım; Araştırma-geliştirme. Firmanın, çevreye duyarlı malzemelerden inşaatlar yaptığı, bu inşaat biçiminin enerji açısından yüksek etkinlik sağladığı ve ayrıca, güneş enerjisi, yağmur suyundan yararlanılan su düzeni ve odundan yararlanılan ısıtma düzeni, enerji ve su açısından, aşağı yukarı kendi kendine yeterlilik sağladığı ve çevreye zararını sıfıra yaklaştırmayı başardığı ve değişik alanlarda, kişinin gereksinimine göre çalışmaları gerçekleştirilebildiği bildirilmiştir. Matteo Bacci ile 0039-3475680551 numaralı cep telefonundan da temas kurulabilir.

Makineler, ekipmanlar, aletler, cihazlar ve ilgili ürünler

İTALYA

201000452-- İşbirliği

Kayıt Tarihi: 08.06.2010

Firma Adı: DAMLAMATT

Adres: Via Orlanda 176/c 30173 Campalto / Venezia (Italy), ,

Yetkili Kişi: Matteo Bacci

Tel: +39.4.1901689; **Faks:** +39.4.1901689 ; **e-mail:**

matteo.bacci@damlamatt.com ; **web:** www.damlamatt.com

Venedik'te yerleşik, Türkiye ile İtalya arasında aracılıkla uğraşan bir ticaret acentesi; iki ülkeyi de çok iyi tanıdığını ve iki ülkenin dillerini de çok iyi bildiğini, alım-satım ilişkilerinin, dolayısıyla, ticari bağların, kurulmasında yararlı olacağını umduğunu ifade ederek hizmetlerini sunmak ve İtalya ile ilgili alım-satım konusunda başvuran firmalarımıza yardımcı olabileceğini bildiriyor. Firma; kendileriyle bağlantısı olan, atık suları arıtmak amacıyla küçük veya büyük firmalar için makineler üreten bir firma adına Türk firmalarıyla bağlantı kurmak istiyor. Matteo Bacci ile 0039-3475680551 numaralı cep telefonundan da temas kurulabilir.

201000453-- İşbirliği

Venedik'te yerleşik, Türkiye ile İtalya arasında aracılıkla uğraşan bir ticaret acentesi; iki ülkeyi de çok iyi tanıdığını ve iki ülkenin dillerini de çok iyi bildiğini, alım-satım ilişkilerinin, dolayısıyla, ticari bağların, kurulmasında yararlı olacağını umduğunu ifade ederek hizmetlerini sunmak ve İtalya ile ilgili alım-satım konusunda başvuran firmalarımıza yardımcı olabileceğini bildiriyor. Firma; kendileriyle bağlantısı olan mermer üzerine resim vs. işleyen, değişik teknolojiler kullanan ve her türlü firmaya uygun makineler üreten bir firma adına Türk firmalarıyla bağlantı kurmak istiyor. Matteo Bacci ile 0039-3475680551 numaralı cep telefonundan da temas kurulabilir.

İTALYA

201000450-- İşbirliği

Kayıt Tarihi: 08.06.2010

Firma Adı: DAMLAMATT

Adres: Via Orlanda 176/c 30173 Campalto / Venezia (Italy),

Yetkili Kişi: Matteo Bacci

Tel: +39.4.1901689; **Faks:** +39.4.1901689; **e-mail:**

matteo.bacci@damlamatt.com; **web:** www.damlamatt.com

Venedik'te yerleşik, Türkiye ile İtalya arasında aracılıkta uğraşan bir ticaret acentesi; iki ülkeyi de çok iyi tanıdığını ve iki ülkenin dillerini de çok iyi bildiğini, alım-satım ilişkilerinin, dolayısıyla, ticari bağların, kurulmasında yararlı olacağını umduğunu ifade ederek hizmetlerini sunmak ve İtalya ile ilgili alım-satım konusunda başvuran firmalarımıza yardımcı olabileceğini bildiriyor. Matteo Bacci ile 0039-3475680551 numaralı cep telefonundan da temas kurulabilir.

Mimarlık, inşaat, hukuk, muhasebe ve işletme konularında hizmetler

AVUSTURYA

201000455-- İşbirliği

Kayıt Tarihi: 14.06.2010

Firma Adı: METİN DİLEK

Adres: 26A GRANTHAM STREET, BURWOOD, NSW 2134

SYDNEY / AUSTRALIA,

Yetkili Kişi: Metin Dilek

Tel: +61.450.945373; **Faks:**...; **e-mail:** metindilek@msn.com; **web:**

www.naati.com.au

39 yıldır Avustralya'da yaşayan vatandaşımız; Avustralya, Yeni Zelanda ve Papua Yeni Gine'ye gidecek iş adamlarımızın tüm uluslararası anlaşmalarını İngilizce - Türkçe, Türkçe - İngilizce çevirmeye, bu üç ülkedeki randevularını ayarlamaya, bu randevularda çevirmenlik yapmaya yetkili olduğunu ve bu ülkelere gidecek iş adamlarımıza, her türlü lojistik desteği de sağlayabileceğini bildiriyor. Metin Dilek; 25 yıldır uluslararası diplomalı yeminli tercüman olduğunu, dünyanın her ülkesinde geçerli lisansının bulunduğunu ve sadece evrak çevirmeni olmayıp aynı zamanda İngiliz mahkemelerinde yeminli tercümanlık ta yaptığını bildirmiştir.

PAPUA YENİ GİNE

201000457-- İşbirliği

Kayıt Tarihi: 14.06.2010

Firma Adı: METİN DİLEK

Adres: 26A GRANTHAM STREET, BURWOOD, NSW 2134

SYDNEY / AUSTRALIA,

Yetkili Kişi: Metin Dilek

Tel: +61.450.945373; **Faks:**...; **e-mail:** metindilek@msn.com; **web:**

www.naati.com.au

39 yıldır Avustralya'da yaşayan vatandaşımız; Avustralya, Yeni Zelanda ve Papua Yeni Gine'ye gidecek iş adamlarımızın tüm uluslararası anlaşmalarını İngilizce - Türkçe, Türkçe - İngilizce çevirmeye, bu üç ülkedeki randevularını ayarlamaya, bu randevularda çevirmenlik yapmaya yetkili olduğunu ve bu ülkelere gidecek iş adamlarımıza, her türlü lojistik desteği de sağlayabileceğini bildiriyor. Metin Dilek; 25 yıldır uluslararası diplomalı yeminli tercüman olduğunu, dünyanın her ülkesinde geçerli lisansının bulunduğunu ve sadece evrak çevirmeni olmayıp aynı zamanda İngiliz mahkemelerinde yeminli tercümanlık ta yaptığını bildirmiştir.

Kağıt hamurundan ve kağıttan mamul ürünler

AVUSTURYA

201000463-- İşbirliği

Kayıt Tarihi: 30.06.2010

Firma Adı: Austrian Embassy - Commercial Section - Avusturya

Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği

Adres: Armada İş Merkezi, Eskişehir Yolu 6, A Blok, Kat. 13, No.

19 06520 Söğütözü - Ankara,

Yetkili Kişi: Richard Bandera / Avusturya Ticaret Müsteşarı

Tel: +90.312.219 21 41; **Faks:** +90.312.219 21 45; **e-mail:**

ankara@advantageaustria.org; **web:** www.advantageaustria.org/tr

Hiyenik kağıtlar alanında faaliyet gösteren Avusturya - Viyana merkezli ticaret şirketi satılıktır. Şirketin, uygun lojistik olanaklarına sahip olduğu, yıllık cirosunun 6 milyon EURO olduğu ve tanınmış müşteriler ile sürekli ilişkiler içerisinde olduğu bildirilmiştir. Söz konusu teklif Birliğimize Avusturya Ticaret Müsteşarlığı vasıtasıyla gönderilmiştir. Bu şirket ile itibata geçmek isteyen kuruluşların Avusturya Ticaret Müsteşarlığı'nın ankara@advantageaustria.org adresine veya (312) 219 21 45 numaralı faks şirket bilgilerini 100-3179831 referans kodu ile göndermeleri istenmektedir.

KONYA TİCARET ODASI TÜKETİCİ FİYATLARI AYLIK ENDEKSİ

AYLAR	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ocak	9,6	2,1	1,3	2,1	0,6	0,8	0,9	0,56	0,64	0,02	0,62
Şubat	5,1	6,2	4,1	3,9	0,5	0,6	1,5	0,64	1,33	0,57	1,52
Marı	2,6	8,3	1,1	1,3	0,9	0,8	0,2	0,8	1,85	-0,45	0,75
Nisan	3,3	8,5	2,2	1,4	0,1	0,4	0,6	1,1	1,88	0,32	0,35
Mayıs	1,5	9,6	1,8	0,3	0,0	0,4	0,3	0,92	1,73	-0,50	0,56
Haziran	2,0	4,6	1,5	1,4	1,2	-0,6	1,2	1,2	1,62	0,35	-0,48
Temmuz	1,7	5,7	3,4	0,0	0,4	0,4	1,2	0,69	1,10	0,61	-0,15
Ağustos	2,7	3,6	3,0	0,3	0,8	0,5	2,64	0,63	0,71	1,54	
Eylül	2,8	3,9	2,6	1,0	1,2	0,4	1,6	0,6	1,88	0,64	
Ekim	4,5	3,7	1,8	-0,5	1,6	1,8	0,5	1,5	0,22	1,83	
Kasım	1,9	6,7	1,9	0,7	0,8	0,5	0,1	0,07	0,72	1,29	
Aralık	3,6	2,1	0,8	0,2	1	0,6	-1,1	0,84	0,15	0,25	

KONYA TİCARET ODASI TÜKETİCİ FİYATLARI YILLIK ENDEKSİ

AYLAR	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ocak	79,8	38,7	82,2	27,9	10,8	9,8	7,03	11,41	10,32	13,59	6,94
Şubat	82,2	40,1	76,6	30,2	7,2	9,7	7,9	10,73	11,18	12,50	8,09
Marı	79,5	47,3	68,4	30,1	7,1	9,5	7,2	11,1	12,38	9,95	9,37
Nisan	74,8	54,3	59,1	29,6	5,5	10,1	7,3	11,5	13,47	8,49	9,57
Mayıs	70,3	66,1	46,7	26,0	5,7	10,2	7,3	12,2	15,01	6,20	10,80
Haziran	66,6	70,0	42,8	27,3	5,4	8,6	9,4	12,4	15,55	4,92	9,73
Temmuz	60,8	76,0	39,2	22,2	7,2	7,9	9,9	11,2	16,14	4,44	8,91
Ağustos	58,2	77,5	38,8	19,9	5,8	8,5	11,87	9,85	15,00	5,05	
Eylül	53,9	79,6	35,6	18,2	6,6	7,8	13,0	8,7	17,14	3,80	
Ekim	53,4	78,7	34,4	15,7	8,6	7,8	11,4	9,8	15,23	5,59	
Kasım	48,7	86,8	28,7	14,1	9,6	7,2	11,1	10,4	15,21	6,20	
Aralık	48,2	83,9	26,9	13,2	9,4	7,2	11,7	9,80	14,45	6,20	

Ağustos Ayı Vergi Takvimi

İlk Tarih	Son Tarih	Konu
01/07/2010	02/08/2010	Haziran 2010 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/07/2010	02/08/2010	2009 Yılına İlgili Gelir Vergisi 2. Taksit Ödemesi
01/07/2010	02/08/2010	Motorlu Taahhüt Vergisi 2. Taksit Ödemesi
01/07/2010	02/08/2010	SSK (Haziran 2010) Sigorta Primi Ödemesi
01/07/2010	02/08/2010	Bağ-Kur Sigortalılarının Temmuz 2010 Sig. Primi ve Sağ. Sig. Prim Öd.
01/07/2010	02/08/2010	Haziran 2010 Dön. Ait Mali ve Hizmet Alım. İlgili Bildirim Formu (Form Ba)
01/07/2010	02/08/2010	Haziran 2010 Dön. Ait Mali ve Hizmet Sat. İlgili Bildirim Formu (Form Bs)
01/08/2010	10/08/2010	16-31 Temmuz Dön. Ait Pet. ve Doğ. z. Ürün. İlgili Özel Tük. Verg. Bey. ve Od.
01/08/2010	10/08/2010	16-31 Tem. Dön. Ait Not. Yap. Makbuz Kar. İ. Od. Ait Bil. Verilmesi ve Od.
01/08/2010	16/08/2010	2010 II. Gecici Vergi Dön. (Nisan-Mayıs-Haziran) Ait Gelir Geç. Ver. Bey.
01/08/2010	16/08/2010	2010 II. Gec. Vergi Dön. (Nisan-Mayıs-Haziran) Ait Kur. Geç. Ver. Bey.
01/08/2010	16/08/2010	Tem. 2010 Dön. Ait Kolalı Gazoz, Alk. İçecekler ve Tütün Mamul. İlgili Özel Tüketim Verg. Bey. ve Od.
01/08/2010	16/08/2010	Tem. 2010 Dön. Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlgili Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Od.
01/08/2010	16/08/2010	Temmuz 2010 Dönemine Ait Motorlu Taahhüt Araçlarına İlgili Özel Tüketim Vergisinin (Tescile Tabi Olmayanlar) Beyanı ve Ödemesi
01/08/2010	16/08/2010	Temmuz 2010 Dönemine Ait Özel İletişim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/08/2010	16/08/2010	Temmuz 2010 Dön. Ait Banka ve Sigorta Muameleleri Verg. Bey. ve Od.
01/08/2010	16/08/2010	Temmuz 2010 Dön. Ait Kaynak Kullanımı Dest. Fonu Kesintisi Bil. ve Od.
01/08/2010	17/08/2010	2010 II. Gecici Vergi Dönemine Ait Gelir Gecici Vergisinin Ödemesi
01/08/2010	17/08/2010	2010 II. Gecici Vergi Dönemine Ait Kurum Gecici Vergisinin Ödemesi
01/08/2010	20/08/2010	Tem. 2010 Dön. Ait Petrol ve Doğ. Ürün. İlgili EK-4 No.lu ÖTV Bil. Formu
01/08/2010	20/08/2010	Tem. 2010 Dön. Ait Kolalı Gazozlara İlgili EK-7 No.lu ÖTV Bildirim Formu
01/08/2010	20/08/2010	Tem. 2010 Dön. Ait Alkollü İçeceklerle İlgili EK-8 No.lu ÖTV Bildirim Formu
01/08/2010	20/08/2010	Tem. 2010 Dön. Ait Tütün Mamullerine İlgili EK-9 No.lu ÖTV Bildirim Formu
01/08/2010	20/08/2010	Tem. 2010 Dön. Ait Day. Tük. ve Diğer Mal. İlgili EK-10 No.lu ÖTV Bil. Formu
01/08/2010	20/08/2010	Temmuz 2010 Dön. Ait Yanışma ve Çek. Futbol Müsabakalarına ve Ait Yar. Ait Müsterek Bahislerle İlgili Veraset ve Intikal Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/08/2010	20/08/2010	Temmuz 2010 Dönemine Ait Şans Oyunları Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/08/2010	20/08/2010	Temmuz 2010 Dönemine Ait İlan ve Reklam Vergisi'nin Beyanı ve Ödemesi
01/08/2010	20/08/2010	Tem. 2010 Dön. Ait Müsterek Bahislerle İlgili Emlak Vergisinin Beyanı ve Ödemesi ile Diğer Emlak Vergilerine İlgili Emlak Vergisinin Ödemesi
01/08/2010	20/08/2010	Tem. 2010 Dön. Ait Elektrik ve Havagazı Tük. Verg. Beyanı ve Ödemesi
01/08/2010	20/08/2010	Temmuz 2010 Dönemine Ait Yangın Sigortası Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/08/2010	23/08/2010	Tem. 2010 Dön. Ait Gelir Vergisi Stopajının Muhtasar Beyanname ile Beyanı
01/08/2010	23/08/2010	Tem. 2010 Dön. Ait Kurumlar Vergisi Stopajının Muhtasar Beyan. ile Beyanı
01/08/2010	23/08/2010	Tem. 2010 Dön. Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Dam. Vergi ile Sür. Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Mak. Kar. Öden. Gereken Damga Verg. Bey.
01/08/2010	24/08/2010	Temmuz 2010 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Beyanı
16/08/2010	24/08/2010	1-15 Ağus. Dön. Ait Nöfelerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Bildirimlerin V. eri. ve Öden.
16/08/2010	25/08/2010	1-15 Ağus. Dön. Ait Petrol ve Doğ. Ürün. İlgili Özel Tük. Vergisi Bey. ve Od.
01/08/2010	26/08/2010	Temmuz 2010 Dönemine Ait Gelir Vergisi Stopajının Ödemesi
01/08/2010	26/08/2010	Temmuz 2010 Dönemine Ait Kurumlar Vergisi Stopajının Ödemesi
01/08/2010	26/08/2010	Temmuz 2010 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödemesi Gereken Damga Vergisinin Ödemesi
01/08/2010	26/08/2010	Temmuz 2010 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Ödemesi
01/08/2010	31/08/2010	Temmuz 2010 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/08/2010	31/08/2010	Diğer Ücretlerin Gelir Vergisi 2. Taksit Ödemesi
01/08/2010	31/08/2010	SSK (Temmuz 2010) Sigorta Primi Ödemesi
01/08/2010	31/08/2010	Bağ-Kur Sig. Ağustos 2009 Sigorta Primi ve Sağlık Sigorta Priminin Ödemesi
01/08/2010	31/08/2010	Tem. 2010 Dön. Ait Mali ve Hizmet Alımlarına İlgili Bildirim Formu (Form Ba)
01/08/2010	31/08/2010	Tem. 2010 Dön. Ait Mali ve Hizmet Satışlarına İlgili Bildirim Formu (Form Bs)

Bir Diplomadan Çok Daha Fazlası

Uzman akademisyen kadrosu,
yoğun uygulamalı eğitimi ile
beklentilerinizin çok üstünde...

SANAYİ VE TİCARET
DÜNYASI İLE İÇ İÇE
YOĞUN UYGULAMALI
EĞİTİM

TÜRKİYE'NİN
EN YÜKSEK BURS
VEREN ÜNİVERSİTESİ

KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ